

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและทักษะการเรียนรู้แบบนำ
ตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน
ระดับชั้น Middle School

สุชานันท์ สิงหรา ณ อยุธยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2560

**The Development of Reading Comprehension and Self-Directed Learning
Through Reciprocal Teaching in Middle School Classrooms**

Suchanan Singhara Na Ayuthaya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Curriculum and Instruction

College of Education Science, Dhurakij Pundit University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและทักษะการเรียนรู้แบบ นำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School
ชื่อผู้เขียน	สุชานันท์ ลิงหระ ณ อยุธยา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ของปีการศึกษา 2559 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับ Thai Foundation จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเครื่องมือในการวิจัยทั้งหมด 5 อย่าง ได้แก่ 1) ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย 3) แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ 5) แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71

2) นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching อยู่ในระดับสูงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43

4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนแบบ Reciprocal Teaching อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.83)

Thesis Title	The Development of Reading Comprehension Ability and Self-Directed Learning Skills Through Reciprocal Teaching in Middle School Classrooms
Author	Suchanan Singhara Na Ayuthaya
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Anchali Thongaime
Department	Curriculum and Instruction
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purposes of this experimental study are to 1) examine the middle school students' reading comprehension ability when being taught through Reciprocal Teaching method 2) examine the middle school students' ability to become self-directed learners when being taught through Reciprocal Teaching method 3) examine the middle school students' results of Thai reading comprehension and 4) examine the middle school students' satisfaction with reciprocal learning experience. This research was conducted at International School Bangkok where 7 middle school students were purposively chosen to participate in the study. The materials used to carry out this study include 1) reading comprehension packet designed to be used with reciprocal teaching 2) reading comprehension post-test 3) students' self-assessment of self-directed learning behaviors 4) students' satisfaction with reciprocal learning assessment and 5) Thai language background questionnaire

The results of this study indicated that:

1) 6 out of 7 students or 85.71% of the students scored 80% and above in exercises in the reading comprehension packet

2) 7 out of 7 students or 100% of the students were shown to have a high level of self-directedness in terms of learning

3) 5 out of 7 students or 71.43% of the students scored 80% and above in the reading comprehension post-test

4) Students' level of satisfaction with reciprocal learning method is high ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.83)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะได้รับความกรุณาให้ความช่วยเหลือชี้แนะและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองेम อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ทำให้งานวิจัยมีคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ ศาตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภารัตน์ แสงจันทร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมพร โกมารทัต เป็นผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้เกียรติมาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ส่งผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กราบขอบพระคุณ คุณครูปิยนุช สุนทรวิภาต คุณครูพงศธร แก้วงาม และอาจารย์ ดร.ไพทยา มีศักดิ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยจนทำให้งานวิจัยเสร็จสิ้น

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ คุณประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา คณะครูคณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องที่คอยช่วยเหลือให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สุชานันท์ สิงหรา ณ อยุธยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	6
1.5 นิยามศัพท์.....	7
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 หลักสูตร.....	10
2.2 การอ่านจับใจความ.....	11
2.3 การเรียนรู้แบบนำตนเอง.....	22
2.4 การจัดการเรียนรู้แบบ Reciprocal Teaching.....	29
2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	33
2.6 ความพึงพอใจต่อการเรียน.....	45
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	51
3. ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 กลุ่มเป้าหมาย.....	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.4 การเก็บข้อมูล.....	59
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา	
4.1 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School.....	63
4.2 ผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School.....	65
4.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School.....	66
4.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School.....	69
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	75
5.2 พฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการเรียนอ่านจับใจความโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	77
5.3 อภิปรายผล.....	78
5.4 ข้อค้นพบจากการวิจัย.....	82
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	92
ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การหาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 8 ชุด ในชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	63
4.2 การหาความสามารถในการใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching เพื่ออ่านจับใจความในชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	64
4.3 การหาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	65
4.4 การหาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching.....	66
4.5 การหาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยแยกออกเป็นสี่กลวิธีตามแนวการสอนของ Reciprocal Teaching เพื่ออ่านจับใจความ.....	67
4.6 คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความและคะแนนแบบทดสอบการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนนานาชาติ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	68
4.7 การหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ตารางบันทึกการเรียนรู้แบบ K-W-L	21
2 โมเดล Personal Responsibility Orientation (PRO).....	29
3 ขั้นตอนการสอนแบบ Reciprocal Teaching แบบ 5 ลำดับ.....	32
4 ลำดับความต้องการของมาสโลว์ และ ประเภทความต้องการของอัลเฟอเดอ.....	49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มา

ทุกสิ่งในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความจริง ตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง พฤติกรรมหรือความคิดเห็นของมนุษย์ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณีและ สิ่งแวดล้อม ดังนั้นมนุษย์จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์รอบด้านที่ เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม เช่น ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ และใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างง่ายดาย และเชื่อมโยงเหตุการณ์และผู้คนต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง ปรับเปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกันกับบริบทของโลก เพื่อพัฒนาและเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้ พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในโลกอนาคต โดยการปรับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), Writing (การเขียน) และ Arithmetic (คณิตศาสตร์) และ 4 C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์), Communication (การสื่อสาร), Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) รวมถึงทักษะชีวิต และอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี

การสร้างทักษะพื้นฐาน 2 อย่าง คือ การเรียนรู้ด้วยการอ่านและการเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นหนทางเพื่อเตรียมศักยภาพให้นักเรียนในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon, 2008, p.150) นักปรัชญาและนักวิทยาศาสตร์ชาว อังกฤษในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์ ประโยคดังกล่าวได้ สื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านต่อการพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิด และความรู้ ความสามารถ เพราะการอ่านทำให้คนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้และข้อมูลใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้คน มิมุมองต่อโลกที่กว้างขวางขึ้น อีกทั้งยังจะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นความจำเป็นในการ ดำรงชีวิต ขณะเดียวกัน เพ็ญศรี รังษิยากุล (2531, น.1-2) กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ สลับซับซ้อนและต้องใช้สมาธิอย่างมาก เพราะการอ่านไม่ใช่เพียงแค่การมองเห็นและรับความคิด ของผู้เขียนผ่านรหัสสัญลักษณ์ตัวอักษรเท่านั้น แต่ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการตีความหมาย

ของสิ่งที่อ่านให้ได้ ด้วยเหตุนี้การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะที่สำคัญในการทำให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่าน

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาษาไทยเป็นหนึ่งในแปดสาระการเรียนรู้ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ด้วยเหตุผลที่ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่คนไทยใช้ในการติดต่อสื่อสาร แสวงหาความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.37) แม้ว่าในปัจจุบันภาษาต่างประเทศได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการทำงานของคนไทยมากขึ้น การเรียนภาษาไทยก็ยังคงมีความสำคัญ ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ได้พระราชทานในพิธีพระราชทานรางวัลประกวดทำนองเสนาะของกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2521 ตอนหนึ่งว่า “ภาษานอกจากเป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงความรู้สึคนึกคิดของชนทั่วโลกแล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม และเอกลักษณ์ประจำชาติด้วย เราผู้เป็นอนุชนรุ่นหลังจึงควรภูมิใจ ช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญา ที่บรรพบุรุษได้อุทิศส่ำสำหรับสร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป” (ผะอบ โปษยกฤษณะ, 2541, น.14)

การเรียนรู้แบบนำตนเอง (self-directed learning) เป็นอีกทักษะที่มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพราะการเรียนรู้แบบนำตนเองสามารถทำให้เกิดการพัฒนาของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้มนุษย์มีความสามารถในการก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง มัลคอล์ม โนลส์ (Malcolm Knowles) นักวิชาการด้านการศึกษาผู้ใหญ่ชาวอเมริกัน ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำตนเอง ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายในการเรียนให้กับตนเอง ระบุนิยามการการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ปรึกษาประเภทบุคคลหรือสื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้ สามารถเลือกรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อนำมาใช้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง (Knowles, 1975, p.18) ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้แบบนำตนเองจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในทุก ๆ สาขาวิชาและในการดำรงชีวิต

มาเรีย มอนเตสซอริ (Maria Montessori, 1964) นักการศึกษาชาวอิตาลีเป็นผู้เป็นต้นกำเนิดทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย เคยกล่าวไว้ว่า สัญญาณความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของครูคือการที่ครูสามารถพูดได้ว่า นักเรียนของเขากำลังเรียนรู้เสมือนกับว่าไม่ได้มีครูอยู่ด้วย ประโยชน์ที่อ้างอิงนี้สื่อให้เห็นว่าเป้าหมายของการเรียนรู้คือการเรียนรู้ที่จะเรียน คือการที่ผู้เรียนสามารถนำทักษะและหลักการต่าง ๆ ที่ได้สั่งสมมาใช้ขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดอิสระในการเรียนรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองได้นั้น

ผู้เรียนมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้รูปแบบการเรียนและกลวิธีต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอนในห้องเรียนควรจะทำให้ความสำคัญกับทักษะในการได้มาซึ่งความรู้ มากกว่าเนื้อหาความรู้ เพราะในระยะยาวแล้วผู้ที่มีทักษะในการหาความรู้ย่อมสามารถประสบความสำเร็จได้มากกว่าผู้ที่มีแต่ความรู้แต่ขาดทักษะ

ความสำคัญของภาษาไทย และการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ประจำชาติและวัฒนธรรม ส่งผลให้ โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้แก่ นักเรียนสัญชาติไทยตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด เพื่อให้ นักเรียนคงความเป็นไทย และมีทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ซึ่งการอ่านถือเป็นทักษะทางภาษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษา และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับสังคม และวัฒนธรรมไทย ในขณะเดียวกันความสำคัญของการเป็นผู้เรียนรู้แบบนำตนเอง ก็ได้สะท้อนอยู่ในมาตราที่ 49 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ระบุไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมและให้ความคุ้มครองการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้เกิดนโยบายการเรียนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับนักเรียนผู้เป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ และเน้นพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ทำให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตของโรงเรียนนานาชาติเผยให้เห็นว่ายังมีนักเรียนสัญชาติไทยจำนวนหนึ่งที่มีความสามารถทางภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และไม่สามารถอ่านจับใจความและหากลวิธีต่าง ๆ มาชี้นำตนเองในการเรียนรู้ได้ ซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยของ ฟิลด์ิง และ เพียร์สัน (Fielding & Pearson, 1994, p.65) ได้กล่าวถึงงานวิจัยในช่วงทศวรรษที่ 80 ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน และตรงกันว่า ทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สามารถสอนกันได้ และกลยุทธ์การสอนการอ่านจับใจความก็ได้เกิดขึ้นมากมายตั้งแต่คริสต์ 1980 เป็นต้นมา นอกจากนี้ อลิ่งตัน (Allington, 2001, p.98) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนอ่านจับใจความที่มีผู้สอนเป็นคนจัดการเรียนการสอนโดยตรงนั้นเป็นการเรียนที่นักเรียนได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก เพราะการที่จัดกลยุทธ์การสอนเพื่อใช้ในการสอนอ่านจับใจความนั้น ช่วยทำให้เกิดกระบวนการของการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นรูปธรรม ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองได้

งานวิจัยจำนวนมากได้พัฒนาและศึกษากลยุทธ์การสอนการอ่านจับใจความโดยมุ่งเน้นความสำคัญกับกระบวนการคิด (cognitive operations) ที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่าน (Dole et al., 1991; Pearson & Fielding, 1991; Pressley et al., 2002) ซึ่งมีตัวอย่างของกลยุทธ์เหล่านั้นคือ การสร้างมโนภาพ (visualization) การคาดเดา (prediction) การสรุป (summarization) การถามคำถาม (asking questions) การเฝ้าสังเกตและคอยติดตามความเข้าใจ (monitoring comprehension) และการกำหนดหรือบ่งบอกข้อมูลที่สำคัญ (determining important information) โดยรูปแบบการสอนที่นำกลยุทธ์

เหล่านี้มาใช้จะเป็นการสอนที่มีผู้สอนคอยชี้แนะ และดำเนินการสอนด้วยการอธิบายแบบตรงไปตรงมา (direct explanation) ควบคู่ไปกับการสอนแบบ scaffolding ที่เกิดขึ้นจากทฤษฎีวิวัฒนาการทางสังคมของวิกอตสกี (Vygotsky' Social Development Theory) เพื่อให้ผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาความรู้ด้วยตนเองผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Sinatra et al., 2002)

งานของ ลินเซนชุกและคณะ (Lysynchuk et al., 1990) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบการสอนอ่านจับใจความหนึ่งที่น่าสนใจที่มีศักยภาพในการสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้แบบนำตนเองได้นั้นคือ Reciprocal Teaching ที่พัฒนาขึ้นโดย พาลินซ์ซาร์ และ บราวน์ (Palincsar & Brown) ในปีคริสต์ศักราช 1984 โดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดของเปียเจต์ (Piaget) เป็นรากฐานในการสร้าง Reciprocal Teaching เป็นรูปแบบการสอนที่จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่มีความสามารถในการถอดความหมายของคำ หรือประโยคสั้น ๆ ได้ แต่ยังคงขาดทักษะในการเข้าใจเนื้อหาโดยรวมอย่างถ่องแท้ โดยการสอนคือ Reciprocal Teaching เป็นการสอนแบบ scaffolding ที่เริ่มจากการมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้แล้วค่อยๆเคลื่อนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนเป็นศูนย์กลางในท้ายที่สุด ซึ่งกระบวนการในการเรียนรู้แบบ คือ Reciprocal Teaching นั้น ต้องใช้สี่กลวิธีในการสอน สี่กลวิธีนี้ก็คือ 1) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน 2) การสร้างความชัดเจนในสิ่งที่ไม่เข้าใจ 3) การสรุปย่อเนื้อหา และ 4) การคาดการณ์เนื้อหาในส่วนที่ยังไม่ได้อ่าน ซึ่งเป็นการช่วยกระตุ้นความคิด และเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้แสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ลินเซนชุกและคณะ (Lysynchuk et al., 1990) กล่าวได้ว่า Reciprocal Teaching เป็นกลยุทธ์การสอนอ่านจับใจความที่พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ของทั้งเปียเจต์ (Piaget) และวิกอตสกี (Vygotsky) โดยใช้กลวิธีทั้งสี่เพื่อกระตุ้นความคิด ผ่านวิธีการสอนแบบการทำงานร่วมกันในกลุ่ม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน Reciprocal Teaching พบว่ามีงานวิจัยต่างประเทศจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบการสอน reciprocal teaching ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ เช่นในงานวิจัยของ ไรลีย์ และคณะ (Reiley et al., 2009) ได้นำการสอนแบบ Reciprocal Teaching ไปใช้ในการสอนทำโจทย์ปัญหาของวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งผลลัพธ์คือ สามส่วนสี่ของนักเรียนที่ได้เรียนผ่านกระบวนการการสอนแบบ Reciprocal Teaching นั้นสามารถหาคำตอบได้ถูกต้อง ในขณะที่ นักเรียนที่ไม่ได้เรียนผ่านกระบวนการการสอนแบบ Reciprocal Teaching นั้น มีน้อยกว่าหนึ่งส่วนสามของนักเรียนที่สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องได้ แม้ว่านักเรียนที่ได้เรียนแบบ Reciprocal Teaching นั้นจะใช้เวลาานกว่าในการหาคำตอบ ซึ่งจากการอภิปรายผลผู้วิจัยได้กล่าวว่า ข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ได้เรียนแบบ Reciprocal Teaching และที่ไม่ได้เรียนแบบ Reciprocal Teaching คือกระบวนการในการใช้ความคิดในการหาคำตอบนั่นเอง ในขณะเดียวกัน งานวิจัยของ เคลลี และคณะ (Kelly et al.,

2010) ที่ศึกษาผลการอ่านจับใจความของนักเรียนจากสองชั้น คือ ประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 โดยการสอนแบบ reciprocal teaching แสดงให้เห็นว่านักเรียนจากทั้งสองชั้นที่ได้เรียนแบบ Reciprocal Teaching ทำคะแนนสอบ Progressive Achievement Test ได้ดีขึ้นอย่างมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านแบบ Reciprocal Teaching ในประเทศไทยยังมีอยู่ไม่มาก และงานวิจัยที่ได้จัดทำขึ้นส่วนใหญ่ก็เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ทางการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้รูปแบบการสอน Reciprocal Teaching เช่นงานวิจัยของ ธนัชพร ก้อนพันธ์ (2549) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching และ การสอนอ่านเพื่อการศึกษา ในทางเดียวกัน งานวิจัยของ ยุวดี อยู่สบาย (2552) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching และ การสอนแบบ skill-based teaching ซึ่งผลลัพธ์ที่ออกมาของทั้งสองงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบการอ่านเพื่อการศึกษา และ skill-based teaching อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมา แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความที่สามารถนำไปใช้เป็นตัวกะในการเรียนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่างานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในการศึกษาการสอนแบบ Reciprocal Teaching กับวิชาภาษาอังกฤษ แต่งานวิจัยต้นตำหรับจากฝั่งตะวันตกได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษในฐานะภาษาแม่ได้ ในขณะที่เดียวกันยังไม่มีงานวิจัยชิ้นใดที่ศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองผ่านการเรียนรู้แบบ Reciprocal Teaching โดยตรง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching มาใช้ในการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยให้กับนักเรียนไทยที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียน และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้อาจจะเป็นประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย และในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในประเทศไทยได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนศึกษานานาชาติ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนศึกษานานาชาติ
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนศึกษานานาชาติ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนศึกษานานาชาติ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching หลังเรียนที่มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม
2. ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วย โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching หลังเรียนอยู่ในระดับสูง (คะแนนไม่ต่ำกว่า 3.5)
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนแบบ Reciprocal Teaching อยู่ในระดับมาก

1.4 ขอบเขตในการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนศึกษานานาชาติ ของปีการศึกษา 2559 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับ Thai Foundation จำนวน 7 คน
2. ตัวแปร
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 2.2.1 ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนศึกษานานาชาติ

2.2.2 ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ

2.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ในการเรียนอ่านจับใจความโดยการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้จากบทอ่านในหนังสือแบบเรียนบทความออนไลน์ และ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ จำนวน 8 เรื่อง โดยพิจารณาถึงความน่าสนใจและตามเหมาะสมต่อวัยของเนื้อหา

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา 2559 โดยใช้เวลาดังกล่าวทั้งหมด 12 คาบ คาบละ 65 นาที

1.5 นิยามศัพท์

ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยสามารถจับประเด็น หรือใจความสำคัญของเนื้อหาได้ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน และความสามารถต่อชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ที่จะได้คะแนนตามเกณฑ์ในแต่ละชุด

การเรียนรู้แบบนำตนเอง หมายถึง การที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในการวิเคราะห์สิ่งที่ตนเองต้องการจะเรียน กำหนดเป้าหมายในการเรียน วางแผนในการเรียน และค้นหาแหล่งการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ พร้อมทั้งประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

Reciprocal Teaching หมายถึง วิธีการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้กลวิธี 4 อย่างคือ 1) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน 2) การสรุปย่อเนื้อหา 3) การสร้างความชัดเจนในสิ่งที่ไม่เข้าใจ และ 4) การคาดเดาเนื้อหาในส่วนที่ยังไม่ได้อ่าน ซึ่งเป็นการช่วยกระตุ้นความคิด และแสดงความคิดเห็นของคนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน โดยใช้การสนทนาระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นกลไกหลักในการดำเนินการสอน ซึ่งการอ่านจับใจความถือเป็นการสร้างความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านในระดับพื้นฐาน และเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านขั้นสูง

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความรู้ คะแนนซึ่งแสดงถึงความสามารถการอ่านจับใจของนักเรียนที่วัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนอ่านจับใจความ
แบบ Reciprocal Teaching

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
และทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของนักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษา
นานาชาติ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียน International School Bangkok ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 หลักสูตร
- 2.2 การอ่านจับใจความ
 - 2.2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 2.2.3 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2.4 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.2.5 ลักษณะของการอ่านจับใจความ
 - 2.2.6 วัตถุประสงค์ของการอ่านจับใจความ
 - 2.2.7 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
 - 2.2.8 กลวิธีของการสอนการอ่านจับใจความ
 - 2.2.9 รูปแบบการสอนอ่านจับใจความ
- 2.3 การเรียนรู้แบบนำตนเอง
 - 2.3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเอง
- 2.4 การจัดการเรียนรู้แบบ Reciprocal Teaching
 - 2.4.1 แนวคิดของการสอนแบบ Reciprocal Teaching
 - 2.4.2 ความหมายของกลวิธีทั้งสี่
 - 2.4.3 ขั้นตอนการสอนของ Reciprocal Teaching
- 2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.5.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.5.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6 ความพึงพอใจต่อการเรียน

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

2.6.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.6.3 การวัดความพึงพอใจ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท

2.1 หลักสูตร

หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ได้สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับ ISB World Language Continuum-Communication Strand ซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับมาจากมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติ ที่จัดทำขึ้นโดยสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย ซึ่ง ISB World Language Continuum-Communication Strand มีตัวชี้วัดหลักอยู่ 3 ตัวคือ

1) Interpersonal skill หมายถึง ทักษะในการสื่อสาร การค้นหาและจัดเตรียมข้อมูล การแสดงออกทางอารมณ์ ความคิด และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2) Interpretive skill หมายถึง ทักษะในการสร้างความเข้าใจ และการสร้างความหมายจากตัวหนังสือและคำพูด

3) Presentational skill หมายถึง ทักษะในการนำเสนอข้อมูล แนวคิด และความคิดเห็นให้กับผู้ชมหรือผู้ฟัง

ในด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ได้วางโครงสร้างไว้ดังตารางด้านล่างนี้

THAI NATIVE LEVEL 1

Unit Titles:	Essential Questions:
Knowledge about Thailand: National Anthem and King's Anthem	• How does basic knowledge about our nation help us understand our country and people?
Sukhothai Kingdom	• How would knowing our history help us build a sense of pride?
Six regions of Thailand and her Four Cultural Portions	• How does the clothing, foods, arts, architecture, holidays of a country reflect the culture?
Thai Lunar calendar and hits importance in Thai Culture	• Why is it important to know about your culture?
Folk Tales and Children's Books	• How can I make my words more effective?

2.2 การอ่านจับใจความ

2.2.1 ความหมายของการอ่าน

นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

วัฒน์ บุญจับ (2541, น.100) กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การรับรู้ความหมายจากข้อความหรือถ้อยคำที่พิมพ์ หรือจารึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ปรากฏ หรือ ฎในรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สามารถแปลความหมายหรือตีความได้

แมนมาศ ชวลิต (2544, น.9) กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการรับสารซึ่งแสดงด้วยถ้อยคำ ที่เขียนลงไว้เป็นลายลักษณ์และอักษร โดยใช้อวัยวะสำหรับรับสาร คือ ตา เมื่อสมองรับภาพลักษณ์หรืออักษรมาแล้ว สมองจะจดลงในหน่วยความจำทันที และบอกให้ได้ทันทีว่า “รู้” หรือ “ไม่รู้”

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546, น.7) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถจำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่าน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

รัชก ศ่างภักดีจิต (2548, น.1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ผู้เขียนจะใช้ตัวอักษรเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดประสบการณ์และความคิดต่าง ๆ ของผู้เขียนเอง หลังจากนั้นผู้อ่านจะสามารถเข้าใจความหมายของผู้เขียนจากตัวอักษรที่ปรากฏ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549, น.95–96) กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้หลายส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวข่าวสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ หมายถึง การสอนอ่านเพื่อให้เข้าใจหลักจิตวิทยาพัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละวัย จัดสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก

3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ หมายถึง การสอนอ่านจะต้องเข้าใจเสียงฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เข้าใจหลักภาษาและการใช้ภาษา เพื่อนำหลักการเหล่านั้นมาสอนอ่านและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง

4. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา หมายถึง การนำหลักจิตวิทยามาใช้ทางการศึกษา เช่น ความพร้อมของการอ่าน ความสนใจ แรงจูงใจ การเสริมแรง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาในการจัดกิจกรรมการอ่าน

5. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษา หมายถึง การรู้จักเลือกวิธีสอนอ่านที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามขั้นพัฒนาการเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน

6. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาด้านการจำและการลืม หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องและเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็ต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งสามารถแยกพยัญชนะสระตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากกันได้ อีกประการหนึ่งการที่ผู้อ่านจะจำเรื่องได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การอ่านคือกระบวนการการรับรู้ และเข้าใจความหมายของ ตัวอักษร และสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดเป็นความหมายที่ผู้อ่านสามารถนำไปเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

2.2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

เกอร์เลท (Grellet, 1994) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อความรอบรู้ ได้แก่ การอ่านตำราวิชาการ สารคดี บทความหรือแม้แต่ว่าเรื่องบันเทิงคดี เพราะความรู้ที่สอดแทรกอยู่ในทุก ๆ ที่ ซึ่งการอ่านในลักษณะนี้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการอ่านมักจะขึ้นอยู่กับความต้องการและจุดประสงค์ในการอ่านของผู้อ่านที่แตกต่างกันไป

2. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่ การอ่านทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น เป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ อย่างไรก็ตามผู้อ่านก็มักจะได้รับความรู้จากการอ่านนั้น ๆ เช่นกัน

ไซลิริ ปราโมช ณ อยุธยา และคณะ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อความรู้ ความรู้ที่ได้มักปรากฏในหนังสือหลายลักษณะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์แขนงใดแขนงหนึ่งโดยตรง เช่น วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ เป็นต้น ความรู้ลักษณะนี้มีมากในหนังสือประเภทตำรา การอ่านหนังสือเหล่านี้ผู้อ่านจะเลือกอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่ม เพื่อทดสอบความถูกต้องและแม่นยำ การอ่านหนังสือประเภทนี้นับเป็นความจำเป็น

อย่างยิ่งสำหรับผู้รักความก้าวหน้า นอกจากนี้ยังมีหนังสือบางเรื่องที่ทำให้ความรู้ประเภทเสริมให้คนรอบรู้ ช่วยให้การประกอบอาชีพสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ช่วยให้เข้าใจผู้อื่นและงานของผู้อื่นดีขึ้น ช่วยให้สะดวกในการวางตัวและรู้จักตนเองดีขึ้น การอ่านหนังสือประเภทนี้จึงเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่ตนสนใจ

2. การอ่านเพื่อความคิด ความคิดของคนจะเจริญ งอกงามได้โดยอาศัยการกระตุ้นเตือนให้ใฝ่คิด การที่ได้มองเห็นอะไรรอบด้าน จะช่วยให้ทัศนะของเรากว้างขวางขึ้น ช่วยให้การแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจมีความบกพร่องน้อยลง ดังนั้น การที่ได้อ่านความคิดเห็นของคนหลาย ๆ คน ที่พูดในเรื่องเดียวกัน แต่มีประสบการณ์ต่างกัน จะสร้างแนวความคิดให้แก่ผู้อ่านได้กว้างขวางและถูกต้อง หนังสือประเภทที่แสดงความคิดเห็น ได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ บทสรุปงานวิจัย หรือบางครั้งแสดงออกในเชิงศิลปะ เช่น แสดงออกมาเป็น โครงเรื่องในรูปนิยาย เรื่องสั้น บทละคร เป็นต้น การอ่านความคิดเห็นที่ปรากฏในรูปแอมพลองเช่นนี้ ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้แต่ง ซึ่งอาจผิดพลาดได้ง่าย จำเป็นต้องศึกษาให้ละเอียดและรอบคอบ ดังนั้น จะต้องจำไว้ว่า ความคิดที่ดีต้องมีเหตุผลและมีความรู้เป็นพื้นฐาน

3. การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านด้วยจุดมุ่งหมายนี้ ค่อนข้างได้รับความนิยมนจากผู้อ่าน เพราะเป็นการอ่านเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน หนังสือบางประเภท เช่น หนังสือประเภทร้อยกรอง นวนิยาย เรื่องสั้น เป็นต้น มีคุณค่าต่อการพัฒนาความรู้ พัฒนาอารมณ์ ตลอดจนความสะเทือนใจในระดับต่าง ๆ หนังสือ ประเภทนี้นอกจากทำให้เกิดรสความบันเทิงแล้ว บางครั้งยังให้สาระประโยชน์แก่ผู้อ่าน ดังนั้น ผู้อ่านจึงไม่ควรอ่านเพียงแต่เอาความสนุกเท่านั้น ควรอ่านอย่างใคร่ครวญพิจารณาหาแก่นสาร สาระที่ปรากฏอยู่ในเรื่องบ้าง ซึ่งถ้าผู้อ่านสามารถอ่านแล้วได้รับความรู้ความคิด ความบันเทิง ควบคู่กันไป จึงถือได้ว่า อ่านเป็น

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อความรู้ คือการอ่านเพื่อขยายขอบเขตความรู้ที่มีอยู่เดิม โดยเป็นการต้องการรู้ในสิ่งที่เป็นปัจจัย หรือเป็นปัญหาความไม่เข้าใจต่าง ๆ การอ่านในลักษณะนี้ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิทยาการแขนงต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักปราชญ์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อเข้าใจผู้อื่นและเข้าใจตนเองดีขึ้น เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของตน และเพื่อทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสังคมที่ตนอยู่

2. การอ่านเพื่อให้เกิดความคิด เช่นการอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ที่แสดงทัศนะ บทความ บทวิจารณ์ วิจัยต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ทัศนะของการอ่านกว้างขวางขึ้น การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่าน

เพื่อความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญ การจัดลำดับชั้นแนวความคิดของผู้เขียนเป็นการปลูกฝังนิสัยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. การอ่านเพื่อความบันเทิงเช่น นวนิยาย เรื่องสั้น นิศยสารบันเทิงอื่น ๆ เป็นการอ่านที่ช่วยให้เกิดความบันเทิงควบคู่กับความรู้ความคิด พร้อมทั้งเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียด นับได้ว่าการอ่านเพื่อ ความบันเทิงเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่ง

4. การอ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ คือการอ่านเพื่อจุดประสงค์ส่วนตนที่อาจจะต้องการทำเพื่อ พัฒนาตนเอง ส่งผลให้เป็นที่ยอมรับในสังคม เช่นการใช้หนังสือเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาของตนเพื่อสร้างบุคลิกภาพ ขยายขอบเขตของความสนใจในสิ่งใหม่ หางานอดิเรกใหม่ เตรียมตัวหาเหตุผลสนับสนุนแนวคิดของตน เพื่อแสดงความคิดเห็น และคัดค้านอย่างมีเหตุผล

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายของการอ่านสามารถแบ่งมาได้เป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ การอ่านเพื่อความรู้ และการอ่านเพื่อความบันเทิง ซึ่งการอ่านเพื่อความรู้เป็นการอ่านโดยมีจุดประสงค์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ที่ตนมีอยู่ หรืออ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น ในขณะที่การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินนั้นเป็นการอ่านที่เน้นการผ่อนคลาย ซึ่งเรื่องที่ผู้อ่านจะนำมาอ่านก็ขึ้นอยู่กับความสนใจและความชอบส่วนตัว

2.2.3 ความหมายของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

กัลยา ขวนมาลัย (2539, น.32) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความคือ การจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร โดยปกติ การเขียนข้อความแต่ละย่อหน้าจะมีความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคแรก วิธีที่จะจับใจความให้ได้นั้น ต้องพยายามจับให้ได้ว่าแต่ละย่อหน้ามีความคิดอะไรแฝงอยู่ อะไรเป็นความคิดสำคัญในย่อหน้านั้น ความคิดสำคัญในแต่ละย่อหน้ามักจะอยู่ที่ประโยคแรกหรือประโยคแรก ๆ ของย่อหน้า เพราะ โดยปกติ การขึ้นย่อหน้าใหม่หมายถึงการเปลี่ยนความคิดหรือเปลี่ยนเรื่องที่พูด

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น.45) ให้ความหมายการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญได้ สามารถสรุปได้ ได้ความรู้จากสิ่งที่อ่านและสามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

ศิริพร ลิ้มตะการ (2545, น.25) ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่า คือ การจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร การหาประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับลักษณะและความยาวของย่อหน้าและเรื่องด้วย ตามปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้า จะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง ส่วนประโยคอื่น ๆ

จะเป็นเพียงรายละเอียดประกอบหรือย่อหน้าเป็นพรรณาวาทาร ผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญเอาเอง

ศุภันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น.88) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า หมายถึงกระบวนการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสำคัญของเรื่อง ตลอดจนแนวคิดของเรื่อง

อ้อมขวัญ แสงคล้าย (2553, น.4) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่าน คือกระบวนการทางสมองอย่างหนึ่ง ที่แปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือตัวอักษรออกมาเป็นคำพูดและถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยหัวใจที่สำคัญของการอ่านนั้น คือ การเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน และการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีที่สุดไปใช้ประโยชน์ ซึ่ง ในการอ่านนั้นผู้อ่านจะต้องอาศัยทักษะหลายอย่าง เช่น การผสมผสานตัวอักษร การวิเคราะห์คำ การตีความและการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน จึงจะทำให้การอ่านและการแปลความหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจในเนื้อหา โดยจะต้องสามารถจับใจความสำคัญและแนวคิดของสิ่งที่อ่านได้

2.2.4 ลักษณะของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการได้แบ่งลักษณะของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

วามยุรา เหมือนนิล (2538, น.9) กล่าวว่า การอ่านจับใจความแบ่งออกได้ 2 ลักษณะคือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ และ ส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

พันธุ์ทิพา หลาบเสิบบุญ (2539, น.24) ได้จำแนกลักษณะการอ่านจับใจความออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การอ่านเพื่อจับใจความรวม เป็นการอ่านเพื่อรู้และจะได้ตัดสินใจคุณค่าของหนังสือหรือเรื่องที่อ่านนั้น ๆ สมควรจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ หรือเป็นเครื่องชี้แนวทางให้ผู้อ่านรู้ว่าต้องศึกษาค้นคว้าเรื่องใดมาประกอบเพื่อช่วยเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องอย่างไร ซึ่งวิธีเก็บใจความสำคัญ ผู้อ่านอาจจะตั้งคำถามให้กว้าง ๆ ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และพยายามตอบคำถามสั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ละเอียดมากเพื่อจะได้ใจความสำคัญของงานเขียนนั้น โดยการอ่านลักษณะนี้ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจ กับข้อความทุก ๆ ย่อหน้า ผู้อ่านอาจสังเกตประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ซึ่งตามหลักการเรียนย่อหน้าจะประกอบด้วย ประโยคใจความสำคัญ และประโยคขยาย ประโยคใจความสำคัญอาจจะอยู่บรรทัด

แรก ตอนกลางหรือข้อความตอนท้ายของย่อหน้าก็ได้

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการอ่านจับใจความสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การอ่านจับใจความโดยรวม เพื่อให้ได้ใจความสำคัญหลัก ๆ และการอ่านจับใจความแบบละเอียด เพื่อให้เข้าใจรายละเอียดของเนื้อหาอย่างชัดเจน

2.2.5 วัตถุประสงค์ของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2544, น.128) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. สามารถอ่านได้เร็วและจับใจความได้ดี
2. สามารถเพิ่มพูนความชำนาญในการอ่านและมีสมาธิในการอ่าน
3. สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
4. สามารถนำการอ่านไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถบอกประโยชน์ของการอ่านและรักการอ่านหนังสือ
6. สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อมและสนใจปัญหาและเหตุการณ์

ประจำวัน โดยการอ่าน

กรมวิชาการ (2545, น.189) กล่าวถึงจุดหมายในการอ่านเพื่อจับใจความไว้ดังนี้

1. เพื่อให้รู้จักความสำคัญของเรื่อง ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องของใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่อย่างไร

2. เพื่อนำใจความสำคัญไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นให้เข้าใจ
3. เพื่อสรุปเนื้อเรื่องที่ได้อ่านนั้นเอาไปใช้ประโยชน์การอ่านต่อไป

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ของการอ่านจับใจความคือ ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และนำความรู้ไปปรับใช้ได้

2.2.6 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

Williams (1986, น.3-7) กล่าวว่าองค์ประกอบที่ช่วยให้การอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพนั้นมีดังนี้

1. ผู้อ่านมีความรู้เรื่องระบบการเขียน การสะกดคำและการออกเสียง
2. ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องภาษา คือ รู้เกี่ยวกับโครงสร้างและไวยากรณ์ของภาษา รูปแบบของคำและการเรียบเรียงคำ
3. ผู้อ่านมีความสามารถในการตีความ หมายถึง ผู้อ่านรู้วิธีการเรียบเรียงประโยคให้เป็น

ข้อความที่ต่อเนื่องกัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคตลอดจนเข้าใจจุดประสงค์ของข้อความนั้น ๆ

4. ผู้อ่านมีความรู้รอบตัวทั่วไป อันได้แก่ ลักษณะของข้อเขียน วัฒนธรรม เหตุการณ์ ปัจจุบันตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ

5. ผู้อ่านมีจุดประสงค์ในการอ่านและวิธีอ่าน ในการอ่านแต่ละครั้งผู้อ่านต้องทราบว่าจะตนเองกำลังอ่านอะไร เพื่ออะไร และจะเลือกวิธีอ่านแบบใดให้เหมาะสม ซึ่งวิธีการอ่านจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ในการอ่าน

ชูลี อินม่น (2533, น.16) กล่าวว่าผู้อ่านจะจับใจความเรื่องที่ทำได้น้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบพื้นฐานของการอ่านซึ่งได้แก่

1. ภูมิหลังและประสบการณ์ ผู้อ่านที่มีความรู้รอบตัวกว้างขวางและได้พบได้คุ้นเคยกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำจะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเรื่องที่ทำได้ดี

2. การรู้เชิงภาษา อุปสรรคในการอ่านหนังสืออย่างหนึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไม่เพียงพอ เมื่ออ่านหนังสือที่มีสำนวนโวหาร คำพังเพยเปรียบเทียบกับที่แหลมคมก็อาจตีความหมายหมายไม่ได้ เป็นสาเหตุให้การอ่านหมดรสชาติไป

อัมพร สุขเกษม (2543, น.25) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านมี 9 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ในเรื่องศัพท์
2. ความมีเหตุผลในการอ่าน
3. ความสามารถในการหาความหมาย และรวบรวมความหมายของใจความหลาย ๆ ใจความเข้าด้วยกัน

4. ความสามารถในการค้นหาข้อความที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างชัดเจนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมความคิดของเนื้อเรื่องได้

5. ความสามารถในการแสดงความมุ่งหมาย ความสนใจหรือความคิดของผู้เขียน

6. ความสามารถที่จะหาความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยจากข้อความ หรือสามารถตัดสินใจได้ว่า ในความหมายหลายอย่างของคำนั้น ความหมายใดจะเหมาะสมกับคำในข้อความนั้น

7. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อย ๆ ที่ปรากฏในเรื่องที่ทำได้

8. ความสามารถติดตามวิธีดำเนินเรื่องของเรื่องที่ทำ และสามารถคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนและหลังเรื่องที่ทำได้

9. ความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความจะเกิดประสิทธิภาพได้เมื่อผู้อ่านทราบจุดประสงค์ของตนเองว่าต้องการอะไร อ่านเพื่ออะไร ตลอดจนสามารถเลือกใช้กลวิธีในการอ่านให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการอ่านในครั้งนั้น ๆ ซึ่งการที่ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการที่ผู้อ่านมีความรู้ทางตัวภาษาเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องอาศัยประสบการณ์หรือความรู้เดิมของผู้อ่านช่วยในการทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านด้วย

2.2.7 กลวิธีของการสอนอ่านจับใจความ

กลวิธีต่าง ๆ ที่นำมาสอนอ่านจับใจความเกิดขึ้นจากความคิดแบบอภิปัญญา (metacognition) (Keen & Zimmerman, 1997) ซึ่งฟลาวเวลล์ (Flavell, 1976) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน และนักวิจัยเกี่ยวกับความคิดแบบอภิปัญญา ได้ให้ความหมายของความคิดแบบอภิปัญญาไว้ว่าเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับกระบวนการรับรู้ของตนเอง และผลที่ได้มาซึ่งกระบวนการนั้น ๆ โดยเฉพาะกระบวนการตรวจสอบ ใฝ่ดู และกระบวนการจัดระเบียบผลที่เกิดขึ้นจากความรู้ทันของกระบวนการรับรู้ของตนเอง ในทางเดียวกัน ไฮปป์ และ บิซาร์ (Hype & Bizar, 1989) ได้กล่าวว่าความคิดแบบอภิปัญญา คือกระบวนการคิดที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยการวางแผนด้วยตนเอง ตรวจสอบตนเอง กำกับตนเอง ตั้งคำถามกับตนเอง หรือ ทบทวนตนเอง ด้วยเหตุนี้หลาย ๆ ทฤษฎีการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นจากความคิดแบบอภิปัญญาเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ได้ในระยะยาว (Papaleontiou-Louca, 2008)

Gunning (1996) แบ่งประเภทของกลวิธีของการสอนอ่านจับใจความออกเป็น 4 แบบคือ

1. Preparational คือ กลวิธีที่ใช้เพื่อกระตุ้นความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังอ่าน โดยให้นักเรียนดูส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่จะอ่าน เช่น ชื่อเรื่อง รูปภาพบนหน้าปก หรือย่อหน้าสั้น ๆ จากเรื่อง เป็นการดึงดูดให้นักเรียนใช้ความคิดเพื่อดึงความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกับสิ่งที่เขาเห็นหรือได้ยิน ตัวอย่างของกลวิธีประเภทนี้คือ การคาดเดา

2. Organizational คือ กลวิธีที่ใช้ในสร้างกระบวนการการคัดเลือกรายละเอียดและข้อมูลที่สำคัญ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดหรือข้อมูลนั้น ๆ ตัวอย่างของกลวิธีประเภทนี้คือ การหาใจความสำคัญ การจำแนกข้อมูล การจัดลำดับเนื้อเรื่อง และการสรุป

3. Elaboration คือ กลวิธีที่ใช้ในการสร้างความสามารถในการเชื่อมโยงเนื้อเรื่องและภูมิความรู้ของผู้อ่าน โดยการคิดหาข้อสรุปจากเหตุผลที่มีอยู่ จินตนาการภาพ และถามคำถาม

4. Monitoring คือ กลวิธีที่ใช้ในการติดตามผลจากการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการอ่านจับใจความ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านบอกได้ว่าตนเข้าใจหรือไม่เข้าใจอะไรมากนักน้อยเพียงใด และบอกสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจได้ จนผู้อ่านรู้เท่าทันตนเองและหาวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่กล่าวมาในข้างต้น

ดูคีย์ และ เพียร์สัน (Duke & Pearson, 2001) ได้รวบรวมกลวิธีที่ทำให้สามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาดังนี้

1. Monitoring Comprehension คือการสอนให้ตระหนักรู้ถึงสิ่งที่ตนเองเข้าใจ โดยสามารถบอกได้ว่าสิ่งใดที่ตนเองไม่เข้าใจ และใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่าน เช่นการไม่เข้าใจความหมายของศัพท์ต่าง ๆ การไม่สามารถจดจำเรียงเรียงลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่องที่อ่าน หรือ การไม่สามารถตีความหมาย (infer) ของสิ่งที่อ่านได้

2. Using mental imagery/visualization คือการให้ผู้อ่านจินตนาการไปตามเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยให้เกิดจินตภาพตามเนื้อเรื่อง และสามารถจดจำเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

3. Visual representation of text คือการใช้รูปภาพและแผนภาพความหมาย (semantic organizers) เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างคำกับสัญลักษณ์ในเนื้อเรื่อง เช่นการใช้รูปภาพต่าง ๆ หรือใช้สัญลักษณ์เป็นตัวแทนของความหมายต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4. Making use of prior knowledge/predicting คือการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในดำเนินเรื่องราวจนผู้อ่านนำความรู้และประสบการณ์ของตนเอง มาคาดเดาเหตุการณ์ต่อ ๆ ไป ในขณะที่เดียวกันก็จะทำให้ผู้อ่านสามารถมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจกับเนื้อหาอย่างมีเหตุมีผล

5. Summarizing หรือ retelling คือความสามารถในการบอกเล่าใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน ด้วยความเข้าใจและใช้ทักษะในการเล่าเรื่องด้วยตัวเอง ต้องสามารถจับใจความได้ว่าอะไรคือเนื้อหาที่สำคัญ โดยสามารถที่จะ 1) อธิบายใจความของเรื่องราว 2) เชื่อมโยงเนื้อหากับกรอบความคิดในเนื้อเรื่องได้ 3) เล่าเรื่องได้อย่างกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ 4) จดจำรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้

6. Using text structure คือการเรียบเรียงโครงสร้างของเรื่อง เพื่อที่ผู้อ่านจะสามารถเรียงลำดับเพื่อความเข้าใจในการเรียนรู้จาก 1) โครงสร้างของเรื่องที่อ่าน 2) เนื้อหาสาระผ่านการอธิบายในเนื้อเรื่อง และโครงสร้าง

7. Generating questions คือการทำความเข้าใจด้วยคำถาม ผู้อ่านที่มีทักษะมักจะตั้งคำถามกับตนเองเกี่ยวกับเนื้อเรื่องหนังสือ เด็ก ๆ ควรได้รับคำถามเกี่ยวกับศัพท์และความเข้าใจจากหนังสือ และให้คิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไปจากเนื้อเรื่องที่ได้อ่านมา

8. Answering questions คือการตอบคำถามที่ผู้สอนคอยป้อนให้ เพื่อสร้างจุดประสงค์ในการอ่าน สร้างสมาธิในการอ่าน กระตุ้นให้เกิดกระบวนการทางความคิด ช่วยทบทวนเนื้อหาและเชื่อมโยงเนื้อหานั้น ๆ กับความรู้และประสบการณ์ของนักเรียน รวมไปถึงพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ

รูปแบบของคำถาม เช่นคำถามบางคำถามสามารถหาคำตอบได้โดยใช้ข้อความในเรื่องโดยตรง แต่คำถามบางคำถามก็ไม่สามารถหาคำตอบโดยตรงจากหนังสือได้

กล่าวโดยสรุป กลวิธีของการสอนอ่านจับใจความนั้นมีอยู่มากมาย และสามารถแบ่งออกมาได้เป็น 4 ประเภทคือ preparational, organizational, elaboration และ monitoring ซึ่งกลวิธีในแต่ละประเภทนั้นก็จะมีเป้าหมายที่แตกต่างกันไป หากแต่ทุกกลวิธีนั้นได้สร้างขึ้นจากความคิดแบบอภิปัญญาด้วยกันทั้งสิ้น

2.2.8 รูปแบบการสอนอ่านจับใจความ

งานวิจัยหลายชิ้นได้แสดงให้เห็นว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สามารถสอนและถ่ายทอดให้กันได้ และในช่วงที่ผ่านมาได้มีโมเดลมากมายที่ได้ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยการสอนอ่านจับใจความ

โทมัส และ โรบินสัน (Thomas & Robinson, 1972) ได้พัฒนาโมเดล PQ4R ที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนจัดระบบข้อมูลขึ้นในสมอง ทำให้ข้อมูลเหล่านั้นเกิดความหมาย ซึ่งเป็นโมเดลที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนเพื่อช่วยพัฒนาความเข้าใจความคิดจากเรื่องที่อ่าน และเพื่อช่วยให้จดจำสิ่งที่อ่านได้ดี

PQ4R ย่อมาจาก

1. การดูก่อนอ่าน (Preview) หมายถึง การสำรวจสิ่งที่กำลังจะอ่าน โดยเปิดดูส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ หรือบทความ และให้ความสนใจกับหัวข้อหลัก (topics) และหัวข้อย่อย (subtopics) เพื่อให้ได้สมองได้ทำการจัดระบบของโครงสร้างของสิ่งที่จะอ่าน

2. การถาม (Question) หมายถึง การถามคำถามในสิ่งที่ตนเองอยากรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะอ่าน หลังจากได้สำรวจสิ่งที่จะอ่านเรียบร้อยแล้ว โดยใช้คำขึ้นต้นเช่น อะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม เป็นต้น

3. การอ่าน (Read) หมายถึง การอ่านอย่างตั้งใจเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของคำถามที่ตนเองได้ตั้งไว้ หากมีปัญหาในการอ่านที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจ ให้หาวิธีแก้ไขทันที เช่นหากไม่มีความหมายของคำศัพท์ ก็ควรจะเปิดพจนานุกรมหาความหมาย โดยผู้อ่านสามารถจดบันทึกสั้น ๆ ได้ตามมุมหรือขอบของข้อความหรือบทความนั้น ๆ

4. การสะท้อน (Reflect) หมายถึง การสะท้อนความคิดเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และสร้างความหมายให้กับสิ่งที่อ่าน โดยเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่เรามี และเชื่อมโยงหัวข้อย่อยกับใจความหลัก

5. การท่องจำ (Recite) หมายถึง การจำเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยการกล่าวออกเสียงและถามตอบ ซึ่งในการตั้งคำถามผู้อ่านสามารถใช้หัวเรื่อง คำศัพท์ที่ได้เน้นไว้ หรือบันทึกที่ได้จดไว้มาสร้างคำถาม

6. การตรวจทาน (Review) หมายถึง การตรวจทานสิ่งที่อ่าน และอ่านซ้ำอีกรอบเมื่อไม่แน่ใจ

Baumann (1984) ได้พัฒนาโมเดลการสอนแบบชี้แนะ (direct instruction) ที่มีผู้สอนเป็นคนถ่ายทอดทักษะนั้น ๆ ให้กับนักเรียนผ่านการบอกเล่า การสาธิต หรือ การเป็นต้นแบบ และคอยจัดลำดับเนื้อหา ส่งเสริมและเฝ้าดูการเรียนรู้ พร้อมทั้งคอยให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

Ogle (1986) ได้พัฒนาโมเดลการสอนแบบ K-W-L เพื่อใช้ในการสอนให้นักเรียนเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่มีกับสิ่งที่อ่าน ได้ยิน หรือเห็น เพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน ด้วยเหตุผลที่ว่า ความรู้และประสบการณ์ที่อยู่ในตัวเรานั้นมีอิทธิพลต่อการแปลความหมายของสิ่งที่เราอ่าน หรือสิ่งที่เราเรียนรู้ ดังนั้น เราต้องเข้าถึงความองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเราให้ได้เพื่อพัฒนาความสามารถในอ่านจับใจความ

K-W-L ย่อมาจาก Know, Want และ Learned ตามลำดับ ซึ่งคำว่า Know หมายถึง สิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอยู่แล้ว โดยที่ยังไม่ต้องอ่านหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม Want หมายถึง สิ่งที่นักเรียนต้องการจะรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยคิดต่อเนื่องจากขั้น K และ Learned หมายถึง สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้หลังจากได้อ่านเรื่องนั้นจบแล้ว โดยนักเรียนจะต้องบันทึกคำตอบของตนเองในแต่ละขั้นตอนลงไป ในตาราง K-W-L ดังภาพประกอบ 1

K-W-L strategy sheet		
1. K—What we know	W—What we want to find out	L—What we learned and still need to learn
2. Categories of information we expect to use		
A.		E.
B.		F.
C.		G.
D.		

ภาพที่ 1: ตารางบันทึกการเรียนรู้แบบ K-W-L

ที่มา: Ogle, 1986

2.3 การเรียนรู้แบบนำตนเอง

2.3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเอง

การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (humanism) ซึ่งมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระ และความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดี มีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง สามารถหาทางเลือกของตนเอง มีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น (Elias & Merriam, 1980) ซึ่งนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเองไว้ดังนี้

ทัฟ (Tough, 1971, p.114) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบนำตนเองว่าเป็นการเรียนรู้โดยเจตนา จงใจ ตั้งใจที่จะเรียนรู้ และจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความผูกพันและมุ่งมั่นกับการเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับมีการวางแผนการเรียนของตนเองด้วย

โนลส์ (Knowles, 1975, p.18) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเองว่าเป็นกระบวนการคิดริเริ่มการเรียนด้วยตนเอง โดยวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมายในการเรียนให้กับตนเอง ระบุทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นทรัพยากรประเภทบุคคลหรือสื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้ เลือกใช้รูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้ และ ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือจากตนเองเพียงอย่างเดียว

สเคเจอร์ (Skager, 1978, p.13-14) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเองว่าเป็น การพัฒนาการเรียนรู้อัตนศึกษา การพัฒนาการเรียนรู้อัตนศึกษา ความสามารถในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลของกิจกรรมการเรียน ทั้งในลักษณะที่เป็นเฉพาะบุคคลและในฐานะของสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินการเรียนรู้ร่วมกัน

บรูคฟีลด์ (Brookfield, 1984, p.61) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองคือ การเป็นตัวของตัวเอง การมีความอิสระแยกตัวอยู่คนเดียว เป็นบุคคลที่เรียน โดยอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกน้อยที่สุด และตนเองคือผู้ควบคุมการเรียนรู้

เมอร์ริแอม และ แคฟฟาเรลล่า (Merriam & Caffarella, 1991, p.41) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรับผิดชอบหลักในการวางแผน จัดการเรียนรู้อัตนศึกษา และประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้อัตนศึกษาของตนเอง

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้แบบนำตนเองคือการที่ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่มการเรียนด้วยตนเอง และมีความ รับผิดชอบในการวิเคราะห์สิ่งที่ตนเองต้องการจะเรียน กำหนดเป้าหมายในการเรียน

วางแผนในการเรียน และค้นหาแหล่งการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ พร้อมทั้งประเมินการเรียนรู้ของคุณอยู่ต่อเนื่อง

2.3.2 ความสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเอง

นักวิชาการต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเองไว้ดังนี้

โนลส์ (Knowles, 1975, p.15) ได้ให้เหตุผลของการเรียนรู้แบบนำตนเองไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้ (proactive learners) เป็นบุคคลที่มักจะมีเป้าหมาย และแรงจูงใจที่สูง ทำให้สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า และดีกว่าบุคคลที่รับการสอนจากผู้อื่น (passive learners) และสามารถจดจำสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2. กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพและกระบวนการทางธรรมชาติของการพัฒนาทางจิตวิทยา เมื่อเกิดมามนุษย์ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาพ่อแม่และคนรอบข้างอยู่ตลอดเวลา แต่เมื่อเติบโตขึ้นคนเราก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบในชีวิตมากขึ้น เรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเอง และชี้นำตนเองได้

3. ความก้าวหน้าด้านการศึกษาทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความริเริ่มในการเรียนรู้ของตนเองอย่างมาก ผู้เรียนที่ขาดทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองมักจะเกิดความวิตกกังวล ความหงุดหงิด และความล้มเหลว ในขณะที่เดียวกันผู้สอนก็จะเกิดความรู้สึกในทางเดียวกันหากผู้เรียนของตนขาดทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

บรอกเกต และ ฮีมสตรา (Brockett & Hiemstra, 1991) ได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า

1. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดผลบวกต่อการเรียน เช่น ผู้เรียนจะสามารถจดจำได้ดีขึ้น เกิดความสนใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสนใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอนมากขึ้น และมีความมั่นใจในศักยภาพและความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น

2. การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นวิธีที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในทุกสถานการณ์

3. การที่ผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนได้รับผิดชอบกับการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนก็จะมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ และทุ่มเทความสามารถในการหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เทลเลอร์ (Taylor, 1995) มองว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองจะทำให้ผู้เรียนคิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน จดจำสิ่งที่เรียนไปได้ตลอด มีอิสระและวินัยในตนเอง รวมทั้งมีความเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของตนเอง และช่วยให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ในอนาคต

2.3.3 คุณลักษณะของผู้ที่เรียนรู้แบบนำตนเอง

นักวิชาการต่าง ๆ กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่เรียนรู้แบบนำตนเองไว้ดังนี้

กุกลีเอลมีโน (Goglielmino. 1977) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Development of the Self – Directed Learning Readiness Scale โดยศึกษาความพร้อมของการเรียนรู้แบบนำตนเองที่เรียกว่า Self –Directed Learning Readiness Scale (SDLRS) หรือ Learning Preference Assessment (LPA) ที่ทำการวัดทั้งทัศนคติ ทักษะ และคุณลักษณะในหลากหลายมิติเพื่อบ่งบอกระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคคลนั้น ๆ ในช่วงเวลานั้น ผลงานจากงานวิจัยนี้ชี้ชัดว่า บุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้แบบนำตนเองได้นั้นจะต้องมีลักษณะความพร้อมของการเรียนรู้ 8 ด้าน คือ

1. การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities) ได้แก่ความสนใจในการเรียน ความพอใจในความริเริ่มของตน ความรักการเรียน และความคาดหวังว่าจะเรียนอย่างต่อเนื่อง ความสนใจหาแหล่งความรู้ การมีความอดทนต่อข้อสงสัย การมีความสามารถในการยอมรับคำวิจารณ์และการมี ความรับผิดชอบในการเรียนรู้

2. การมีมโนทัศน์ของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self-concept as an effective learner) ได้แก่ความมั่นใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการจัดแบ่งเวลาให้การเรียน การมีวินัย การมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้อะไรและแหล่งทรัพยากรทางความรู้และการมีทัศนคติต่อตนเองว่าเป็นผู้กระตือรือร้นในการเรียนรู้

3. การมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and independence in learning) ได้แก่การแสวงหาคำตอบจากคำถามต่าง ๆ ชอบแสวงหาความรู้ ชอบมีส่วนร่วมในการกำหนดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่จะมีความมั่นใจในความสามารถที่จะทำงานด้วยตนเองได้ดี รักการเรียนรู้อุพอใจในทักษะการอ่าน เพื่อความเข้าใจ แหล่งทรัพยากรทางความรู้มีความสามารถในการพัฒนาแผนการทำงานของตนเอง และ มีความริเริ่มในการเริ่มโครงการใหม่ ๆ

4. การยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตนเอง (Informed acceptance of responsibility for one's own learning) ได้แก่ การยอมรับจากผลการเรียนว่าตนเองมีสติปัญญาในระดับใด ความเต็มใจเรียนในสิ่งที่ยากและสิ่งที่ตนเองอาจจะไม่ค่อยสนใจ และมีความเชื่อมั่นในวิธีการเรียนและสืบสวน สอบสวนทางการศึกษา

5. ความรักในการเรียน (Love of learning) ได้แก่การชื่นชมบุคคลที่ค้นคว้าอยู่เสมอ การมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียน และสนุกกับการค้นคว้าหาความรู้

6. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ได้แก่การมีความกล้าเสี่ยงและกล้าที่จะลอง มีความสามารถในการคิด แก้ปัญหา และความสามารถคิดวิธีการเรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้หลายวิธี

7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the future) ได้แก่ การมองตนเองว่าเป็น ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงอนาคต เห็นปัญหาว่าเป็นสิ่งท้าทาย และไม่ใช่เครื่องหมายที่จะทำให้หยุดทำ

8. ความสามารถในการใช้ทักษะทางการศึกษา การเรียนรู้ในการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem – solving skills) ได้แก่การมีความสามารถในการใช้ทักษะการเรียนรู้ในการ แก้ปัญหา คิดว่าการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย

สเกเจอร์ (Skager, 1978, p.24-25) อธิบายว่า ผู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองต้องมีลักษณะสำคัญ 7 ประการ คือ

1. เป็นผู้อยอมรับตนเอง (self-acceptance) หมายถึง มีเจตคติในเชิงบวกต่อตนเอง
2. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการวางแผน (planfulness) ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ
 - 2.1 รู้ถึงความต้องการในการเรียนของตนเอง
 - 2.2 วางจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการที่ตั้งไว้
 - 2.3 เป็นแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน
3. มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในตัวเอง จะสามารถเรียนรู้โดยปราศจากสิ่งควบคุมภายนอก เช่น รางวัล การถูกตำหนิ การลงโทษ การเรียนเพื่อ วุฒิบัตรหรือตำแหน่ง

4. มีการประเมินผลตนเอง (Internalized evaluation) สามารถที่จะประเมินตนเองได้ว่า จะเรียนได้ดีแค่ไหน โดยอาจขอให้ผู้อื่นประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องยอมรับการ ประเมินภายนอกว่าถูกต้องก็ต่อเมื่อผู้ประเมินมีความคิดอิสระ และการประเมินสอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นจริงอยู่ในขณะนั้น

5. การเปิดกว้างต่อประสบการณ์ (Openness to experience) ผู้เรียนที่นำประสบการณ์เข้ามาใช้ในกิจกรรมชนิดใหม่ ๆ อาจสะท้อนการเรียนรู้หรือการจัดวางเป้าหมาย โดยอาจไม่จำเป็นที่จะเป็นเหตุผลในการที่จะเข้าไปทำกิจกรรมใหม่ ๆ ความใคร่รู้ ความอดทนต่อความคลุมเครือ การชอบสิ่งที่ยู่ยาก สับสน และการเรียนอย่างสนุกทำให้เกิดแรงจูงใจในการท ากิจกรรมใหม่ ๆ และทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ อีกด้วย

6. การยืดหยุ่น (Flexibility) การยืดหยุ่นในการเรียนรู้อาจชี้ให้เห็นถึงความเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมาย หรือวิธีการเรียน และใช้ระบบการเข้าถึงปัญหา โดยใช้ทักษะการสำรวจ การลองผิดลองถูก ซึ่งไม่ได้แสดงถึงการขาดความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ความล้มเหลวจะถูกนำมาปรับปรุงแก้ไขมากกว่าที่จะยอมแพ้ยกเลิก

7. การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ผู้เรียนที่ดูแลตนเองได้ เลือกที่จะผูกพันกับรูปแบบ การเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่ง บุคคลเหล่านี้สามารถที่จะตั้งปัญหากับมาตรฐานของระยะเวลา และสถานที่ เพื่อให้เห็นว่า ลักษณะการเรียนรู้แบบใดที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับได้

โนลส์ (Knowles, 1980) ได้บ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ที่สามารถเรียนรู้แบบนำตนเองไว้ 4 ข้อ คือ

1. มโนทัศน์ของตนเอง (Self-concept) เมื่อเติบโตขึ้นความรู้สึกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นความสามารถในการชี้นำตนเองได้

2. ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ (Adult Learner Experience) เมื่อเติบโตขึ้น ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้เรียน ได้สะสมไว้จะกลายมาเป็นทรัพยากรทางความรู้ที่ดีเยี่ยมของบุคคลนั้น

3. ความพร้อมที่จะเรียนรู้ (Readiness to Learn) เมื่อเติบโตขึ้นความพร้อมที่จะเรียนรู้ก็มีเพิ่มมากขึ้นควบคู่ไปกับบทบาทและหน้าที่ทางสังคม

4. ลักษณะการเรียนรู้ (Orientation to Learning) เมื่อเติบโตขึ้นมุมมองในการเรียนรู้ก็จะเปลี่ยนไป จากการครุ่นคิดว่าจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร ก็กลายเป็นการรู้แจ้งทันทีว่าความรู้ที่ได้มานั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง ในขณะที่เดียวกันลักษณะการเรียนรู้ก็จะเปลี่ยนจากการเน้นเข้าใจเนื้อหา กลายเป็นการเน้นเข้าใจปัญหาเพื่อนำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้

ในปี ค.ศ. 1984 โนลส์ได้เพิ่มอีกหนึ่งคุณลักษณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ 5 คือ

5. Motivation to Learn เมื่อเติบโตขึ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้จะเป็นแรงจูงใจที่มาจากภายใน

คีรีบุญ วรวิเศษ และคณะ (2547, น.45-46) กล่าวว่า การที่บุคคลมีการเรียนรู้แบบนำตนเองแล้วจะนำไปเป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ตลอดชีวิต นั้น จะต้องมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. สม่ักรใจที่จะเรียนด้วยตนเอง (Voluntarily to learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนา ที่จะเรียนเพราะความอยากรู้

2. ตนเองเป็นแหล่งข้อมูล (Self-resourceful) ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคือ อะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องให้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมายวิธีการ รวบรวมข้อมูลที่ต้องการและวิธีการประมวลผลข้อมูล ผู้ต้องเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (manager of change) ผู้เรียนจะต้องมีความตระหนักในความสามารถตัดสินใจได้ มีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี

3. ผู้เรียนต้องรู้วิธีการที่จะเรียน (Know how to learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอน การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้ว่าจะไปสู่จุดมุ่งหมายที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

2.3.4 โมเดลการเรียนรู้แบบนำตนเอง

นักวิชาการที่ศึกษาเรื่องการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างก็มีมุมมองที่แตกต่างกันต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง นักวิชาการบางคนเช่น แฮริสัน (Harrison, 1978) มองว่าการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการในการจัดการคำสอน และให้ความสนใจกับความเป็นอิสระของตัวผู้เรียนมากกว่ากระบวนการในการสอน ในขณะที่นักวิชาการคนอื่น เช่น กุกลีเอลมีโน และ แกดสวอร์ม (Guglielmino 1997; Kasworm, 1998) มองการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคล และเชื่อว่าเป้าหมายของการศึกษาคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นอิสระและชี้แนะตนเองได้ทั้งทางด้านจริยธรรม อารมณ์ และ ความรู้ (Candy, 1991) ด้วยเหตุนี้ นักวิชาการจึงได้นำเสนอโมเดลการเรียนรู้แบบนำตนเองขึ้นมาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบการนำตนเอง ดังนี้

1. โมเดลสี่มิติของแคนดี้ (Candy's Four-Dimensional Model) (Candy, 1991) สรุปว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเปรียบเสมือนร่มที่ล้อมรอบด้วย 4 มิติ คือ 1) การนำตนเอง (self-direction) ในรูปแบบของ คุณลักษณะของบุคคล คือความอิสระ และการเป็นตัวของตัวเองของบุคคล (personal autonomy) 2) การนำตนเอง ในรูปแบบของ ความตั้งใจและความสามารถที่จะจัดการเรียนรู้ของตนเอง คือ การจัดการตนเอง (self-management) 3) การนำตนเอง ในรูปแบบของ การจัดการเรียนการสอนในสิ่งแวดล้อมที่เป็นทางการ คือ การควบคุมการเรียนรู้ (learner-control) และ 4) การนำตนเอง ในรูปแบบของการค้นหาโอกาสทางการเรียนรู้ด้วยตนเองเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมตามธรรมชาติ คือ การสอนตนเอง (autodidaxy) โครงสร้างที่หลากหลายในโมเดลของแคนดี้ ช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเองในเชิงลึก และโมเดลของแคนดี้เป็นโมเดลแรกๆที่ชี้แจงว่าลักษณะของการนำตนเองนั้นสามารถแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเนื้อหาและบริบทของการเรียนรู้

2. โมเดล Personal Responsibility Orientation (PRO) ของบรอกเกต และ ฮีมสตรา (Brockett & Hiemstra, 1991) เป็นแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบของบุคคลที่อยู่บนรากฐานแนวคิดมนุษยนิยมที่เชื่อว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นคนดีและมีศักยภาพในการเจริญเติบโตอย่างไม่จำกัด ซึ่งความรับผิดชอบของมนุษย์คือการเป็นเจ้าของความคิดและการกระทำของตนเอง ควบคุมการตอบสนองต่อสถานการณ์ รับผิดชอบต่อความคิดการกระทำและผลที่เกิดขึ้น ซึ่งในฐานะผู้เรียน มนุษย์นั้นจะมีทางเลือกตามแนวทางที่เขาต้องการ สามารถกำหนดกฎของตนเองรวมทั้งเลือก

บรรทัดฐานที่ตนเองจะใช้เป็นแนวทางได้ หรือสามารถเลือกสิ่งที่มีคุณค่าในการสร้างทางเลือกที่สอดคล้องกับการตระหนักรู้ของตนเอง

โมเดลนี้แสดงมุมมองในการทำความเข้าใจการเรียนรู้แบบนำตนเองใน 2 มิติที่สัมพันธ์กันคือ มิติของกระบวนการ (process) ซึ่งมองว่าการเรียนรู้แบบนำตนเองนั้นเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีหน้าที่หลักในการวางแผน ดำเนินการ และ ประเมินกระบวนการเรียนรู้ของตน และมิติการนำตนเองของผู้เรียน (learner self-direction) ซึ่งเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของการผู้ที่มีการเรียนรู้แบบนำตนเอง หรือผู้เรียนมีความต้องการที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน และใน โมเดลนี้มีมิติทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ความรับผิดชอบส่วนบุคคล (personal responsibility) เป็นการที่บุคคลรับผิดชอบต่อความคิดและการกระทำของตนเอง สามารถเลือกกระทำได้อย่างมีเหตุผล สามารถควบคุมศักยภาพในการนำตนเองในทิศทางที่ได้เลือกจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยยอมรับผลการกระทำจากการกระทำของตนเอง

2. การเรียนรู้แบบนำตนเอง (self-directed learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นองค์ประกอบภายนอกของผู้เรียน ได้แก่ การประเมินความต้องการจำเป็น แหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้

3. การนำตนเองของผู้เรียน (learner self-direct) เป็นลักษณะและบุคลิกภาพของผู้เรียน ได้แก่ ลักษณะของบุคคลเป็นตัวประกอบภายในที่นำไปสู่ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน

4. การนำตนเองในการเรียนรู้ (self-directed in learning) เกิดจากองค์ประกอบภายนอกและภายในของผู้เรียน ก่อให้เกิดระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งสามารถขยายออกไปได้ถ้าจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น แรงจูงใจและการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการนำตนเองมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

5. บริบททางสังคม (social context) เป็นองค์ประกอบที่ล้อมรอบองค์ประกอบอื่นอยู่ สภาพแวดล้อมมีผลต่อกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นตัวกำหนดขอบเขตของกิจกรรมการนำตนเองที่แสดงออกมา (ศิวัชร ภูพันธ์, 2548, น.31-32) ดังภาพประกอบ 2

ภาพที่ 2 : โมเดล Personal Responsibility Orientation (PRO)

ที่มา: Brockett & Hiemstra, 1991

2.4 การจัดการเรียนรู้แบบ Reciprocal Teaching

2.4.1 แนวคิดของการสอนแบบ Reciprocal Teaching

แนวคิดของการสอนแบบ Reciprocal Teaching เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ในการส่งเสริมการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้กลวิธี 4 อย่างได้แก่ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน การสรุปย่อเนื้อหา การสร้างความชัดเจนในสิ่งที่ไม่เข้าใจ และการคาดการณ์เนื้อหาในส่วนที่ยังไม่ได้อ่าน ซึ่งเป็นการช่วยกระตุ้นความคิด และแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน โดยใช้การสนทนาระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นกลไกหลักในการดำเนินการสอน ซึ่งผู้สอนจะมีหน้าที่สาธิตวิธีการสร้างความเข้าใจโดยการใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สังเกต และทำตามได้ในที่สุด

2.4.2 ความหมายของกลวิธีทั้ง 4

บราวน์ และ พาลิซซาร์ (Brown & Palincsar, 1984) ได้ให้คำจำกัดความของกลวิธีทั้ง 4 ที่ใช้ในการสอนแบบ reciprocal teaching ไว้ดังนี้

1. การตั้งคำถาม (Questioning) คือการให้ผู้อ่านตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านทดสอบตนเองว่ามีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านหรือไม่ โดยจะเน้นถามใจความสำคัญมากกว่าการเน้นถามรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งในการตั้งคำถาม นักเรียนสามารถใช้หลักการในการตั้งคำถามด้วย 5W's (Who, What, When, Where, Why, How) ได้

2. การสรุป (Summarizing) คือการบอกสิ่งสำคัญในเนื้อหาที่อ่านโดยรวมในแต่ละช่วงของการอ่าน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านมีสมาธิในการค้นหาใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน

3. การสร้างความชัดเจน (Clarifying) คือการช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากขึ้น โดยให้ผู้อ่านบอกข้อสงสัยที่ตนมีในแต่ละช่วงของการอ่าน เช่น คำศัพท์ในเนื้อเรื่องที่ตนไม่มีความหมาย หรือแนวคิดในเนื้อเรื่องที่ตนไม่เข้าใจและคุ้นเคย เพื่อที่จะหาวิธีหาคำตอบในสิ่งที่ตนสงสัย ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเนื้อหาโดยรวมมากขึ้น

4. การคาดเดา (Predicting) คือการให้ผู้อ่านคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปจะเป็นอย่างไร โดยใช้ข้อมูล และตัวชี้แนะต่าง ๆ ในเนื้อเรื่อง รวมทั้งความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง

กล่าวโดยสรุป การตั้งคำถาม การสรุป การสร้างความชัดเจนและการคาดการณ์ คือ 4 กลวิธีหลักที่ใช้ในการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching ที่ช่วยให้กระตุ้นผู้อ่านให้ใช้ความคิดระหว่างที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากขึ้น

2.4.3 ขั้นตอนการสอนแบบ Reciprocal Teaching

ขั้นตอนการสอนแบบ Reciprocal Teaching ที่พัฒนาขึ้น โดย พาลินซาร์ (Palincsar, n.d.) ได้แบ่งขั้นตอนออกมาเป็น 2 ขั้นตอนหลักๆ ดังนี้

1. การนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรม คือ การพูดคุยระหว่างครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่างๆในการอ่าน โดยพูดถึงปัญหาที่เรามากเจอในการอ่าน คืออ่านแล้วไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถ่องแท้ และความสำคัญของการใช้กลวิธีในการอ่านเพื่อช่วยให้เราเข้าใจในสิ่งที่เราอ่านมากขึ้น จากนั้นเป็นการพูดถึงการเรียนแบบ Reciprocal Teaching โดยครูมีหน้าที่อธิบายถึงขั้นตอนและกลวิธีทั้ง 4 ที่จะใช้ในการเรียน และให้เวลานักเรียนได้ฝึกการใช้ทั้ง 4 กลวิธี โดยใช้เวลาฝึก 1 วัน ต่อ 1 กลวิธี ตัวอย่างของการฝึกสรุปคือ การให้นักเรียนพูดสรุปเกี่ยวกับหนังสือโปรดของนักเรียนเป็นต้น

2. บทสนทนา คือ การเริ่มต้นการเรียนการใช้กลวิธีในการอ่านจับใจความทั้ง 4 โดยใช้บทสนทนา ระหว่างครูและนักเรียน กับนักเรียนและนักเรียน เป็นตัวขับเคลื่อนการเรียนรู้ของการอ่านในแต่ละย่อหน้า ซึ่งในช่วงแรกครูมีหน้าที่ในการเปิดและนำบทสนทนา และประคองให้บทสนทนาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น แต่ต่อมาครูสามารถที่จะมอบบทบาท “ครู” ให้กับนักเรียนที่มีความสามารถ เพื่อให้ให้นักเรียนเหล่านั้นได้ออกมาสาธิตการใช้กลวิธีต่างๆในการอ่านของเขาให้กับเพื่อนนักเรียน อย่างไรก็ตามนักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในบทสนทนาไม่ว่าจะน้อยหรือจะมากก็ตาม

พิโลนิต้า และ เมดิน่า (Pilonieta & Medina, 2009) ได้ช่วยกันพัฒนาขั้นตอนการสอนการอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching สำหรับเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้เกิดขั้นตอนการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในเด็กระดับนี้มากขึ้น โดยการสอนนั้นมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ

1. Strategy Introduction หมายถึง การแนะนำวิธีการใช้กลวิธีแต่ละกลวิธีที่จะใช้ในการอ่าน ซึ่งสามารถแบ่งออกมาเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 กลวิธีที่ใช้ก่อนการอ่านจะเริ่มขึ้น (Prereading strategies) ได้แก่ การสำรวจรูปภาพต่างๆที่อยู่ในบทอ่าน การคาดเดา และการตั้งเป้าหมายการอ่าน

1.2 กลวิธีที่ใช้หลังการอ่าน (Postreading strategies) ได้แก่ การสร้างความชัดเจน การตั้งคำถาม การสร้างจิตภาพ และการสรุป

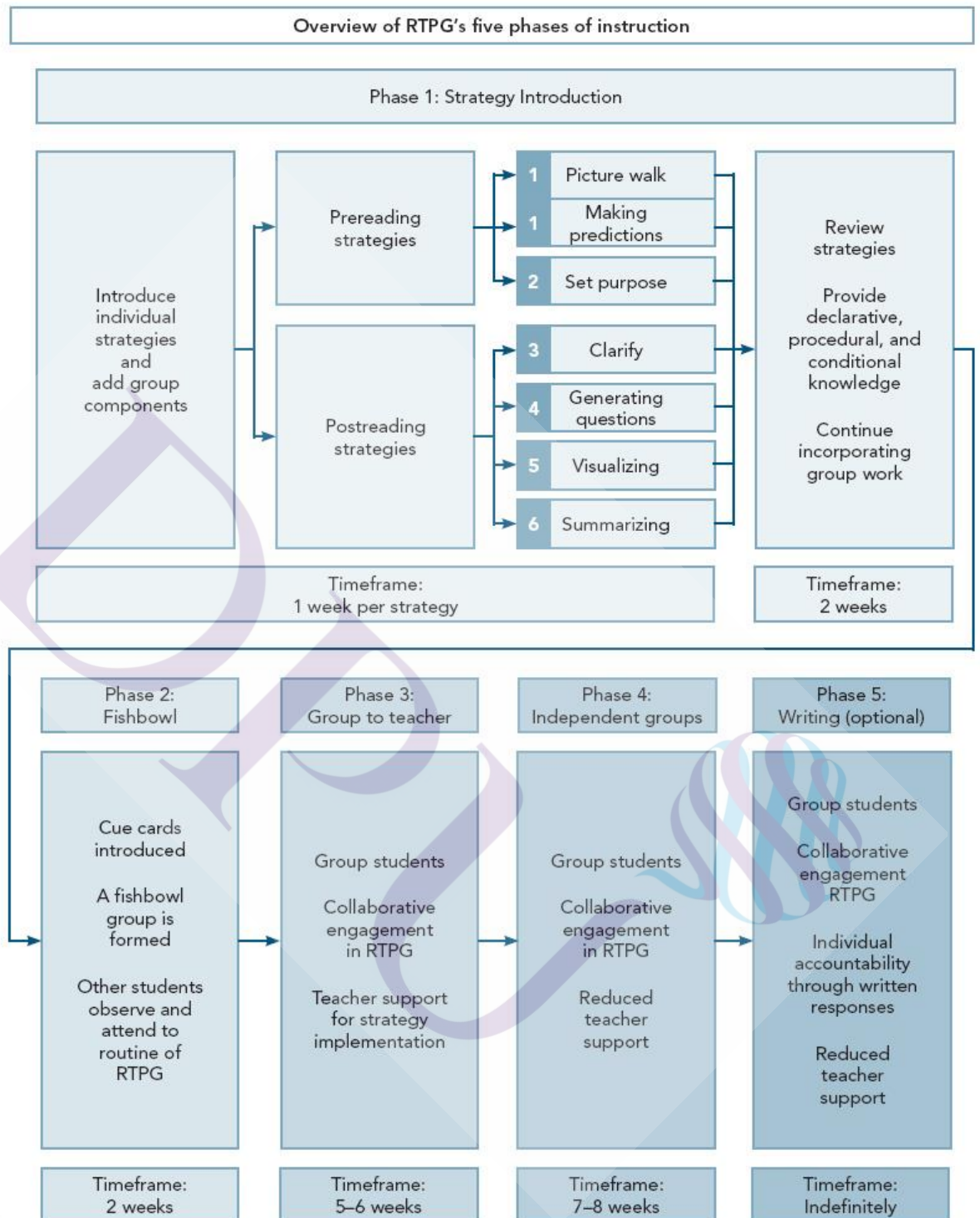
2. Fishbowl หมายถึง การให้นักเรียนจับกลุ่ม และศึกษาแผ่นการ์ดที่มีรูปและคำอธิบายของการใช้กลวิธีในการอ่านต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับกลวิธีในการอ่านมากขึ้น

3. Group to Teacher หมายถึง การให้นักเรียนจับกลุ่มเพื่อทดลองใช้กลวิธีในการอ่าน โดยมีครูเป็นผู้คอยดูแล และแนะนำ

4. Independent Groups หมายถึง การให้นักเรียนร่วมกันอ่านในกลุ่มโดยใช้กลวิธีในการอ่าน โดยการลดบทบาทครูที่จะเข้าไปแทรกแซงให้น้อยลง

5. Writing (optional) หมายถึง การให้นักเรียนแยกออกจากกลุ่มเพื่อที่จะทำงานเดี่ยว โดยการเขียนบันทึกและคำตอบต่างๆตามกลวิธีที่จะต้องให้

กล่าวโดยสรุปขั้นตอนการสอนแบบ Reciprocal Teaching สามารถแบ่งออกเป็นส่วน 2 ชั้นหลัก ๆ คือขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน และ ขั้นบทสนทนาที่เป็นตัวขับเคลื่อนการเรียนรู้ของการอ่าน โดยในภายหลังได้มีนักศึกษานำสองขั้นตอนหลักนี้มาพัฒนาต่อเพื่อให้วิธีการสอนนี้เหมาะสมกับผู้เรียนวัยประถมศึกษามากขึ้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำหลักการของพาลิซซาร์ และ พิโลนิต้า และ เมดิน่า มาประยุกต์ใช้ทั้งสองแบบในการดำเนินการ

ภาพที่ 3: ขั้นตอนการสอนแบบ Reciprocal Teaching แบบ 5 ลำดับ

ที่มา: Pilonieta & Medina, 2009

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) คือสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครูผู้สอน สำหรับความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน สรุปได้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2536, น.30-31) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) ว่าหมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาฝึกฝนอบรม หรือ จากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ว่าเรียนแล้วรู้เท่าไร มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอนคือ

1. การวัดด้วยการปฏิบัติ เป็นตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือ ทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้ จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบปฏิบัติ จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)

ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์ และคณะ (2540, น.5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงของบุคคลที่ได้รับการเรียนการสอนหรือผลงานที่นักเรียนได้จาก

พิมพ์ประภา ราษฎร์มิตร (2552, น.18) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความรู้ความสามารถที่แสดงถึงความสำเร็จที่ได้จากการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ซึ่งสามารถวัดเป็นคะแนนได้จากแบบทดสอบทางภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติ หรือ ทั้งสองอย่าง

กล่าวโดยสรุป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนโดยสามารถวัดได้จากการทำแบบทดสอบทั้งแบบทฤษฎีและปฏิบัติ

2.5.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือปัจจัยในด้านต่างๆที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปลี่ยนไป ทั้งในด้านบวก และด้านลบ ซึ่งนักการศึกษาได้สรุปความหมายขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ดังนี้

เพรสคอตต์ (Prescott, 1961, p.14-16) ได้ใช้ความรู้ในสาขาชีววิทยา สังคมวิทยา จิตวิทยา และการแพทย์ ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยสรุปได้ว่าองค์ประกอบต่าง ๆ นั้นมีดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ข้อบกพร่องทางร่างกายและบุคลิกภาพท่าทาง

2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดากับลูก มารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูกๆด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด

3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้าน และฐานะทางบ้าน

4. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติของนักเรียนต่อการเรียน

5. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525, น.47-51) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะช่วยให้การสอนภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ดังนี้

1. จิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่น นักการศึกษาถือว่าความเจริญงอกงามของเด็กในระดับมัธยมศึกษา มีความสำคัญมาก ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่าง อวัยวะในกล้ามเนื้อและระบบการทำงานของต่อมต่างๆ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อบุคลิกภาพ ความคิดและจิตใจของเด็ก ฉะนั้น ครูซึ่งมีหน้าที่ช่วยเด็กให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเขา จึงควรมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาของเด็กวัยนี้ตามสมควร ลักษณะที่ควรสังเกตในเด็กวัยรุ่น คือเด็กวัยนี้เริ่มแสวงหาอิสรภาพและเสรีภาพที่จะให้พ้นจากความควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดของผู้ปกครอง ชอบตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง เริ่มสนใจในเพศตรงข้าม ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของร่างกายทำให้อารมณ์รุนแรง วู่วาม อ่อนไหวง่าย ตื่นเต้นง่าย หวาดกลัวความล้มเหลว เกลียดความอยู่ดีธรรมดา เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมสังคม ต้องการให้เพื่อนฝูงและหมู่คณะยอมรับนับถือความสามารถของตน รักกีฬาและชอบการแข่งขันเพื่อชื่อเสียงของหมู่คณะ เด็กวัยนี้ต้องการผู้เข้าใจและสามารถให้การแนะแนวทางแก่ตน ไม่ชอบคำพูดที่รุนแรง ซึ่งกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกตน เมื่อครูเข้าใจธรรมชาติและ

ความต้องการของเด็กแล้ว ก็อาจจะช่วยเด็กได้ โดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เช่นความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเพราะถูกครุฑ หรือเพราะเพื่อนๆ ไม่ยอมรับนับถือ ครูจึงควรรู้จักสังเกตเด็ก และรู้จักใช้วินัยอย่างฉลาดและมีเหตุผล รู้จักการพลิกแพลงวิธีสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของเด็ก กล่าวคือ ควรมีการแนะแนวเกี่ยวกับการเรียนและปัญหาส่วนตัว ควรฝึกให้รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ โดยใช้วิธีการประชาธิปไตย ฝึกให้รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กทุกคนมีความแตกต่างกันในเรื่องลักษณะนิสัยสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดตามธรรมชาติ หากครูคำนึงถึงหลักนี้ไว้เสมอ ก็อาจจะคิดหาวิธีสอนที่จะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความถนัดตามธรรมชาติของเขาและเมื่อได้ทำสิ่งที่เขาสนใจและถนัดแล้ว เขาก็จะทำสิ่งนั้น ๆ ได้ดี ความสำเร็จจากผลงานแต่ละครั้งจะเป็นการช่วยกระตุ้นเตือนให้เขาตั้งใจเรียนให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้น เช่น เด็กบางคนมีนิสัยรักการประพันธ์ ครูก็ควรให้โอกาสเขาในการได้เขียนเรื่องตามที่เขาสนใจ ซึ่งจะเป็นทางให้ได้แสดงความสามารถในเชิงประพันธ์ให้ปรากฏ เด็กบางคนมีความสามารถในการจัดงาน ครูก็อาจจะมอบให้เขาเป็นหัวหน้ารับผิดชอบงานของหมู่คณะ ด้วยวิธีการเหล่านี้จะทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจที่ได้แสดงความสามารถของเขาออกมา เป็นผลให้สนใจเรียนภาษาไทยและเห็นเป็นของสนุกไม่น่าเบื่อหน่าย ทั้งนี้เพราะเขาได้ทำสิ่งที่ชอบและถนัดนับเป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3. จิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ ในการสอนภาษาไทย ถ้าได้คำนึงถึงหลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ก็จะทำให้การสอนดีขึ้น หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ที่ครูภาษาไทยควรทราบและควรพิจารณาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะบทเรียนมีอยู่หลายข้อคือ

3.1 ความสนใจ การเรียนวิชาใด ๆ ก็ตาม ถ้าเด็กมีความสนใจในวิชานั้น ๆ ก็จะตั้งใจเรียนได้ดี ฉะนั้นครูควรคิดหาวิธีที่จะทำให้ให้นักเรียนสนใจในบทเรียน โดยสร้างบรรยากาศที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความพร้อม เป็นการจูงใจให้อยากเรียนเสียก่อน เช่น อาจจะทำอุปกรณ์หรือจัดกิจกรรมบางอย่างขึ้นเป็นการเร้าความสนใจ เมื่อนักเรียนสนใจแล้ว ก็จะเรียนได้ผลดีโดยไม่ยากนัก

3.2 การฝึกฝน ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ครูควรทราบหลักในการฝึกฝนว่า ต้องฝึกจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยากและต้องฝึกบ่อย ๆ การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน การเขียน หรือฝึกหัดหลักภาษาก็ตาม ถ้านักเรียนทำผิดก็ต้องแก้ จะปล่อยไปโดยไม่แก้ไม่ได้เป็นอันตราย การตรวจแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งจำเป็นและในการแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ นั้น ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบความมุ่งหมายด้วยว่า แก้เพื่ออะไร ถ้านักเรียน

เข้าใจเหตุผลว่า การแก้สิ่งที่ผิคนั้นมีประโยชน์แก่ตัวเอง มิใช่การลงโทษพร้าเพื่อแล้ว เขาก็จะแก้ข้อบกพร่องของตนเองด้วยความเต็มใจ มิฉะนั้นอาจผิดซ้ำอีก แม้จะแก้ที่ครั้งแล้วก็ตาม

3.3 การให้งาน ในการให้งานแก่นักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การท่องจำ หรือการทำแบบฝึกหัดใดๆก็ตาม เมื่อเด็กทำงานเสร็จแล้ว ครูควรให้เด็กมีโอกาสทราบผลงานของเขาเสมอ เพื่อว่าถ้าผลไม่ดีก็จะได้แก้ไขให้ดีขึ้น ถ้าดีแล้ว ความสำเร็จก็จะเป็นเครื่องช่วยยู่ให้เด็กอยากเรียนก้าวหน้าต่อไปอีก วิธีเรียนที่จะประหยัดเวลาและแรงงาน ทั้งได้ผลดีด้วยนั้นคือ ครูควรแนะแนวทางให้นักเรียนเข้าใจว่า เขาจะต้องทำอะไรจึงจะเรียนได้ผลดี จะได้ไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกโดยใช่เหตุ

3.4 การพลิกแพลงวิธีการสอน ในการเรียนถ้าคร่ำเคร่งเป็นเวลานานมากเกินไป ทั้งร่างกายและสมองก็จะอ่อนเพลีย เหน็ดเหนื่อย ครูจึงควรพิจารณาจัดเวลาในการสอน โดยกะระยะเวลาให้เหมาะสมแก่ลักษณะของบทเรียน ถ้าบทเรียนนั้นมีกิจกรรมให้นักเรียนทำการเปลี่ยนแปลงอริยาบถอยู่แล้ว เด็กในวัยรุ่นนี้ก็อาจเรียนติดต่อกันได้ถึง 2-3 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นการฟังครูบรรยายอย่างเดียว เพียงชั่วโมงเดียวเด็กก็จะหมดความสนใจ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องจัดเวลาเรียนภาษาไทยให้พอเหมาะพอดี ให้เด็กมีโอกาสพักผ่อนสลับกันไปด้วย เพื่อเด็กจะได้รู้สึกกระปรี้กระเปร่าอยู่เสมอ

3.5 การเรียนสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต หลักอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการเรียนรู้ก็คือ สิ่งใดที่มีประโยชน์ มีความหมายต่อชีวิตและอยู่ในความสนใจของนักเรียนแล้ว สิ่งนั้นจะเป็นที่สนใจของนักเรียนและเขาจะเรียนได้ดี ทั้งจำได้แม่นยำโดยไม่ต้องเคี่ยวเข็ญ สิ่งใดที่นักเรียนได้ลงมือลงแรงทำด้วยตนเอง หาวิธีแก้ปัญหาเอง มีประสบการณ์ด้วยตนเอง นักเรียนก็จะเรียนสิ่งนั้นได้ผลดีที่สุด ตรงกับหลักที่ว่าเรียนด้วยการกระทำนั่นเอง ฉะนั้นแบบฝึกหัดภาษาไทยที่ให้นักเรียนทำควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน มิใช่เรื่องสมมุติที่ไร้ความหมาย

4. ภาษาศาสตร์ ในการสอนภาษาไทย ถ้าครูได้ศึกษาค้นคว้าในวิชาภาษาศาสตร์ไว้บ้าง ก็จะเป็นเครื่องช่วยให้การสอนได้ผลดีขึ้น การค้นคว้าภาษาศาสตร์ในเรื่อง องค์ประกอบของภาษา ความเปลี่ยนแปลงทางภาษา ภาษาที่ใช้ในงานประพันธ์เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ และภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน องค์ประกอบของภาษานี้มีความสำคัญและจำเป็นที่ครูผู้สอนภาษาไทยควรจะนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่น่าเบื่อ นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยดีขึ้นด้วย

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กประกอบด้วย สติปัญญาและสภาพร่างกายของเด็ก สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและทางสังคม ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งถ้าหากพ่อแม่และครูดูแลเอาใจใส่ให้เด็ก

เจริญเติบโตพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และเสริมสติปัญญาที่ถูกทิศทาง เด็กก็จะเจริญเติบโตพร้อมกับความสำเร็จในด้านการเรียน และในที่สุดก็จะกลายเป็นคนดีและรับผิดชอบในสังคมต่อไป

2.5.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชวาล แพรรัตนกุล (2518, น.112) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะและสมรรถภาพสมองด้านต่างๆที่เด็กได้จากประสบการณ์ ทั้งจากโรงเรียน ทางบ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคลกับสังคม สำหรับโรงเรียนแล้วแบบทดสอบประเภทผลสัมฤทธิ์มุ่งที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2524, น.37) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษและให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545, น.95) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสมบูรณ์บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

ศิริชัย กาญจนวาสี (2556, น.165) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถถึงระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือยัง หรือมีความรู้ความสามารถถึงระดับใด หรือมีความรู้ความสามารถดีเพียงไร เมื่อเทียบกับเพื่อนๆที่เรียนด้วยกัน

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาของวิชานั้น ๆ และทักษะต่าง ๆ ของแต่ละวิชา เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถที่เกิดจากการเรียนเป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ผู้สอนตั้งไว้หรือไม่

2.5.4 ประเภทของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2525, น.210) ได้แบ่งลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนตัดจุดหรือคะแนนเกณฑ์ที่ใช้สำหรับตัดสินว่า ผู้เรียนมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์ซึ่งเป็นหัวใจของข้อสอบในการทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร สร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร สามารถจำแนกผู้เรียนตามความเก่งอ่อนได้ การรายงานผลสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถวัดได้ ที่แสดงสถานภาพความสามารถของบุคคลเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541, น.18) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษและให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งเป็น 2 แบบดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบที่ของครู หมายถึง ชุดข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากเพียงใด บกพร่องตรงไหน เพื่อจะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมที่จะสอนเรื่องใหม่ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นนี้ มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้เขียนตอบ โดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติอย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้ตอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบถูกผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบเติมคำ และแบบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูผู้สอนวิชานั้น ๆ แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราการพัฒนาของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่างๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบมาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีการดำเนินการสอบ กล่าวคือ ไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกัน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไรและยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วย ทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีสร้างข้อคำถามเหมือนกัน คือจะเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนนักเรียนไปแล้ว สำหรับพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ นิยมใช้ตามหลักที่ได้จากการประชุมของนักวัดผล

สมนึก กัททิษณี (2541, น.73-79) ยังได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างขึ้นและนิยมใช้กันมีอยู่ 6 แบบ คือ

1. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ข้อสอบแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอนคือ ตอนนำหรือตอนคำถาม กับตอนเลือก ในตอนเลือกจะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ซึ่งตัวเลือกนั้นนิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน คูณ ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกจะถูกหมด ซึ่งข้อสอบแบบนี้จะมีความเที่ยงตรงสูง สามารถครอบคลุมเนื้อหาและทุกพฤติกรรมด้านความรู้ รวมทั้งยังตรวจง่าย สะดวกรวดเร็วและมีความยุติธรรม

2. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือแบบเรียงความ (Subjective or Essay Test) เป็นข้อสอบชนิดที่มีเฉพาะข้อความให้ผู้เรียนสามารถเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ทุกด้าน แต่มักจะมีความคลาดเคลื่อนในการตรวจให้คะแนน

3. ข้อสอบแบบกาถูกกาผิด (True-False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เป็นข้อสอบที่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สอบเพราะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเดาได้เท่าเทียมกัน แต่มักจะวัดได้เฉพาะพฤติกรรมด้านความรู้ความจำได้เพียงอย่างเดียว

4. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ เพื่อให้ประโยคหรือข้อความมีความสมบูรณ์และถูกต้อง ซึ่งโอกาสที่ผู้ตอบจะเดาโดยไม่มีความรู้นั้นทำได้น้อย แต่มักวัดความรู้ความจำได้เพียงอย่างเดียว

5. ข้อสอบแบบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายแบบเติมคำ แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นเขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนคำตอบ ซึ่งคำตอบที่ต้องการจะสั้น ๆ และกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายข้อสอบแบบความเรียง ผู้สอบเดาคำตอบได้ยาก เหมาะกับการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ แต่จะมีปัญหาในการตรวจให้คะแนนเพราะความผิดพลาดทางภาษาของผู้สอบ

6. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด ให้ผู้ตอบเลือกคู่ของแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยื่น) จะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้ ตรวจให้คะแนนง่าย เปิดโอกาสให้สามารถเดาถูกได้สูง

พิจิต ฤทธิ์จรูญ (2551, น.96) กล่าวว่า โดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูกันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and Pencil Test) แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or Essay Test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้ว ให้ผู้ตอบเขียนหรือแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือ แบบให้ตอบสั้นๆ (Objective Test or Short Answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบแบบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบแบบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Type) ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวาง เหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูกผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบแบบจับคู่ และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีวิเคราะห้และมีการปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการกำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนน และแปลความหมายของคะแนน

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ใช้ในปัจจุบันนี้นั้นมีมากมายหลายประเภท แต่ละประเภทก็จะมีลักษณะและจุดมุ่งหมายต่อการวัดผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน ดังนั้นในการนำแบบทดสอบไปใช้จะต้องเลือกแบบทดสอบที่ถูกต้องและเหมาะสม การจำแนกแบบทดสอบสามารถทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้จำแนกว่าจะยึดอะไรเป็นเกณฑ์ในการจำแนก

2.5.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิตร ทองชั้น (2524, น.60-61) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบ ว่าการสร้างแบบทดสอบจะต้องมีการวางแผนในการสร้างแบบมีขั้นตอน เพื่อช่วยให้การสร้างแบบทดสอบมีประสิทธิภาพ โดยมีลำดับขั้นตอนในการวางแผนดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยต้องกำหนดให้ชัดเจนและแน่นอนในเรื่องใด อย่างไร เช่น การสร้างแบบทดสอบในเรื่องใด และมีการกำหนดน้ำหนักคะแนน และควรทราบกลุ่มนักเรียนที่จะทดสอบว่าเก่งหรืออ่อนเพียงใด เพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อสอบให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและ ควรมีกำหนดวัน เวลา ในการสอบให้พอเหมาะกับกลุ่มสอบ

2. **ขั้นเตรียม** เช่น เตรียมหลักสูตร เนื้อหาวิชา ตลอดจนตำราหนังสือ แบบเรียน รวมถึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร และอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ เช่น กระดาษคำตอบ และครูผู้ตัดสินต้องเลือกแบบและชนิดของข้อทดสอบ เช่นการใช้แบบเลือกตอบ แบบเรียงความ หรือ แบบผสม

3. **ขั้นลงมือปฏิบัติ** ขั้นลงมือปฏิบัติการเขียนข้อสอบที่กำหนดไว้ สิ่งที่ควรยึดถือคือหลักและวิธีสร้างแบบทดสอบที่ดี ถ้ามีข้อสอบข้อใดข้อหนึ่งมีปัญหา ควรมีการพูดคุยกับเพื่อน ครู หรือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลทางด้านเนื้อหาวิชานั้นๆ

4. **ขั้นตรวจสอบ** ควรมีการตรวจสอบข้อสอบว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่ดีอย่างไร โดยนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ข้อสอบหลังจากที่ได้ทดสอบกับนักเรียนแล้ว

5. **ขั้นจัดพิมพ์** สิ่งที่ควรคำนึงได้แก่ รูปเล่มต้องจัดให้เรียบร้อย พิมพ์ให้สะอาด ตัวอักษรต้องไม่ผิดพลาด คำชี้แจงในข้อสอบต้องชัดเจน และต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนข้อสอบ เวลา คะแนนเต็ม

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2537, น.22-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอนคือ

1. **ขั้นวางแผนการสร้างแบบทดสอบ** การวางแผนสร้างแบบทดสอบต้องพิจารณาถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ

1.1 **จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้** หลักการสำคัญคือการนำแบบทดสอบไปใช้จะต้องสัมพันธ์อยู่กับการสอน เช่น สอบเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม สอบก่อนทำการสอน การสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และวินิจฉัยข้อบกพร่องของข้อสอบในระหว่างการดำเนินการสอบ และการสอบเพื่อสรุปผลการเรียน ดังนั้น จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้จึงแบ่งเป็น 4 จุดประสงค์ คือ

1.1.1 **ใช้ตรวจสอบความรู้เดิม** ก่อนจะเริ่มต้นการสอนเพื่อพิจารณาว่าถ้านักเรียนยังขาดความรู้พื้นฐานก็จำเป็นต้องทำการสอนเสริมเสียก่อน แต่ถ้านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอ ก็พิจารณาต่อไปว่า นักเรียนมีระดับความสามารถสูงต่ำเพียงใด เพื่อจัดกลุ่มการเรียนการสอนและเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

1.1.2 **ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอน** โดยจะทำการสอบระหว่างดำเนินการสอนเป็นระยะ ๆ

1.1.3 **ใช้วินิจฉัยผู้เรียนเพื่อหาสาเหตุข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล**

1.1.4 **ใช้สรุปผลการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนว่านักเรียนควรได้รับระดับผลการเรียนอยู่ในระดับใด สอบผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด**

1.2 เนื้อหาวิชาและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะว่าวิชานั้น ๆ มีหัวข้อเนื้อหาสาระที่สำคัญอะไรบ้าง มีจุดประสงค์ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ 2 อย่างคือ

1.2.1 วิเคราะห์เนื้อหาวิชาซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้เป็น คือ ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหา ขนาดความยาวของเนื้อหา และเวลาที่ใช้สอน

1.2.2 การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการจำแนกและจัดหมวดหมู่พฤติกรรมที่ต้องการจะปลูกฝังหรือต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นสื่อในการวิเคราะห์จุดประสงค์ ซึ่งควรดำเนินการดังนี้ รวบรวมจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาทั้งหมด และนิยามความหมายของพฤติกรรมดังกล่าวการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร หรือตารางลักษณะเฉพาะเป็นตาราง 2 มิติ มิติที่หนึ่งเป็นจุดประสงค์การสอน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ และมิติที่สองเป็นหัวข้อเนื้อหาในแต่ละพฤติกรรม กำหนดคะแนนน้ำหนักความสำคัญไว้ ซึ่งคะแนนน้ำหนักความสำคัญนี้จะนำมาใช้ในการเขียนข้อสอบว่าต้องเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมในหัวข้อเนื้อหาวิชาใดมากเพียงใด

วิธีกำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละจำนวนข้อสอบทำได้ดังนี้

1. กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละหัวข้อ โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้สอนในแต่ละหัวข้อเนื้อหา
2. กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความสำคัญของจุดประสงค์ที่ใช้สอน
3. กำหนดจำนวนข้อที่จะใช้สอบทั้งหมด โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้
4. กำหนดจำนวนข้อสอบในแต่ละหัวข้อเนื้อหา โดยคิดจากน้ำหนักความสำคัญ
5. กำหนดจากข้อสอบในแต่ละหัวข้อเป็นรายพฤติกรรม โดยคิดจากน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม

2. ขั้นตอนการเตรียมงานและเขียนข้อสอบ ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เตรียมแบบทดสอบยกร่าง โดยเขียนจากตารางวิเคราะห์หลักสูตรแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข การเขียนข้อสอบต้องเลือกชนิดข้อสอบ และรูปแบบคำถามให้เหมาะสม และควรเขียนข้อสอบให้มากกว่าข้อสอบที่ต้องการจริง โดยเพื่อไว้ประมาณ 25-50%

2.2 ควรเขียนข้อสอบให้ยากพอเหมาะสม ข้อสอบถูกผิดควรมีคนตอบถูก 75% ข้อสอบเลือกตอบ 5 ตัวเลือกควรมีคนตอบถูก 60% ข้อสอบเติมคำควรมีคำตอบถูก 50%

2.3 เมื่อเขียนข้อสอบเสร็จแล้วควรนำมาพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ เช่น คำถามต้องไม่กำกวม ไม่คลุมเครือ ไม่ผิดหลักภาษาไทย ไม่ยากและไม่ซับซ้อนเกินไป เป็นต้น

2.4 ควรเขียนข้อสอบให้เนื้อหาบังคับคำตอบมากกว่าใช้ฟอร์มข้อความบังคับคำตอบ เช่น การใช้คำว่าอาจจะ บางมี จะมีโอกาสตอบถูกมากกว่าผิด

2.5 ควรจัดข้อสอบให้เป็นหมวดหมู่ ตามประเภทของข้อสอบ

2.6 ควรสร้างข้อสอบแบบระดมพลังมากกว่าเร่งรีบ

2.7 อย่าจัดข้อสอบให้มีข้อถูกเรียนกันอย่างเป็นระบบ

2.8 ควรออกข้อสอบให้มีวิธีตอบที่สะดวกและง่ายต่อการตรวจให้คะแนน

2.9 ควรเขียนคำสั่งหรือคำชี้แจงให้ละเอียดชัดเจน

2.10 ควรระลึกอยู่เสมอว่า พฤติกรรมทุกพฤติกรรมไม่สามารถวัดได้ด้วยข้อสอบเพียงข้อเดียวหรือฟอร์มเดียว

2.11 หลีกเลี่ยงข้อสอบแบบถูกผิด เพราะมีโอกาสเดาถูกได้ง่าย

3. ขั้นตอนทดลองสอบ เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้วก็นำไปทดลองสอบ เพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุงข้อสอบ ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่จะนำไปทดลองสอบ ให้นักเรียนทุกคนเก่ง กลางอ่อน คละกันไป

3.2 กำหนดเวลาที่ใช้สอบให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ สำหรับแบบทดสอบที่สร้างขึ้นครั้งแรก จะพิจารณาเวลาที่ให้ทำข้อสอบจากเวลาที่นักเรียน 90% ทำแบบทดสอบเสร็จเป็นการหมดเวลา

3.3 การคุมสอบต้องพยายามจูงใจให้นักเรียนมีสมาธิ และพยายามทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถ เพราะถ้านักเรียนรู้ว่าการทดลองสอบนี้จะไม่มีการสอบได้สอบตก อาจทำให้นักเรียนทำแบบทดสอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลต่อคะแนนที่จะนำมาประเมินผลข้อสอบได้

3.4 ครูต้องเตรียมตัวล่วงหน้าในการคุมสอบ อย่าให้มีสิ่งผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้น และการคุมสอบควรวางท่าทางให้มีความเป็นกันเองมากที่สุด

3.5 สถานการณ์ทดสอบต้องทำให้เหมาะสมที่สุด ห้องสอบต้องปราศจากเสียงรบกวนใด ๆ ทั้งสิ้น ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ที่นั่งสอบเหมาะสม

4. ขั้นตอนประเมินแบบทดสอบ เป็นการตรวจสอบแบบทดสอบว่ามีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ 10 ประการคือ

4.1 ความแม่นยำ หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์และตามที่ทำการสอนจริง

4.2 ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบให้ผลการทดสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง

4.3 อำนาจจำแนก หมายถึง ข้อสอบที่แบ่งแยกคนเก่ง คนอ่อน ออกจากกันได้ กล่าวคือ คนเก่งจะตอบถูกและคนอ่อนจะตอบผิด

4.4 ความยากง่าย หมายถึง จำนวนเปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบถูกโดยทั่วไปและความยากง่ายที่เหมาะสมจะมีคนครึ่งหนึ่งตอบถูก

4.5 ความเป็นปรนัย หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน

4.6 ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง คนที่มีความสามารถเฉพาะเรื่องนั้นจะตอบข้อสอบข้อนั้นได้ถูก แต่ถ้ามีความสามารถทั่วไปจะตอบข้อสอบไม่ถูก

4.7 ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้เวลานั้นประหยัดการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจคะแนน แต่ให้ผลการสอบถูกต้อง

4.8 ความสมดุล หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอบสอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความยุติธรรม หมายถึง แบบทดสอบมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกได้เท่ากัน

4.9 ความเหมาะสมของเวลา หมายถึง แบบทดสอบกำหนดเวลาให้เพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545, น.99-101) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการ ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นกรอบความรู้พื้นฐานในการออกแบบทดสอบ โดยระบุจำนวนของข้อสอบในแบบทดสอบในแต่ละเรื่อง และพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดได้

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่นำไปสู่การจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอนที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอบจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้างโดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้

วัดว่าเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนแล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความเข้าใจในหลักการและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในข้อ 3

5. ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นตอนที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมดจัดเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ที่เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปใช้ทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง นำผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้นแล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.6 ความพึงพอใจต่อการเรียน

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

มีผู้วิจัยหลาย ท่าน ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจไว้ดังนี้

โวลแมน (Wolman, 1973, p.384) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึก (Feeling) มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการหรือตามแรงจูงใจ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534, น.126) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกรวมของบุคคล ที่มีต่อการทำงานในด้านบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติและได้รับผลตอบแทน คือผลที่เป็นที่พึงพอใจทำให้นุเคราะห์เกิดความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จึงมีผลต่อประสิทธิผลของการทำงาน

อัจฉรา กฤษณาสีนวน (2547, น.10) สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่นั้นเกิดขึ้นจากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายได้รับการตอบสนองหรือไม่

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ต้องการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งความรู้สึกพึงพอใจการเรียนและผลการเรียน มักจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

2.6.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

เฮอริเบิร์ก (Herzberg, 1959) ได้พัฒนาทฤษฎีสองปัจจัย (Two Factor Theory) หรือทฤษฎีที่คนรู้จักกันในนาม Herzberg's Motivation-Hygiene Theory หรือ Dual-Factor Theory โดยกล่าวไว้ว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ (Satisfaction) ในการทำงานนั้นแตกต่างกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน (Dissatisfaction) และปัจจัยทั้งสองนั้นไม่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ ไม่มีผลกระทบต่อระดับความไม่พึงพอใจ ในขณะที่เดียวกัน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจก็ไม่มีผลกระทบต่อระดับความพึงพอใจเช่นกัน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพอใจ คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivators) ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับจากความสำเร็จ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่ และความก้าวหน้า ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจ คือ ปัจจัยอนามัย (Hygiene factors) ได้แก่ นโยบายและการบังคับบัญชา สัมพันธภาพระหว่างบุคคล สภาพการทำงาน เงินเดือน ฐานะทางการเงิน และสภาพความมั่นคง ด้วยเหตุนี้ระดับความพึงพอใจจะสามารถเพิ่มขึ้นได้หากมีปัจจัยจูงใจสนับสนุน ในทางกลับกัน ระดับความไม่พึงพอใจจะสามารถลดลงได้หากปัจจัยอนามัยต่าง ๆ ถูกทำลาย

มาสโลว์ (Maslow, 1943) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ได้สร้างทฤษฎีความต้องการ (Theory of Motivation) ตามลำดับขั้นสมมติฐานอยู่ 2 ประการ คือ

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วก็จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้นอีกต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นจึงจะมีอิทธิพลจูงใจต่อไป

2. ความต้องการของคนมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ ในเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการขั้นสูงก็จะตามมา มาสโลว์ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับดังนี้

2.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อนและความต้องการทางเพศ ฯลฯ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อ ความต้องการทางด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนองเลย ในด้านนี้โดยปกติ แล้วองค์กรทุกแห่งมักจะตอบสนองความต้องการของแต่ละคนด้วยวิธีการทางอ้อม คือ การจ่ายเงินค่าจ้าง

2.2 ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security or Safety Needs) ถ้าหาก ความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไปที่ สูงขึ้น ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่าง ๆ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความสูญเสีย ทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนความมั่นคงนั้น หมายถึง ความต้องการความมั่นคงในการดำรงชีพ เช่น ความมั่นคงในหน้าที่การงานและสถานะทางสังคม

2.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) ภายหลังจากที่ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วก็จะมีความต้องการสูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคม จะเริ่มเป็น สิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้จะเป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน และ การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและมีความรู้สึกว่าคุณนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมเสมอ

2.4 ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ ความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรือ ต้องการที่จะให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization or Self Realization) ลำดับขั้นตอนความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ก็คือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิด หรือความคาดหวังทะเยอทะยานใฝ่ฝันที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งอันสูงส่งในทัศนะของตน

ทฤษฎีของมาสโลว์ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีความต้องการ 5 ประการ เมื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการทั้ง 5 ชั้น จะมีความสำคัญกับบุคคลมากน้อยเพียงใด การตอบสนองตามลำดับขั้นของมาสโลว์ มี

ข้อสังเกตเกี่ยวกับความต้องการของคนที่มีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะประกอบไปด้วย 2 หลักการ คือ

1. หลักการแห่งความขาดตกบกพร่อง (The Deficit Principle) ความขาดตก บกพร่องในชีวิตประจำวันของคนที่ได้รับอยู่เสมอ จะทำให้ความต้องการที่เป็นความพอใจของคนไม่เป็นตัวจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในด้านอื่น ๆ อีกต่อไป คนเหล่านี้กลับจะเกิดความพอใจในสภาพที่ตนเป็นอยู่ยอมรับและ พอใจความขาดแคลนต่าง ๆ ในชีวิต โดยถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา

2. หลักการแห่งความเจริญก้าวหน้า (The Progression Principle) กล่าวคือลำดับ ชั้นของความต้องการทั้ง 5 ระดับ จะขึ้นไปตามลำดับที่กำหนดไว้จากระดับต่ำไประดับสูงกว่าและความต้องการของคนในแต่ละระดับจะเกิดขึ้นได้ติดต่อเมื่อความต้องการของระดับที่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจแล้วนั้น จะเห็นว่า ความต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วไม่ได้รับการตอบสนองความรู้สึกขาดแคลนของ มนุษย์ทุกคนก็จะเกิดขึ้นและก็ต้องพยายามแสวงหาให้ได้เว้นแต่จะมีอุปสรรคแล้วทำให้เกิดความท้อถอยต่ออุปสรรคนั้น ตัวอย่างเช่น เมื่อคนได้รับการตอบสนองความต้องการอยู่ในระดับหนึ่งแล้วอย่างสมบูรณ์ ก็ต้องการจะได้รับการตอบสนองความต้องการอีกในระดับสูงกว่าแต่มีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ หรือไม่สำเร็จตามความต้องการ สิ่งนี้จะทำให้คนเราหยุดแสวงหา ท้อถอย และจะยอมรับสภาพไม่มีการดิ้นรนอีกต่อไป ในทิศทางตรงกันข้ามถ้าความต้องการในระดับต่ำกว่าในแต่ละระดับได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ คนก็จะเกิดความต้องการในขั้นต่อไปอีกจนกระทั่งบรรลุถึงความต้องการระดับสูงสุด คือ การได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization)

อัลเดอเฟอ (Alderfer, 1969) ได้สร้างทฤษฎี ERG (ERG Theory of Motivation) โดยใช้ทฤษฎีของมาสโลว์เป็นฐาน และย่อประเภทของความต้องการทั้ง 5 ของมนุษย์ที่มาสโลว์ได้ลำดับไว้ออกมาเป็น 3 ประเภทคือ

1. ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs) คือ ความต้องการทางวัตถุ และความต้องการของที่เกี่ยวข้องกับทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น น้ำ อาหาร อากาศ เสื้อผ้า ความปลอดภัย ความรัก และการดูแล

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) คือ ความต้องการความยอมรับและความนับถือจากสังคม และจากตนเอง เช่นการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน และนายจ้าง

3. ความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs) คือ ความต้องการภายในที่จะค้นหาและเติมเต็มความสามารถและศักยภาพของตน เพื่อใช้เป็นการขับเคลื่อนตนเองให้เป็นไปอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้

นอกจากนี้ อัลเฟอเฟอ ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการ 3 ประเภทที่เขาได้สร้างขึ้น โดยใช้หลักการดังนี้

1. หลักความก้าวหน้าในความพึงพอใจ (Satisfaction-progression principle) กล่าวว่าการต้องการของบุคคลไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นความต้องการ กล่าวคือความต้องการสามารถเริ่มที่ระดับสูง เช่นความต้องการเจริญเติบโต หรือระดับการก่อน แล้วค่อยเคลื่อนมายังความต้องการที่ระดับต่ำกว่า เช่น ความต้องการดำรงชีวิตอยู่

2. หลักการถดถอยความตึงเครียด (Frustration – regression principle) กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลสามารถเปลี่ยนไปในระดับความต้องการที่ต่ำลงได้ หากเกิดความตึงเครียดหรืออุปสรรคในการที่จะพยายามตอบสนองความต้องการในระดับที่สูง ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความเครียดน้อยลง และสามารถตอบสนองความต้องการในระดับที่ต่ำกว่าได้ง่ายขึ้น

3. หลักการระดับความรุนแรงของความพึงพอใจ (Satisfaction-strengthening) กล่าวว่า หากบุคคลยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการระดับสูงของตนได้ ความต้องการอื่น ๆ ที่ได้รับการตอบสนองแล้วก็จะยังคงความพอใจของบุคคลนั้น ๆ ให้อยู่ในระดับเดิม หรือทำให้ความต้องการในระดับต่ำกว่านั้นมีความรุนแรงขึ้น

ภาพที่ 4: ลำดับความต้องการของมาสโลว์ และ ประเภทความต้องการของอัลเฟอเฟอ

ที่มา: Mind Tools Ltd, 1996-2016

2.6.3 การวัดความพึงพอใจ

การจะค้นว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ (โยธิน ศันสนยุทธ. 2531, น.66 - 71) วิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการถาม ซึ่งการศึกษาในระยะหลัง ๆ ที่ต้องมีผู้บอกข้อมูลจำนวนมาก ๆ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยชุดของคำถามมีตัวเลือก 5 ตัว สำหรับเลือกตอบคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และคะแนนความพึงพอใจนั้นสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าบุคคลมีความพึงพอใจในด้านใดสูง และด้านใดต่ำโดยใช้วิธีการทางสถิติ ซึ่งหากต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรที่มีความจำเป็นที่ต้องใช้แบบสอบถามที่มีข้อความหลายข้อ เพื่อจะได้ครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ของงานทุก ๆ ด้านขององค์กรและนอกจากการใช้แบบสอบถามแล้วอาจใช้วิธีการเขียนตอบอย่างเสรีได้เช่นกัน

ในการวัดความพึงพอใจเป็นการวัดเจตคติที่มีทิศทางบวก เป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา (ธีรฤติ เอกะกุล. 2542, น.3-5) การวัดเจตคติจะต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่างคือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัดมีสิ่งเร้า เช่น การกระทำเรื่องราวที่บุคคลจะแสดงเจตคติตอบสนอง และสุดท้ายต้องมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูงต่ำมากน้อย ดังนั้นในการวัดเจตคติเกี่ยวกับสิ่งใดของบุคคล สามารถวัดได้โดยนำสิ่งเร้าซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดในสิ่งนั้นไปเร้าให้บุคคลแสดงท่าทีความรู้สึกต่าง ๆ ที่มีต่อสิ่งนั้นให้ออกมาเป็นระดับหรือความเข้มของความรู้สึกคล้ายตามหรือคัดค้าน สิ่งเร้าที่นิยมใช้คือข้อความวัดเจตคติ (Attitude Statements) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้นเพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับของความรู้สึก (Attitude Continuum หรือ Scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

การสร้างข้อคำถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คุณลักษณะสำคัญของมาตรวัดความรู้สึก (Affective) คือ การประเมินว่าชอบหรือไม่ชอบ การสร้างข้อคำถาม มีสิ่งต้องระวังในเรื่องต่อไปนี้ (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. 2547, น.47)

1. อย่าให้มีข้อที่กล่าวถึงความเป็นจริง หรือแปลได้ว่าเป็นจริง
2. หลีกเลี่ยงการใช้คำ เสมอ ไม่มี ไม่เคย ทั้งหมด
3. คำว่า เท่านั้น เพียงแต่ มักจะ ควร ใช้ด้วยความระมัดระวัง
4. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามแบบคำถามนำ
5. หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
6. หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคที่สามารถแปลได้มากกว่าหนึ่ง
7. คำถามหนึ่ง ๆ ต้องถามเพียงเรื่องเดียว
8. คำถามที่ถาม ต้องแน่ใจว่าผู้ตอบมีความรู้ในเรื่องนั้น
9. พยายามตัดข้อที่มีแนวโน้มว่าทุกคนจะตอบเหมือนกันออก

10. ต้องไม่มีคำถามที่พาดพิงถึงอดีต
11. ใช้ประโยคง่าย ๆ ชัดเจน และสั้น ไม่ควรเกิน 20 คำ
12. คำถามที่ระบุถึงด้านดีและด้านไม่ดีของสิ่งที่วัด (ประโยค Positive และ Negative) ควรมีจำนวนข้อพอ ๆ กัน
13. จำนวนคำถามต้องไม่มากเกินไป ควรมีพอที่จะครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญเท่านั้น เพราะถ้ายาวเกินไปผู้ตอบจะเบื่อ
14. คำถามแต่ละข้อควรเขียนลงในบัตร 3x5 นิ้ว เวลาแก้หรือดึงออกหรือเพิ่มเติมจะทำให้ได้ง่ายและง่ายต่อการเรียงหัวข้อใหม่จากง่ายไปยาก หรือเรียงตามเนื้อหาแล้วแต่ความต้องการ
15. ถ้าเป็นคำถามที่ส่งให้ผู้ตอบตอบเองคำชี้แจงจะต้องชัดเจน สมบูรณ์และเข้าใจง่าย นอกจากนี้การวางรูปคำถามควรมีลักษณะชวนให้ตอบ เป็นระเบียบ การเรียงเรื่องก็ควรเป็นไปตามหลักจิตวิทยา เช่น เรียงจากเรื่องที่ยากและทั่ว ๆ ไปก่อน แล้วจึงถึงเรื่องที่ยากและเฉพาะเจาะจง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ Reciprocal Teaching

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching มีดังนี้
 บรราน และ พาลินซาร์ (Brown & Palincsar, 1984) ได้ศึกษาผลของการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนโดยใช้การสอบดังกล่าวแสดงความก้าวหน้าในการอ่านอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น โดยนักเรียน 5 คนจากนักเรียนทั้งหมด 6 คนมีคะแนนการอ่านจับใจความสูงขึ้นถึง 40%

Lysynchuk และคณะ (1990) ได้ศึกษาผลของการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการสอนให้ใช้กลวิธีในการอ่านใดๆ กับ กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบ Reciprocal Teaching ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีคะแนนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ในขณะที่คะแนนหลังเรียนของกลุ่มควบคุมเมื่อเทียบกับคะแนนก่อนเรียนแล้วนั้นไม่แสดงความสำคัญทางสถิติระดับ

กัลยา ปาระมีสา (2540, น.บ.ทศด้อย) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียนที่ใช้การสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และ แบบวัด

ความสามารถในการใช้กลวิธีเพื่อความเข้าใจ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.001 และมีความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.001

สมปราธนา รัตนกุล (2541, น.บ.ทศด้อย) ได้ทดลองศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้วิธีการสอนแบบการแปล (Grammar translation) เปรียบเทียบกับการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ผลการทดลองชี้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีแบบการแปล

ทรงศรี ภักดีวิสัย (2542, น.บ.ทศด้อย) ทำการศึกษาผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำจำนวน 60 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ กลุ่มที่เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีคะแนนสูงกว่า กลุ่มที่เรียนแบบการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ฮอจยูด (Hogewood, 2004) ได้ศึกษาผลของการสอนแบบ Reciprocal Teaching กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์อเมริกา เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในหนังสือเรียนได้ดีขึ้น ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีพัฒนาการในการตั้งคำถาม พร้อมทั้งตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านจากหนังสือเรียน และสามารถสรุปเนื้อหาที่ได้อ่านไปได้ในขณะเดียวกันนักเรียนยังมีคะแนน Standardized Comprehension Assessment สูงขึ้น

ชญัญญา นุช มะโนปา (2552, น.บ.ทศด้อย) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการเรียนก่อนและหลังการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองรีวิทยา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน ที่เรียนรายวิชาอังกฤษพื้นฐาน (อ. 33101) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบวัดความวิตกกังวลของนักเรียน ทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลปรากฏว่า คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท และนักเรียนมีความวิตกกังวลลดลงหลังจากการใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท

ยูวดี อยู่สบาย (2552, น.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็นนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาท และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนการอ่านแบบทักษะเป็นหลัก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การอ่านเพื่อความเข้าใจจากข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย วิชาภาษาอังกฤษปี พ.ศ. 2547 แบบสอบถามเรื่องยุทธวิธีอภิปัญญา แบบบันทึกการใช้ยุทธวิธีอภิปัญญาระหว่างการอ่าน การอัดเทปบทสนทนาในขณะที่นักเรียนทำงานกลุ่ม และการสัมภาษณ์ ผลวิจัยสรุปได้ว่า การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีผลในทางบวกต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและการใช้ยุทธวิธีอภิปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คะแนนเฉลี่ยของการสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง มีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คะแนนเฉลี่ยของการสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง มีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ นอกจากนั้นแล้วการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีผลต่อการใช้ยุทธวิธีอภิปัญญา ทำให้นักเรียนใช้ยุทธวิธีอภิปัญญามากขึ้นหลังการเรียนการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ไรลีย์ และคณะ (Reiley et al., 2009) ได้ศึกษาผลการใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching กับการทำโจทย์ปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาท และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่า สามส่วนสี่ของนักเรียนที่ได้เรียนผ่านกระบวนการการสอนแบบ Reciprocal Teaching นั้นสามารถหาคำตอบได้ถูกต้อง ในขณะที่ นักเรียนที่ไม่ได้เรียนผ่านกระบวนการการสอนแบบ Reciprocal Teaching นั้นมีน้อยกว่าหนึ่งส่วนสามของนักเรียนที่สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องได้ แม้ว่านักเรียนที่ได้เรียนแบบ Reciprocal Teaching นั้นจะใช้เวลานานกว่าในการหาคำตอบ เพราะใช้เวลาในการแสดงกระบวนการความคิดระหว่างการแก้ปัญหาอย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป การสอนอ่านจับใจความแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่าวิธีสอนปกติ และการสอนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching แสดงให้เห็นว่า Reciprocal Teaching เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนในหลากหลายวิชาได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนระดับชั้น Middle School ของโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติของปีการศึกษา 2559 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับ Thai Foundation จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

- 3.2.1 ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching
- 3.2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
- 3.2.3 แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง
- 3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ
- 3.2.5 แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.3.1 ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

3.3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบและสร้างชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยทั้งหมด

8 ชุด เพื่อใช้ในแต่ละคาบเรียนดังนี้

ชุดที่ 1 นิทานสุภายิต

ชุดที่ 2 ฉลากยา

ชุดที่ 3 จดหมาย

ชุดที่ 4 บทสนทนา

ชุดที่ 5 ข่าว

ชุดที่ 6 บทความสารคดี

ชุดที่ 7 นิทานไทย

ชุดที่ 8 บทความจากนิตยสาร

โดยหลังชุดฝึกการอ่านจับใจความแต่ละชุดจะมีแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความดังนี้

แบบทดสอบที่ 1 นิทานสุภายิต มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 6 ข้อ

แบบทดสอบที่ 2 ฉลากยา มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบที่ 3 จดหมาย มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบที่ 4 บทสนทนา มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบที่ 5 ข่าว มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบที่ 6 บทความสารคดี มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

แบบทดสอบที่ 7 นิทานไทย มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

แบบทดสอบที่ 8 บทความจากนิตยสาร มีคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

จำนวน 10 ข้อ

แบบทดสอบหลังชุดฝึกทั้ง 8 ชุด ประกอบไปด้วยคำถามตามหลักของ Reciprocal Teaching ดังนี้

การตั้งคำถาม จำนวน 5 ข้อ

การสร้างภาพชัดเจน จำนวน 5 ข้อ

การสรุป จำนวน 2 ข้อ

การคาดเดา จำนวน 3 ข้อ

3.3.1.2 วิจัยนำชุดฝึกการอ่านจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.1.3 ผู้วิจัยนำชุดฝึกการอ่านจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ด้วยวิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง Index of item Objective Congruence (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณาดังนี้

คะแนน +1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน -1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์ค่า IOC มากกว่า 0.5 หมายความว่าผ่านเกณฑ์

ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 -1.00

3.3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

3.3.2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรงและเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย

3.3.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ที่เป็นข้อสอบปรนัย แบบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ 15 คะแนน ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามตามหลักของ Reciprocal Teaching ดังนี้

การตั้งคำถาม จำนวน 5 ข้อ

การสร้างความคิดรวบยอด จำนวน 5 ข้อ

การสรุป จำนวน 2 ข้อ

การคาดเดา จำนวน 3 ข้อ

3.3.2.3 ผู้วิจัยนำชุดฝึกการอ่านจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.2.4 ผู้วิจัยนำชุดฝึกการอ่านจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ด้วยวิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง Index of item Objective Congruence (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณาดังนี้

คะแนน +1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน -1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00

3.3.3 แบบประเมินการเรียนรู้แบบนำตนเอง

3.3.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยนำต้นแบบมาจาก Self-Directed Learning with ICT: Theory, Practice & Assessment ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศสิงคโปร์ โดยใช้ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมของการเรียนแบบนำตนเองเป็นตัววัดความสามารถการเรียนรู้แบบตนเอง และใช้มาตรวัดตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ในการให้คะแนน (Likert Scale) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543) โดยมีเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนนดังนี้

ระดับที่ 5	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นประจำ
ระดับที่ 4	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองบ่อยครั้ง
ระดับที่ 3	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นครั้งคราว
ระดับที่ 2	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองน้อยครั้ง
ระดับที่ 1	หมายถึง	ไม่เคยแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง

เกณฑ์ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ มีความหมายดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กลวิธีในการอ่าน ระดับสูงที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กลวิธีในการอ่าน ระดับสูง
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กลวิธีในการอ่าน ระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กลวิธีในการอ่าน ระดับต่ำ
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง ระดับน้อยที่ต่ำที่สุด

3.3.3.2 ผู้วิจัยนำบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.3.3 ผู้วิจัยนำบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ด้วยวิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง Index of item Objective Congruence (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณาดังนี้

คะแนน +1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน -1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แบบประเมินการเรียนรู้แบบนำตนเอง มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00

3.3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ

3.3.4.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ด้านเจตคติต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน ทั้งหมด 20 ข้อ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยมีการกำหนดอันดับ 5 ระดับดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ระดับที่ 5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับที่ 4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับที่ 3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับที่ 2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับที่ 1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการประเมินที่ได้ถูกนำไปหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์

ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ด้วยวิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง Index of item Objective Congruence (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณาดังนี้

คะแนน +1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าบทเรียนนี้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน -1	หมายถึง	แน่ใจว่าบทเรียนนี้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

3.3.5 แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

3.3.5.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย โดยมีคำถามแบบให้เลือกตอบ เกี่ยวกับ สำนวนคำของผู้ปกครอง และความถี่ในการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

3.4 การเก็บข้อมูล

3.4.1 ชั้นเตรียม

3.4.1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและรายละเอียดที่เกี่ยวกับการเรียนอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนแบบ Reciprocal Teaching แก่กลุ่มตัวอย่าง

3.4.1.2 อธิบายความหมายและการใช้กลวิธีทั้งสี่ของการเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ให้แก่นักเรียน

3.4.2 ชั้นทดลอง

3.4.2.1 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน โดยใช้ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching จำนวน 14 คาบ คาบละ 65 นาที ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

1) ในช่วงแรก ผู้สอนมีบทบาทในการนำบทเรียนเต็มตัว คือ มีหน้าที่ในการดำเนินการสอนด้วยตนเองแต่ผู้เดียว และให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างในการใช้กลวิธีทั้งสี่ในการอ่านจับใจความที่ถูกต้อง เริ่มตั้งแต่การตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการใช้ความคิด และตรวจเช็คที่ว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาและรูปแบบการเรียนมากน้อยเพียงใด

2) เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจและมั่นใจในการใช้กลวิธีทั้งสี่ในการอ่านมากขึ้น ผู้สอนจึงส่งต่อบทบาทครูผู้สอนให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆละ 3-4 คน และให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำบทเรียนและบทสนทนาในกลุ่มตามที่นักเรียนเคยได้ดูจากการสอนของผู้สอนในช่วงแรกของการเรียน ซึ่งในระยะเวลาที่ผู้สอนจะลดบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ที่คอยแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยหรือมีปัญหาในเรื่องต่างๆ

3) ผู้สอนมีหน้าที่ในการตัดสินใจว่าจะเพิ่มหรือผ่อนบทบาทในการช่วยเหลือและชี้แนะนักเรียน โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน ในช่วงที่นักเรียนสามารถนำการเรียนรู้ได้ดี และมีสมาธิอยู่กับการเรียน ผู้สอนก็สามารถลดบทบาทในการที่จะต้องช่วยเหลือหรือชี้แนะนักเรียนได้ แต่เมื่อนักเรียนเกิดความไม่มั่นใจ ไม่สามารถนำการเรียนรู้ได้ หรือบรรยากาศการเรียนรู้เริ่มตึงเครียดหรือไม่เป็นไปเป็นตามจุดประสงค์ เช่นการ ไม่ยอมพูดกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม หรือมีเรื่องที่สนใจมากจนทำให้ออกนอกเรื่อง ผู้สอนก็ต้องเพิ่มบทบาทเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือและชี้แนะเพื่อนำนักเรียนให้กลับเข้าสู่การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถนำตนเองได้

3.4.2.2 ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และบันทึกลงในบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

3.4.2.3 หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความจำนวน 1 ชุดต่อครั้ง รวมเป็น 8 ชุด ซึ่ง ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 นิทานสุภาษิต

ชุดที่ 2 ฉลากยา

ชุดที่ 3 จดหมาย

ชุดที่ 4 บทสนทนา

ชุดที่ 5 ข่าว

ชุดที่ 6 บทความสารคดี

ชุดที่ 7 นิทานไทย

ชุดที่ 8 บทความจากนิตยสาร

3.4.2.3 หลังจากนักเรียนได้เรียนครบทุกบทเรียนตามที่กำหนดไว้แล้ว ผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ และทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

3.4.3 ชั้นประเมินผล

3.4.3.1 ผู้สอนตรวจนับคะแนนแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความ

3.4.3.2 ผู้สอนตรวจนับคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ

3.4.3.3 ผู้สอนประมวลคะแนนแบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง

3.4.3.4 ผู้สอนประมวลผลแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์ผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาไทย และ โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.4 วิเคราะห์ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยการสอนแบบ reciprocal teaching โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.5 วิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

3.5.6 อภิปรายผล โดยใช้ตารางและการพรรณนา

3.6 สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์ค่า IOC มากกว่า 0.5 หมายความว่าผ่านเกณฑ์

3.6.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum x$ แทน ผลรวม

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School 2) ศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ของปีการศึกษา 2559 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับ Thai Foundation จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยทั้งหมด 5 อย่าง ได้แก่ 1) ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย 3) แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ 5) แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนและนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School

ตารางที่ 4.1 แสดงการหาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 8 ชุด ในชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School (N = 7)

ลำดับ ที่	คะแนนชุดฝึกอ่านจับใจความ จำนวน 8 ชุด								รวม	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80
	ชุดที่ 1 (6 คะแนน)	ชุดที่ 2 (5 คะแนน)	ชุดที่ 3 (5 คะแนน)	ชุดที่ 4 (5 คะแนน)	ชุดที่ 5 (5 คะแนน)	ชุดที่ 6 (10 คะแนน)	ชุดที่ 7 (10 คะแนน)	ชุดที่ 8 (10 คะแนน)			
1	5	5	2	4	5	8	8	10	47	83.93	ผ่าน
2	5	5	3	4	2	8	10	10	47	83.93	ผ่าน
3	5	5	4	5	2	8	10	8	47	83.93	ผ่าน
4	5	5	4	4	2	5	10	9	44	78.57	ไม่ผ่าน
5	6	5	5	4	5	10	10	10	55	98.21	ผ่าน
6	6	5	5	5	5	10	5	9	50	89.29	ผ่าน
7	6	5	4	5	5	10	10	10	55	98.21	ผ่าน

จากตารางที่ 4.1 แสดงการหาความสามารถในการอ่านจับใจความ จากชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 4.2 แสดงการหาความสามารถในการใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching เพื่ออ่านจับใจความในชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School (N = 7)

ลำดับที่	การตั้งคำถาม		การสร้างความคิด		การสรุป		การคาดเดา		รวม	คิดเป็นร้อยละ
	27 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	8 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	14 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	7 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ		
1	22	81.48	7	87.50	11	78.57	7	100.00	47	83.93
2	23	85.19	7	87.50	12	85.71	5	71.43	47	83.93
3	25	92.59	7	87.50	9	64.29	6	85.71	47	83.93
4	23	85.19	6	75.00	11	78.57	4	57.14	44	78.57
5	27	100.00	8	100.00	14	100.00	6	85.71	55	98.21
6	23	85.19	8	100.00	12	85.71	7	100.00	50	89.29
7	27	100.00	8	100.00	13	92.86	7	100.00	55	98.21
คะแนนเฉลี่ย	24.29	89.95	7.29	91.07	11.71	83.67	6.00	85.71	345	88.01

จากตารางที่ 4.2 แสดงการหาความสามารถในการใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching เพื่ออ่านจับใจความ ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า โดยรวมนักเรียนใช้กลวิธีการสร้างความชัดเจนได้ดีที่สุด (คะแนนเฉลี่ย = 91.07) ตามมาด้วย การตั้งคำถาม (คะแนนเฉลี่ย = 89.95) การคาดเดา (คะแนนเฉลี่ย = 85.71) และการสรุป (คะแนนเฉลี่ย = 83.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 78.57 ถึง 98.21

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ
Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School

ตารางที่ 4.3 แสดงการหาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School (N = 7)

ตัวชี้วัดด้านพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วยตัวของตัวเอง	4.43	0.79	มาก
ฉันสามารถบอกได้ว่าฉันไม่เข้าใจอะไรระหว่างที่เรียน	4.43	0.53	มาก
ฉันถามคำถามเวลาที่ฉันไม่แน่ใจ	4.29	0.76	มาก
ฉันหาข้อมูลต่างๆเพื่อช่วยให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น	4.29	0.49	มาก
ฉันทำบ้านที่คิดว่าฉันต้องทำอะไรบ้างเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของฉัน	3.43	0.53	ปานกลาง
ฉันทำงานเสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด	4.29	0.76	มาก
ฉันพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ฉันทำผิดในงานของฉัน	4.00	0.82	มาก
ฉันลองใช้หลายวิธีในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.57	0.98	มาก
ฉันนำสิ่งที่เรียนไปใช้นอกห้องเรียน	3.86	0.69	มาก
ฉันหาข้อมูลและความรู้ต่างๆเพิ่มเติมจากที่ครูสอนในห้องเรียน	3.86	0.90	มาก
รวม	4.04	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงการหาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้แบบตนเองสูงจำนวน 7 จำนวน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งโดยรวมนักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับสูง ($\bar{X} = 4.04$ S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า พฤติกรรมที่กล่าวไว้ว่า ฉันสามารถบอกได้ว่าฉันไม่เข้าใจอะไรระหว่างที่เรียน ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.53) ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วยตัวของฉันเอง และ มีค่าเฉลี่ยที่สูงสุด ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.79) ตามมาด้วย พฤติกรรมที่กล่าวไว้ว่า ฉันหาข้อมูลต่างๆเพื่อช่วยให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.49) ฉันถามคำถามเวลาที่ฉันไม่แน่ใจ

($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) ฉันทำงานเสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) ฉันพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ฉันทำผิดในงานของฉัน ($\bar{X} = 4.00$ S.D. = 0.82) ฉันนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในห้องเรียน ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.69) ฉันหาข้อมูลและความรู้ต่างๆเพิ่มเติมจากที่ครูสอนในห้องเรียน ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.90) ฉันลองใช้หลายๆวิธีในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.57$ S.D. = 0.98) ฉันทำบันทึกว่าฉันต้องทำอะไรบ้างเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของฉัน ($\bar{X} = 3.43$ S.D. = 0.53)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School

ตารางที่ 4.4 แสดงการหาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School (N = 7)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (15 คะแนน)	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
1	10	66.67	ไม่ผ่าน
2	12	80.00	ผ่าน
3	14	93.33	ผ่าน
4	7	46.67	ไม่ผ่าน
5	15	100.00	ผ่าน
6	13	86.67	ผ่าน
7	14	93.33	ผ่าน

จากตารางที่ 4.4 แสดงการหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตารางที่ 4.5 แสดงการหาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยแยกออกเป็นสี่กลวิธี ตามแนวการสอนของ Reciprocal Teaching เพื่ออ่านจับใจความ ของนักเรียนระดับชั้น Middle School (N = 7)

ลำดับที่	การตั้งคำถาม		การสร้างความชัดเจน		การสรุป		การคาดเดา		รวม	คิดเป็นร้อยละ
	5 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	5 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	2 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	3 คะแนน	คิดเป็นร้อยละ		
1	2	40.00	5	100.00	1	50.00	2	33.33	10	66.67
2	4	80.00	4	80.00	2	100.00	3	100.00	13	86.67
3	5	100.00	4	80.00	2	100.00	3	100.00	14	93.33
4	2	40.00	2	40.00	2	100.00	1	33.33	7	46.67
5	5	100.00	5	100.00	2	100.00	3	100.00	15	100.00
6	5	100.00	4	80.00	2	100.00	2	66.67	13	86.67
7	5	100.00	4	80.00	2	100.00	3	100.00	14	93.33
คะแนนเฉลี่ย	4.00	80.00	4.00	80.00	1.86	92.86	2.43	76.19	86	81.90

จากตารางที่ 4.5 แสดงการหาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยแยกออกเป็นสี่กลวิธีตามแนวการสอนของ Reciprocal Teaching ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พบว่าโดยรวมนักเรียนใช้กลวิธีการสรุป (คะแนนเฉลี่ย = 92.86) ได้ดีที่สุด ตามมาด้วย การตั้งคำถาม และการสร้างความชัดเจน (คะแนนเฉลี่ย = 80.00) และการคาดเดา (คะแนนเฉลี่ย = 76.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 46.67 ถึง 100

ตารางที่ 4.6 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความและคะแนนแบบทดสอบการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนนานาชาติ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School (N = 7)

ลำดับที่	ความสามารถในการอ่านจับใจความ		ผลสัมฤทธิ์		ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
	คะแนน (56 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนน (15 คะแนน)	ร้อยละ	
1	47	83.93	10	66.67	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2	47	83.93	12	80.00	ผ่าน/ผ่าน
3	47	83.93	14	93.33	ผ่าน/ผ่าน
4	44	78.57	7	46.67	ไม่ผ่าน/ไม่ผ่าน
5	55	98.21	15	100.00	ผ่าน/ผ่าน
6	50	89.29	13	86.67	ผ่าน/ผ่าน
7	55	98.21	14	93.33	ผ่าน/ผ่าน

จากตารางที่ 4.6 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความและคะแนนแบบทดสอบการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนนานาชาติ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายพบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ความสามารถในการอ่านจับใจความและผลสัมฤทธิ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ความสามารถในการอ่านจับใจความไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 แต่ไม่ผ่านเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งความสามารถในการอ่านจับใจความและผลสัมฤทธิ์จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School

ตารางที่ 4.7 แสดงการหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School (N = 7)

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านเจตคติต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม			
1. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านภาษาไทย	4.29	0.95	มาก
2. บรรยากาศการเรียนไม่ตึงเครียด	4.86	0.38	มากที่สุด
3. เกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้	3.86	1.07	มาก
รวม	4.33	0.80	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
4. ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.76	มาก
5. ทำให้เกิดความเข้าใจ อ่านจับใจความสำคัญได้	4.29	0.76	มาก
รวม	4.29	0.76	มาก
ด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน			
6. นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องได้	4.14	1.21	มาก
7. นักเรียนสามารถหาคำตอบของคำถามที่ได้ตั้งไว้จากเนื้อเรื่อง หรือจากประสบการณ์ได้	4.29	0.76	มาก
8. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตนเองไม่เข้าใจคำศัพท์ใด	4.29	0.95	มาก
9. นักเรียนสามารถค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจโดยใช้วิธีการต่างๆได้	4.43	0.79	มาก
10. นักเรียนสามารถสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านได้	4.14	0.90	มาก
11. นักเรียนสามารถคาดเดาเนื้อเรื่องที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้อย่างมีเหตุผล	4.00	0.58	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

12. นักเรียนได้รับความรู้และประโยชน์จากการอ่านจับใจความสำคัญ	4.29	0.76	มาก
13. นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านจับใจความสำคัญไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.00	1.00	มาก
รวม	4.20	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย	4.24	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงการหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.83) โดยมีด้านเจตคติต่อการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.80) มีระดับความพึงพอใจสูงสุด ตามมาด้วย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) และด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$ S.D. = 0.87)

ด้านเจตคติต่อการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นประเด็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนสูงสุดด้านบรรยากาศการเรียนไม่ถึงครึ่ง ($\bar{X} = 4.86$ S.D. = 0.38) ตามมาด้วยด้านนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านภาษาไทย ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.95) และเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 1.07)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นประเด็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนทั้งในด้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำให้เกิดความเข้าใจ อ่านจับใจความสำคัญได้ ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) เท่ากัน

ด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นประเด็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนสูงสุดด้าน นักเรียนสามารถค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจโดยใช้วิธีการต่างๆ ได้ ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.79) ตามมาด้วยด้าน นักเรียนสามารถหาคำตอบของคำถามที่ได้ตั้งไว้จากเนื้อเรื่อง หรือจากประสบการณ์ได้ และนักเรียนได้รับความรู้และประโยชน์จากการอ่านจับใจความสำคัญ ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตนเองไม่เข้าใจคำศัพท์ใด ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.95) นักเรียนสามารถสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านได้ ($\bar{X} = 4.14$ S.D. = 0.90) นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องได้ ($\bar{X} = 4.14$ S.D. = 1.21) นักเรียนสามารถคาดเดาเนื้อเรื่องที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.00$

S.D. = 0.58) และ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านจับใจความสำคัญไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ได้ ($\bar{X} = 4.00$ S.D. = 1.00)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School มีลำดับขั้นตอนการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอน แบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching ของนักเรียน ระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching หลังเรียนที่มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม
2. ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching หลังเรียนอยู่ในระดับสูง
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบ Reciprocal Teaching มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนแบบ Reciprocal Teaching อยู่ในระดับมาก

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้น Middle School โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ของปีการศึกษา 2559 – 2560 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับ Thai Foundation จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พร้อมแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
3. แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ
5. แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม
 - 1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและรายละเอียดที่เกี่ยวกับการเรียนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ Reciprocal Teaching แก่กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2 อธิบายความหมายและการใช้กลวิธีทั้งสี่ของการเรียนอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching ให้แก่นักเรียน
2. ขั้นทดลอง
 - 2.1 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน โดยใช้ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching จำนวน 14 คาบ คาบละ 65 นาที ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559
 - 2.1.1 ในช่วงแรก ผู้สอนมีบทบาทในการนำทเรียนเต็มตัว คือ มีหน้าที่ในการดำเนินการสอนด้วยตนเองแต่ผู้เดียว และให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างในการใช้กลวิธีทั้งสี่ในการอ่านจับใจความที่ถูกต้อง เริ่มตั้งแต่การตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการใช้ความคิด และตรวจเช็คว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาและรูปแบบการเรียนมากน้อยเพียงใด

2.1.2 เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจและมั่นใจในการใช้กลวิธีทั้งสี่ในการอ่านมากขึ้น ผู้สอนจึงส่งต่อบทบาทครูผู้สอนให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆละ 3-4 คน และให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำบทเรียนและบทสนทนาในกลุ่มตามที่นักเรียนเคยได้จากการสอนของผู้สอนในช่วงแรกของการเรียน ซึ่งในระยะเวลาที่ผู้สอนจะลดบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ที่คอยแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยหรือมีปัญหาในเรื่องต่างๆ

2.1.3 ผู้สอนมีหน้าที่ในการตัดสินใจว่าจะเพิ่มหรือผ่อนบทบาทในการช่วยเหลือและชี้แนะนักเรียน โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน ในช่วงที่นักเรียนสามารถนำการเรียนรู้ได้ดี และมีสมาธิอยู่กับการเรียนรู้ ผู้สอนก็สามารถลดบทบาทในการที่จะต้องช่วยเหลือหรือชี้แนะนักเรียนได้ แต่เมื่อนักเรียนเกิดความไม่มั่นใจ ไม่สามารถนำการเรียนรู้ได้ หรือบรรยากาศการเรียนรู้เริ่มตึงเครียดหรือไม่เป็นไปเป็นตามจุดประสงค์ เช่นการไม่ยอมพูดกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม หรือมีเรื่องที่สนใจมากจนทำให้ออกนอกเรื่อง ผู้สอนก็ต้องเพิ่มบทบาทเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือและชี้แนะเพื่อนำนักเรียนให้กลับเข้าสู่การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถนำตนเองได้

2.2 ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และบันทึกลงในบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

2.2 หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความจำนวน 1 ชุดต่อครั้ง รวมเป็น 8 ชุด ซึ่ง ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 นิทานสุภายิต

ชุดที่ 2 ฉลาดกยา

ชุดที่ 3 จดหมาย

ชุดที่ 4 บทสนทนา

ชุดที่ 5 ข่าว

ชุดที่ 6 บทความสารคดี

ชุดที่ 7 นิทานไทย

ชุดที่ 8 บทความจากนิตยสาร

2.3 หลังจากนักเรียนได้เรียนครบทุกบทเรียนตามที่กำหนดไว้แล้ว ผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ และทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

3. ขึ้นประเมินผล

3.1 ผู้สอนตรวจนับคะแนนแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความ

- 3.2 ผู้สอนตรวจนับคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่าน
จับใจความ
- 3.3 ผู้สอนประมวลคะแนนแบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำ
ตนเอง
- 3.4 ผู้สอนประมวลผลแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการอ่านจับ
ใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้สอนได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ
Reciprocal Teaching โดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ
Reciprocal Teaching โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาไทย และ โดยใช้ค่าร้อยละ
(Percentage)
4. วิเคราะห์ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดย
การสอนแบบ reciprocal teaching โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)
5. วิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่านจับใจความ โดยการสอน
แบบ Reciprocal Teaching
6. อภิปรายผล โดยใช้ตารางและการพรรณนา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 จากการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยความสามารถในการใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching ของนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ทั้งสี่กลวิธี โดยมีความสามารถในการสร้างความชัดเจนสูงสุด ($\bar{X} = 91.07$) ตามมาด้วยการตั้งคำถาม ($\bar{X} = 89.95$) การคาดเดา ($\bar{X} = 85.71$) และการสรุป ($\bar{X} = 83.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 78.57 ถึง 98.21

5.1.2 จากการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า นักเรียนมีความสามารถระดับสูงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยรวมนักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$ S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า พฤติกรรมที่กล่าวว่า ฉันสามารถบอกได้ว่าฉันไม่เข้าใจอะไรระหว่างที่เรียน ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.53) ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วยตัวของตัวเอง และมีค่าเฉลี่ยที่สูงสุด ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.79) ตามมาด้วย พฤติกรรมที่กล่าวว่า ฉันหาข้อมูลต่างๆเพื่อช่วยให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.49) ฉันถามคำถามเวลาที่ฉันไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) ฉันทำงานเสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด (คะแนนเฉลี่ย = 4.29 S.D. = 0.76) ฉันพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ฉันทำผิดในงานของฉัน ($\bar{X} = 4.00$ S.D. = 0.82) ฉันนำสิ่งที่เรียนไปใช้นอกห้องเรียน ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.69) ฉันหาข้อมูลและความรู้ต่างๆเพิ่มเติมจากที่ครูสอนในห้องเรียน ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.90) ฉันลองใช้หลายวิธีในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.57$ S.D. = 0.98) ฉันทำบันทึกว่าฉันต้องทำอะไรบ้างเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของฉัน ($\bar{X} = 3.43$ S.D. = 0.53)

5.1.3 จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 โดยความสามารถในการใช้กลวิธีการตั้งคำถาม การสร้างความชัดเจน และการสรุป ของ Reciprocal Teaching ของนักเรียนในการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และความสามารถในการคาดเดาของ ของนักเรียนในการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มีคะแนนร้อยละ 76.19 โดยมีความสามารถในการสรุป คะแนนเฉลี่ย 92.86 ได้ดีที่สุดในตามมาด้วย การตั้งคำถาม และการสร้างความชัดเจน คะแนนเฉลี่ย 80.00 และการคาดเดา คะแนนเฉลี่ย 76.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 46.67 ถึง 100

5.1.4 จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า ความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.83) โดยมีด้านเจตคติต่อการใช้ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.80) มีระดับความพึงพอใจสูงสุด ตามมาด้วย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) และด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$ S.D. = 0.87)

5.2 พฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการเรียนอ่านจับใจความโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

5.2.1 นักเรียนทุกคนคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารมากกว่าภาษาไทย และมักใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในขณะที่ทำกิจกรรมการอ่าน ทำให้ครูต้องคอยเตือนนักเรียนให้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นภาษาไทยมากขึ้น โดยแทรกประโยคภาษาไทยเข้าไปเป็นระยะ ๆ พร้อมทั้งคอยถามนักเรียนว่าถ้าพูดแบบนี้ในภาษาไทยจะต้องพูดว่าอย่างไร

5.2.2 ในช่วงโมงแรก ๆ ของการเรียน ครูให้นักเรียนอ่านบทความโดยการอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน โดยมีครูคอยถามคำถาม และใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการเรียนโดยมีครูนำบทเรียนนั้นแตกต่างกันออกไป นักเรียนบางคนคอยจดสิ่งที่ครูพูด และขีดเส้นใต้หรือไฮไลท์คำต่าง ๆ ที่เป็นคำศัพท์ที่นักเรียนไม่รู้ความหมาย ส่วนนักเรียนอีกกลุ่มไม่ค่อยชอบจดและเขียนลงไปในชุดแบบฝึก แต่ใช้วิธีฟังและถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

5.2.3 ช่วงที่บทบาทของครูในการนำบทเรียนลดลง นักเรียนทุกคนสามารถสร้างบทสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลได้ อย่างไรก็ตามวิธีการนำกลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching ไปใช้ของนักเรียนแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน นักเรียนคนหนึ่ง เป็นนักเรียนที่มีทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยที่ค่อนข้างอ่อนเมื่อเทียบกับนักเรียนคนอื่น ๆ แต่เป็นเด็กนักเรียนที่มีความพยายามและตั้งใจ ทุก ๆ ครั้งที่ต้องอ่านบทความต่าง ๆ นักเรียนจะอ่านออกเสียงเบา ๆ คอยจดคำศัพท์ที่ตนเองไม่รู้อยู่เสมอ ๆ และยกมือถามคำถามทันทีเมื่อเวลาไม่เข้าใจหรือติดขัดใดๆ ซึ่งอาจจะทำให้กระบวนการอ่านของเขาช้าเมื่อเทียบกับนักเรียนคนอื่น ๆ แต่การใช้กลวิธีอย่างมีประสิทธิภาพนี้ทำให้นักเรียนคนดังกล่าวสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างดี และเมื่อถึงเวลาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ก็สามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องได้อย่างชัดเจนโดยไม่ต้องพลิกหน้ากลับไปดู ซึ่งต่างกับนักเรียนอีกคนหนึ่งซึ่งไม่ค่อยมีความพยายามในการอ่านภาษาไทย และพึ่ง google translate ในการอ่านหลายๆครั้ง ทำให้นักเรียนคนนี้ไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถ่องแท้

5.2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันดีเป็นอย่างดี และนักเรียนสามารถสร้างบทสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้กลวิธีทั้งสี่ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียน ทำให้นักเรียนได้แสดงความเข้าใจในการใช้กลวิธีต่าง ๆ ออกมาให้ครูได้เห็น และเป็นการเพิ่มความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น เพราะนักเรียนได้ผ่านการใช้กระบวนการคิดทั้งเวลาที่ประมวลคำพูดหรือความคิดเห็นของผู้อื่น และกลั่นกรองความคิดของตนเองก่อนที่จะพูดออกมาให้เพื่อน ๆ ฟัง ครั้งหนึ่ง มีนักเรียนสองคนถกเถียงกันเรื่องคำถามข้อหนึ่งในชุดฝึกอ่าน เมื่อความ

คิดเห็นของทั้งคู่ไม่ตรงกัน นักเรียนคนแรกจึงถามนักเรียนคนที่สองว่า “จุดประสงค์ของบทความนี้คืออะไร” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของนักเรียนคนแรกต่อคำถามและเนื้อเรื่อง

5.2.5 ในช่วงหลัง ๆ นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำถามท้ายชุดฝึกการอ่านในแต่ละข้อคือคำถามประเภทใด เช่นเมื่อนักเรียนเจอข้อที่ต้องคาดเดา นักเรียนก็จะพูดคุยกันว่าข้อนี้เป็นการคาดเดา และพูดถึงเนื้อเรื่องที่น่ามาใช้ในการช่วยคาดเดาได้อย่างมีเหตุมีผล

5.3 อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.3.1 จากการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยความสามารถในการใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching ของนักเรียนในการทำชุดฝึกการอ่านจับใจความ มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ทั้งสี่กลวิธี โดยมีความสามารถในการสร้างความกระจ่างสูงสุด ($\bar{X} = 91.07$) ตามมาด้วยการตั้งคำถาม ($\bar{X} = 89.95$) การคาดเดา ($\bar{X} = 85.71$) และการสรุป ($\bar{X} = 83.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 78.57 ถึง 98.21 ทั้งนี้การเรียนแบบ Reciprocal Teaching ได้ถูกออกแบบมาให้ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการอ่านในกลุ่มเล็กๆประมาณ 3-4 คน ทำให้คะแนนของความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนไม่ห่างกันมากนักเนื่องจากนักเรียนต้องมีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่ตลอดเวลา โดยใช้กลวิธีทั้งสี่ของ Reciprocal Teaching เป็นหัวข้อหลักในการพูดคุย ซึ่งรายงานการวิจัยที่จัดทำขึ้นโดย National Reading Panel (2000) ได้กล่าวไว้ว่าบทสนทนาที่นักเรียนให้ความร่วมมือในการโต้ตอบนั้นมีประสิทธิภาพอย่างมากในการพัฒนาการอ่านจับใจความ หนึ่งในตัวอย่างที่เห็นได้ชัดว่าบทสนทาระหว่างที่นักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้คือ นักเรียนคนหนึ่งพยายามจะหาคำตอบของคำถามประเภทการสรุป และไม่แน่ใจว่าคำตอบใดคือคำตอบที่ถูกต้องเพราะคำตอบไม่ได้เป็นคำตอบที่เอามาจากตัวเรื่องโดยตรง เมื่อนักเรียนคนนี้อธิบายเหตุผลในการเลือกคำตอบให้นักเรียนอีกคนหนึ่งฟัง นักเรียนคนที่สองก็โยนคำถามถามเพื่อนว่า วัตถุประสงค์ของเรื่องที่อ่านคืออะไร แสดงให้เห็นว่าบทสนทนาช่วยให้นักเรียนได้สวมบทบาทของผู้สอนทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิด และช่วยกันทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน อย่างไรก็ตามมีนักเรียนจำนวน 1 คนที่ความสามารถในการอ่านไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งนี้ก็เพราะนักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยที่ไม่ดีเท่าใดนัก ทำให้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งผลให้ความสามารถทางการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านการใช้กลวิธีทั้งสี่ นักเรียนมีความสามารถในการสร้างความกระจำงสูงที่สุด ($\bar{X} = 91.07$) ตามมาด้วย การตั้งคำถาม ($\bar{X} = 89.95$) การคาดเดา ($\bar{X} = 85.71$) และการสรุป ($\bar{X} = 83.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 78.57 ถึง 98.21 การใช้กลวิธีทั้งสี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้ในช่วงแรกของการทดลอง ครูเป็นผู้อธิบายความหมายของกลวิธีต่างๆ และสอนให้นักเรียนใช้กลวิธีเหล่านี้ผ่านการสาธิตการใช้กลวิธีเหล่านี้ ทำให้นักเรียนได้เข้าใจการนำกลวิธีทั้งสี่มาใช้ในการอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานการวิจัยของ ฟิลด์ิง และ เพียร์สัน (Fielding & Pearson, 1994) ที่ได้กล่าวว่าการสาธิตการใช้กลวิธีต่างๆ ทำให้นักเรียนคู่มือเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ นักเรียน Middle School จากโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติทุกคนมีคอมพิวเตอร์พกพาที่โรงเรียนแจกให้นักเรียนนำมาใช้ในห้องเรียนและใช้ทำที่บ้าน ดังนั้นนักเรียนทุกคนจึงมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่ดี ซึ่งในการเรียนทุกๆ ครั้งนักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาคำศัพท์ และค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมในหัวข้อที่ตนเองยังสงสัย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการสร้างความกระจำงได้ อย่างไรก็ตามบทสนทนาายังคงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะเป็นการช่วยให้นักเรียนอธิบายกระบวนการคิดของตนเองออกมา ซึ่งในบางครั้งการพูดออกมาให้ตัวเองและคนอื่นได้ยินก็สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการคิดของตนเองมากขึ้น และรู้ว่าสิ่งใดที่ต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยน เช่น มีเด็กนักเรียนคนหนึ่งได้อธิบายการเลือกคำตอบของตนเองให้เพื่อนอีกคนหนึ่งที่เลือกตอบคนละข้อ และเมื่อตนเองได้อธิบายโดยการพูดออกมามันก็ทำให้ตนเองเปลี่ยนคำตอบ เพราะในระหว่างที่ตนเองพูดออกมานั้นนักเรียนได้เกิดกระบวนการความคิดที่ถูกกลั่นกรองมากขึ้น ส่งผลให้มีความเข้าใจในเรื่องมากขึ้น

5.3.2 จากการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า นักเรียนมีความสามารถระดับสูงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยรวมนักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 4.04 S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า พฤติกรรมที่กล่าวว่ามันสามารถบอกได้ว่าฉันไม่เข้าใจอะไรระหว่างที่เรียน (คะแนนเฉลี่ย = 4.43 S.D. = 0.53) ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วยตัวของฉันเอง และ มีค่าเฉลี่ยที่สูงสุด (คะแนนเฉลี่ย = 4.43 S.D. = 0.79) ตามมาด้วย พฤติกรรมที่กล่าวว่ามันหาข้อมูลต่างๆ เพื่อช่วยให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น (คะแนนเฉลี่ย = 4.29 S.D. = 0.49) ฉันถามคำถามเวลาที่ฉันไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) ฉันทำงานเสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด (คะแนนเฉลี่ย = 4.29 S.D. = 0.76) ฉันพยายามทำความเข้าใจใน

สิ่งที่ฉันทำผิดในงานของฉัน (คะแนนเฉลี่ย = 4.00 S.D. = 0.82) ฉันนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในนอกห้องเรียน (คะแนนเฉลี่ย = 3.86 S.D. = 0.69) ฉันหาข้อมูลและความรู้ต่างๆเพิ่มเติมจากที่ครูสอนในห้องเรียน (คะแนนเฉลี่ย = 3.86 S.D. = 0.90) ฉันลองใช้หลายๆวิธีในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง (คะแนนเฉลี่ย = 3.57 S.D. = 0.98) ฉันทำบันทึกว่าฉันต้องทำอะไรบ้างเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของฉัน (คะแนนเฉลี่ย = 3.43 S.D. = 0.53)

การเรียนแบบ Reciprocal Teaching เป็นการเรียนโดยการใช้กลวิธีทั้ง 4 เพื่อให้นักเรียนกลายเป็นคนที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Montague, 1993) เพราะในท้ายที่สุด นักเรียนจะต้องผลิตทำหน้าที่เป็นครูที่ต้องเปิดบทสนทนา และนำบทสนทนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง กระบวนการของการส่งต่อหน้าที่ของครูไปยังนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้นในห้องเรียน และในขณะที่เดียวกันเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองในการแก้ปัญหาต่างๆ กลวิธีทั้งสี่ยังช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้เท่าทันกระบวนการการอ่านของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความสามารถที่จะเรียนรู้แบบนำตนเองได้ เพราะเมื่อนักเรียนรู้ว่าตนเองไม่เข้าใจอะไรหรือติดขัดตรงจุดใด ก็จะหาวิธีที่ช่วยแก้ปัญหาทำให้สามารถดำเนินการต่อเองได้ อย่างไรก็ตามลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนแต่ละคนก็จะแตกต่างกันไป เช่น นักเรียนบางคนชอบใช้วิธีการไฮไลท์คำศัพท์ต่างๆที่ไม่รู้จักระหว่างที่อ่าน และใช้คอมพิวเตอร์ช่วยหาความหมายครั้งเดียวในตอนจบ ในขณะที่นักเรียนบางคนชอบที่จะคาดเดาความหมายของคำศัพท์นั้นๆจากเนื้อเรื่อง แล้วค่อยใช้เครื่องมืออื่นๆในการช่วยแปลทีหลัง ไม่ว่าจะอย่างไรการที่นักเรียนเรียนรู้ว่าเทคนิคการเรียนรู้แบบใดที่เป็นประโยชน์ที่สุดกับตัวนักเรียนเองก็ถือว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองได้

5.3.3 จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนนานาชาติหลังเรียนอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 โดยความสามารถในการใช้กลวิธีการตั้งคำถาม การสร้างความชัดเจน และการสรุปของ Reciprocal Teaching ของนักเรียนในการทำบททดสอบผลสัมฤทธิ์มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 แต่การใช้กลวิธีการคาดเดาของนักเรียนในการทำบททดสอบผลสัมฤทธิ์มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยมีความสามารถในการสรุป (คะแนนเฉลี่ย = 92.86) ได้ดีที่สุดในลำดับที่ การตั้งคำถาม และการสร้างความชัดเจน (คะแนนเฉลี่ย = 80.00) และการคาดเดา (คะแนนเฉลี่ย = 76.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 46.67 ถึง 100 ทั้งนี้การที่นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนผ่านเกณฑ์สื่อให้เห็นว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยตนเอง หลังจากการเรียนรู้กลวิธีในการอ่านของการสอนแบบ Reciprocal Teaching อย่างไรก็ตามมีนักเรียนจำนวน 2 คนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ คือนักเรียนลำดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 66.7 และ

นักเรียนลำดับที่ 4 ซึ่งมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 44.67 ทำให้คะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของชุดฝึกการอ่านจับใจความ โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching อยู่ 7.39 คะแนน

นักเรียนลำดับที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละของชุดฝึกการอ่านจับใจความ 85.71 อย่างไรก็ตามคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละของนักเรียนคือ 66.7 สิ่งที่ทำให้นักเรียนคนนี้มีคะแนนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เป็นเพราะนักเรียนมีความตั้งใจและพยายามในการเรียนรู้ ถึงแม้ว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ช้ากว่านักเรียนคนอื่นๆ นักเรียนลำดับที่ 1 มักจะคอยถามคำถาม และหาข้อมูลในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจและจดสิ่งเหล่านั้นเอาไว้ในชุดฝึกอ่าน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และเมื่อมีการแลกเปลี่ยนบทสนทนาระหว่างการเรียนรู้ นักเรียนสามารถดึงเนื้อหา และข้อมูลต่างๆ ในบทความมาพูดคุยในกลุ่มได้โดยไม่ต้องพลิกกระดาษกลับไปดู ในขณะที่นักเรียนคนอื่นมีการพลิกหน้ากระดาษกลับไปดูรายละเอียดต่างๆ บ้างเมื่อมีการพูดคุยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนลำดับที่ 1 มีความสามารถในการใช้กลวิธีที่ถี่ถ้วนได้จึงทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม เมื่อนักเรียนได้ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ คะแนนร้อยละของนักเรียนอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ด้วยเหตุและปัจจัยที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ออกมาดังนี้

1) พาลินซาร์ และ บราวน์ (Palincsar & Brown , 1986, p.772) ได้ออกแบบเทคนิคการสอนแบบ Reciprocal Teaching ให้ใช้ในลักษณะการเรียนแบบกลุ่ม โดยมีนักเรียนในกลุ่มผลัดกันทำหน้าที่ของผู้นำบทเรียน แต่เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนรู้ไม่เกิดขึ้นในลักษณะกลุ่ม เพราะนักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้วยตัวเอง โดยไม่มีการพูดคุยใดๆ ซึ่งอาจจะทำให้กระบวนการอ่านจับใจความของนักเรียนไม่เหมือนเดิม เพราะนักเรียนไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถกเถียงความคิดของตนเองอย่างที่เคยได้ทำมา ระหว่างทุกชุดฝึกการอ่านจับใจความ ทั้งนี้ความมั่นใจของนักเรียนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำคะแนนได้ดีในชุดแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เพราะการมีบทสนทนาให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจกับความคิดของตนเองมากขึ้นเมื่อเพื่อนในกลุ่มสนับสนุนความคิดและมีความเห็นในเรื่องต่างๆ ตรงกัน ซึ่งการที่นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์โดยไม่มีแรงสนับสนุนจากเพื่อนๆ อาจจะทำให้นักเรียนไม่มีความมั่นใจในความคิดของตนเองอย่างเช่นเคย

2) การทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ นักเรียนมีเวลาในการทำเพียง 65 นาที ซึ่งเวลาที่จำกัดอาจจะสามารถทำให้นักเรียนลำดับที่ 1 ที่มีความตั้งใจครีดยที่จะทำข้อสอบให้เสร็จ ทั้งนี้ นักเรียนลำดับที่ 1 เป็นนักเรียนที่ตั้งใจเรียน แต่ทำงานช้ากว่านักเรียนคนอื่นๆ เพราะชอบที่จะหาข้อมูลจน

ตนเองเข้าใจอย่างถ่องแท้ ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงไม่สามารถทำคะแนนได้ดีเท่ากับตอนที่ทำชุดฝึกการอ่านจับใจความโดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

นอกจากนี้นักเรียนลำดับที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละของชุดฝึกการอ่านจับใจความ 80.36 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 46.67 ซึ่งสิ่งที่ทำให้นักเรียนคนนี้มีคะแนนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เป็นเพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนบทสนทนา ทำให้นักเรียนพอจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ แม้นักเรียนมักจะไม่มีตั้งใจ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาไทย อย่างไรก็ตาม เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ นักเรียนต้องพึ่งพาตนเองในการทำแบบทดสอบ ทำให้นักเรียนมีคะแนนออกมาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

5.3.4 จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนแบบ Reciprocal Teaching พบว่า ความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.83) โดยมีด้านเจตคติต่อการใช้ชุดฝึกการอ่านจับใจความ ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.80) มีระดับความพึงพอใจสูงสุด ตามมาด้วย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.76) และด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.20$ S.D. = 0.87) ทั้งนี้ชุดฝึกการอ่านจับใจความ ได้ถูกสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกเนื้อเรื่องที่มีความน่าสนใจ หลากหลายประเภท และไม่จำกัดอยู่กับเรื่องที่เขียนขึ้นมาจากมุมมองของคนไทยเพียงอย่างเดียว รวมทั้งการเรียนแบบ Reciprocal Teaching เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุยกันระหว่างเรียน และใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างอิสระ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีเยี่ยม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประโยชน์ คุปกาญจนกุล (2553, น.132) ที่ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อเจตคติของผู้เรียนในการเรียน การจัดการเรียนการสอนที่สนุกสนานส่งผลต่อสุขภาพจิตที่ดี ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจ ใช้เวลาในการเรียนได้อย่างเต็มที่

5.4 ข้อค้นพบจากการวิจัย

การเรียนอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โรงเรียนนานาชาติได้ดีขึ้น เพราะเป็นการสอนที่มีกลวิธีที่ช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงกระบวนการความคิดของตนเองระหว่างที่อ่าน ทำให้นักเรียนมีแนวทางในการอ่านและมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งตามปกติแล้วนักเรียนจะไม่ค่อยใส่ใจกับวิชาภาษาไทยมากนัก เพราะนักเรียนมองว่าภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร การที่นักเรียนได้เรียนการอ่านจับใจความแบบ Reciprocal Teaching และการที่ผู้วิจัยได้นำเอาเทคนิคการเรียนรู้แบบนำตนเองมาใช้กับนักเรียน นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถพัฒนาการอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ชุดฝึกการอ่านจับใจความก็ช่วยทำให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพราะเป็นชุดฝึกการอ่านจับใจความที่รวบรวมการเขียนหลายๆประเภทที่นักเรียนสามารถเชื่อมโยงได้มากกว่า การเขียนในหนังสือแบบฝึกหัดภาษาไทยที่จัดทำขึ้นให้กับนักเรียนในโรงเรียนไทยโดยตรง ซึ่งจะมีเนื้อหาที่ห่างไกลวัฒนธรรมของเด็กนักเรียนนานาชาติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคิดว่าการเรียนภาษาไทย โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching และการใช้ชุดฝึกการอ่านจับใจความสามารถนำไปใช้กับห้องเรียนภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติอื่นๆได้

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ครูผู้สอนที่จะทำการสอนแบบ Reciprocal Teaching ควรทำความเข้าใจกับกลวิธีทั้งสี่อย่างถ่องแท้ เพราะครูผู้สอนจะมีหน้าที่ในการสาธิตการใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักการการใช้กลวิธีนั้นๆ ก่อนที่จะส่งมอบบทบาทของครูให้กับนักเรียน ในขณะเดียวกันเนื้อหาของเรื่องในชุดฝึกการอ่านจับใจความจะเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่จะช่วยทำให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้การสอนแบบ Reciprocal Teaching กับวิธีสอนตามรูปแบบอื่น เพื่อศึกษาว่าผลที่ได้รับมีความแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กานต์มณีศักดิ์เจริญ. (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
 กรมวิชาการ. (2545). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ในหลักสูตร
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯโรงพิมพ์ : องค์การรับส่ง.
 กัลยา ปาระมีสา. (2540). *การพัฒนาบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท เพื่อเพิ่มพูน
 ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความ
 เข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). เชียงใหม่ :
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 กัลยา ขวนมาลัย. (2539). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
 ไชสิริปราโมช ณ อุษยา และคณะ. (2542). *ภาษาไทย 3*. กรุงเทพมหานครจุฬาลงกรณ์ :
 มหาวิทยาลัย.
 จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2547). *ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมกการวัด การพยากรณ์ และ
 การเปลี่ยนแปลง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พรีนติ้งแอนด์พับลิช
 ชิ่งจำกัด (มหาชน).
 ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *เทคนิคการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ.
 ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์ และคณะ. (2540). *พจนานุกรมศัพท์การศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ก.คิว.ไอ :
 เซ็นต์เตอร์.
 ชุติ อินมั้น. (2553). *การอ่านสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯฝ่ายการศึกษาข้อมูลข่าวสาร :
 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
 ชาญญานุช มะโนปา. (2552). *การสอนแบบและเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่าน
 ภาษาอังกฤษและความวิตกกังวลของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ชวาล แพร์ตณกุล. (2546). *ความรู้และการรับรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : บพิศการพิมพ์
 ฐานิยา ออมรพลัง. (2548). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทย เรื่อง ไตรยางศ์ ด้วยแบบ
 ฝึกเกมและเพลงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ).
 มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทรงศรี ถักดีวิสัย. (2542). *ผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).
สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2542). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี :
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญเชิด ภิญ โยธอนันตพงษ์. (2537). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ประโยชน์ คุปต์การญจนากุล. (2532). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสาเหตุของประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครู*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2541). *ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน-การอ่าน-การพูด-การฟัง และราชาศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2539). *ภาษาไทย 3*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ประภา อรัญมิตร. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พหุระดับ*. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปีที่ 3 ฉบับที่ 4*
มีค-ธค 52.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
เข้าที่ออฟเดอะมีส์ท์.
- พิตร ทองชั้น. (2524). *หลักการวัดผล*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2536). *การวัดผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- แมนมาส ขวลิขิต. (2544). *แนวทางการส่งเสริมการอ่านกรุงเทพมหานคร (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)* :
สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- โยธิน สันสนยุทธ .(2531). *จิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวดี อยู่สบาย. (2552). *ผลการใช้การสอนอ่านแบบ Reciprocal Teaching ต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รักษนก แสงศักดิ์จิต .(2548). การเพิ่มทักษะการอ่านภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น.
วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน-1 : (3)2 . น.3
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). การพัฒนาการเรียนการสอนภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนา บุญจักษ์. (2541). ศาสตร์แห่งการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ไทย :
วัฒนาพานิช.
- แววมยุราเหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). ทฤษฎีการสอบแบบดั้งเดิม. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิริพร ลิ้มตะการ. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์และคณะ. (2547). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมใน
การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศิระพร กุ่พันธ์. (2548). ปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลของความพร้อมในการเรียนรู้แบบนำตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2525). วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กทม. : ประสานการพิมพ์
- สมปรารถนา รัตนกุล. (2541). การศึกษาทดลองการใช้เทคนิคการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทกัน
ระหว่างครูกับผู้เรียนในการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ. (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานและมาตรฐานการศึกษา. (2546). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนวิชาภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- อัจฉรา กฤษณาสีนวน. (2531). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อสื่อทางโทรทัศน์
เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางสิ่งแวดล้อม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัมพร สุขเกษม. (2543). การส่งเสริมการอ่าน. สารพัฒนาหลักสูตร. 81 : 24-28.

อ้อมขวัญ แสงคล้าย. (2553). *การพัฒนาการอ่านคำของเด็ก่อนุบาล 2 ด้วยหนังสือนิทาน*.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ภาษาต่างประเทศ

Alderfer, C.P. (1969). *An Empirical Test of a New Theory of Human Needs*. Elsevier. 4 (2), 142-175.

Allington, L.R. (2001). *What Really Matters for Struggling Readers: Designing Research-Based Interventions*. New York: Longman.

Bacon, F. (2008). *Complete Essays*. New York, NY: Dover Publications.

Baumann, J.F. (1984). *The effectiveness of a direct instruction paradigm for teaching main idea comprehension*. Reading Research Quarterly, 20, 93-115.

Brookfield, S. D. (1986) *Understanding and Facilitating Adult Learning. A comprehensive analysis of principles and effective practices*. Milton Keynes: Open University Press.

Candy, P. C. (1991). *Self-direction for lifelong learning: A comprehensive guide to theory and practice*. San Francisco: Jossey-Bass.

Dole, J., Duffy, G., Roehler, L., & Pearson, P. D. (1991). *Moving from the old to the new: Research on reading comprehension instruction*. Review of Educational Research, 61, 239–264.

Duke, N.K., & Pearson, P.D. (2001). *Reading Comprehension: Strategies that Work*. (Chapter 4). Retrieved from: https://www.hand2mind.com/pdf/miriam/grades_1_2.pdf

Elias, J. L., & Merriam, S. (1980). *Philosophical foundations of adult education*. Malabar, FL: Krieger

Fielding, L.G., and Pearson, P.D. (1994). Synthesis of Research/ Reading Comprehension: What Works. *Teaching for Understanding*, 51 (5), 62-68.

Flavell, J. H. (1976). *Metacognitive aspects of problem solving*. In L. B. Resnick (Ed.), *The nature of intelligence* (pp. 231-235). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Grellet, F. (1994). *Developing Reading Skills*. Cambridge: Cambridge University Press.

Guglielmino, L. M. (1977). *Development of the Self-Directed Learning Readiness Scale*.

- Unpublished doctoral dissertation, University of Georgia. Dissertation Abstracts International. 38(11a): 6467
- Gunning, Thomas G. (1996). *Creating Reading Instruction for All Children*. Chapter 6, -192-236
- Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959). *The Motivation to Work* (2nd ed.). New York: John Wiley.
- Hogewood, R.H. (2004). *Building a Reading Bridge: The Impact of Reciprocal Teaching on Poor Readers in Ninth Grade Social Studies*. (Unpublished Doctoral dissertation). University of Maryland, College Park, Maryland.
- Hype, A., & Bizar, M. (1989). *Thinking in context*. White Plains, NY: Longman
- Keene, E. O., & Zimmermann, S. (1997). *Mosaic of thought: Teaching comprehension in a reader's workshop*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New York: Association Press.
- Knowles, M. S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Englewood Cliffs: Prentice Hall/Cambridge.
- Knowles, M. S., et al. (1984). *Andragogy in action: Applying modern principles of adult education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Lysynchuk, L.M., Pressley, M., & Vye, N.J. (1990). *Reciprocal Teaching Improves Standardized Reading-Comprehension Performance in Poor Comprehenders*. *The Elementary School Journal*, 90 (5), 469-481.
- Maslow, A.H. (1943). *A Theory of Human Motivation*. In *Psychological Review*, 50 (4), 430-437.
- Merriam, S. B., & Caffarella, R. S. (1991) *Learning in Adulthood. A comprehensive guide*, San Francisco: Jossey-Bass.
- Montague, M. (1993). *Student-Centered or Strategy-Centered Instruction: What Is Our Purpose?* *Journal of Learning Disabilities*, 26, 433-437.
- Montessori, M. (1964). *The Absorbent Mind*. Wheaton, IL: Theosophical Press.
- National Reading Panel (U.S). (2000). *Report of the National Reading Panel: Teaching children to read: an evidence-based assessment of the scientific research literature on reading*

and its implications for reading instruction : reports of the subgroups. Washington, D.C.: National Institute of Child Health and Human Development, National Institutes of Health.

Ogle, D.M. (1986). K-W-L: A Teaching Model That Develops Active Reading of Expository Text. *The Reading Teacher*, 39 (6), 564-570.

Papaleontiou-Louca, E. (2008). *Metacognition and theory of mind.* Newcastle: Cambridge Scholars Pub.

Pearson, P. D., Roehler, L.R., Dole, J.A., and Duffy, G.G. (1992). *Developing Expertise in Reading Comprehension.* In S.J. Samuels and A.E. Farstrup, eds., *What in Reading Comprehension*, 2d ed. Newark, DE: International Reading Association.

Palincsar, A.S., AND Brown, A.L. 1984. *Reciprocal Teaching of Comprehension-Fostering and Comprehension-Monitoring Activities.* *Cognition and Instruction*, 1 (2), 117-175.

Palincsar, A.S., & Brown, A.L. (1986). *Interactive teaching to promote independent learning from text.* *The Reading Teacher*, 39(8), 771–777

Pilonieta, P., & Medina, A.L. (2009). *Reciprocal Teaching for the Primary Grades: "We Can Do It, Too!"*. *The Reading Teacher*, 63(2), 120-129.

Prescott, Danial A. (1961). *Report of Conference on Child Study.* Education Buttetin: Faculty of Education, Chulalongkron University.

Pressley, M. (2000). *What should comprehension instruction be the instruction of?* In M. Kamil, P. Mosenthal, P. D. Pearson & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. III, pp. 545–561). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum

Reilly, Y., Parsons, J., & Bortolot, E. (2009). *Reciprocal Teaching in Mathematics. Mathematics of prime importance*, 8. Retrieved from Google Scholar.

Sinatra, G. M., Brown, K. E., & Reynolds, R. E. (2002). *Implications of cognitive resource allocation for comprehension strategies instruction.* In C. C. Block & M. Pressley (Eds.), *Comprehension instruction: Research-based best practices* (pp. 62–76). New York: Guilford

Skager, R. W. (1978). *Lifelong education and evaluation practice: A study on the development of*

a framework for designing evaluation systems at the school stage in the perspective of lifelong education. Oxford [England: Published for UNESCO Institute for Education by Pergamon Press.

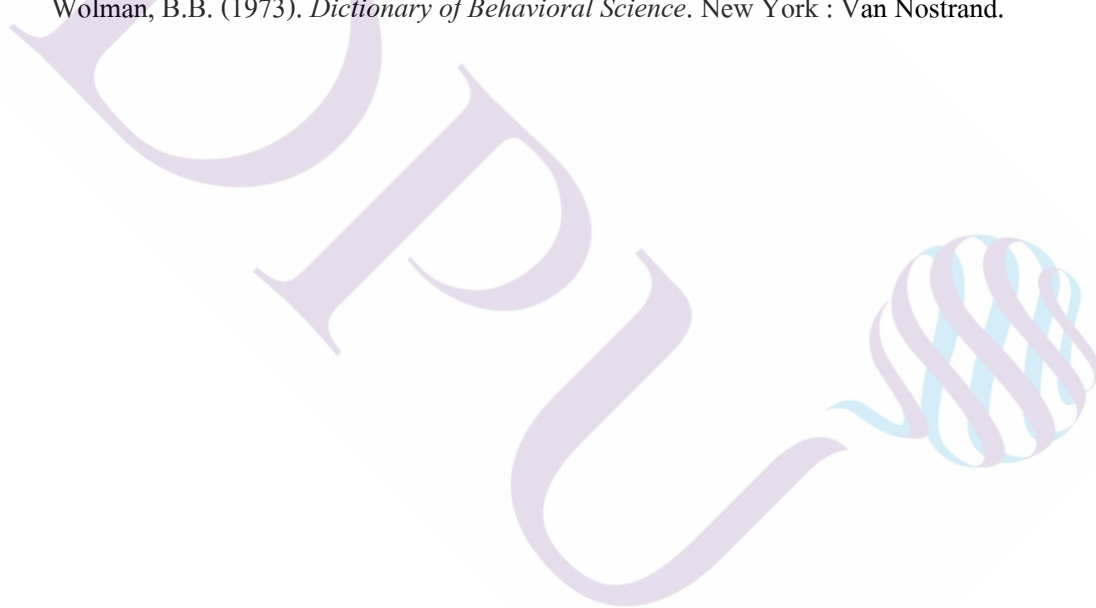
Taylor, B. (1995). *Self-Directed Learning: Revisiting an Idea Most Appropriate for Middle School Students*. Paper presented at the Combined Meeting of the Great Lakes and Southeast International Reading Association, Nashville, TN, Nov 11-15. [ED 395 287]

Thomas, E. L., & Robinson, H. A. (1972). *Improving memory in every class: A sourcebook for teachers*. Boston: Allyn and Bacon.

Tough, A. (1971). *The adult's learning projects: A fresh approach to theory and practice in adult education*. Toronto: Ontario Institute for Studies in Education.

Williams, E. (1986). *Reading in the Language Classroom*. London: Macmillan.

Wolman, B.B. (1973). *Dictionary of Behavioral Science*. New York : Van Nostrand.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยการสอนแบบ Reciprocal
Teaching พร้อม แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ
ภาษาไทย

ชุดกิจกรรม อ่านจับใจความ

ของ.....

การอ่านจับใจความ (Reading Comprehension) คืออะไร?

การอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

The act of understanding what you are reading.

นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้โดยใช้กลยุทธ์ (strategy) ต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็น active reader และกลยุทธ์ที่เราจะใช้ในการเรียนครั้งนี้คือ Reciprocal Teaching ซึ่งประกอบไปด้วย เทคนิค 4 อย่างคือ การตั้งคำถาม (Questioning) การสร้างความชัดเจน (Clarifying) การสรุป (Summarizing) และ การคาดเดา (Predicting)

การตั้งคำถาม

การตั้งคำถาม (Questioning) เป็นการตั้งคำถามที่มีความสำคัญต่อเรื่องราวในตอนี่อ่าน ถามเฉพาะใจความสำคัญมากกว่าที่จะถามถึงรายละเอียดปลีกย่อย โดยนักเรียนมีหน้าที่ที่จะบอกว่าตอนใดในเรื่องสำคัญและตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องนั้นๆด้วยการใช้ WH-Questions เช่น Who , What , When , Where , Why , How หรือ Yes/No Questions

การสรุป

การสรุป (Summarizing) คือการบอกสิ่งสำคัญในเนื้อหาที่อ่านโดยรวมในแต่ละช่วงของการอ่าน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการค้นหาใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน

การสร้างความชัดเจน

การสร้างความชัดเจน (Clarifying) คือการบอกข้อสงสัยที่ตนมีในแต่ละช่วงของการอ่าน เช่น คำศัพท์ในเนื้อเรื่องที่ตนไม่รู้ความหมาย หรือแนวคิดในเนื้อเรื่องที่ตนไม่เข้าใจและคุ้นเคย เพื่อที่จะหาวิธีหาคำตอบในสิ่งที่ตนสงสัย ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาโดยรวมมากขึ้น

การคาดเดา

การคาดเดา (Predicting) คือการ คาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปจะเป็นอย่างไร โดยใช้ข้อมูล และตัวชี้แนะต่าง ๆ ในเนื้อเรื่อง รวมทั้งความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง

ลักษณะของเนื้อหา

1. นิทานสุภายิต
2. จลลภยา
3. จดหมาย
4. บทสนทนา
5. ขำ
6. บทความสารคดี
7. นิทานไทย
8. บทความจากนิตยสาร

ชุดที่ ๑

นางสองตัวเป็นเพื่อนกัน เมื่อหาปลาได้ก็มาแบ่งกันกิน นางตัวหนึ่งชอบหาปลาในน้ำลึก อีกตัวหนึ่งชอบหากินตามชายฝั่ง วันหนึ่งนางทั้งสองช่วยกันจับปลาตะเพียนได้ตัวหนึ่ง แต่ไม่สามารถแบ่งปลากันได้เพราะต่างก็เถียงจะเอาท่อนข้างหัว ไม่ยอมเอาท่อนข้างหาง ขณะนั้นมีหมาจิ้งจอกเดินผ่านมาพอดี นางทั้งสองจึงขอให้หมาจิ้งจอกช่วยตัดสิน หมาจิ้งจอกตัดสินว่า ให้ท่อนข้างหัวแก่นางน้ำลึก ท่อนข้างหางให้นางน้ำตื้น ส่วนท่อนกลางตัวเป็นของผู้ตัดสิน เมื่อจบคำพูด หมาจิ้งจอกก็คาบเอาปลาท่อนกลางเดินหนีไป นางสองตัวได้แต่มองตามพลางนึกในใจว่ายอมเสียเปรียบให้แก่กัน ยังดีกว่าหาผู้อื่นมาตัดสิน

นิทานสุภาษิตของ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นาคคือสัตว์ชนิดใด

ก. ปลาชนิดหนึ่ง

ค. นกชนิดหนึ่ง

ข. สัตว์เลื้อยคลาน

ง. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

๒. นางสองตัวแบ่งอะไรกันไม่ลงตัว

ก. แบ่งปลาตะเพียน

ค. แบ่งปลาทับทิม

ข. แบ่งปลาสลิด

ง. แบ่งปลานิล

๓. ใครเป็นผู้ช่วยตัดสินความเรื่องนี้

ก. วัว

ค. หมา

ข. สุนัขจิ้งจอก

ง. จิ้งจก

๔. นากน้ำลึกได้ปลาส่วนใด

ก. ส่วนกลางตัว

ข. ส่วนกรีบ

ค. ส่วนหัว

ง. ส่วนหาง

๕. นิทานเรื่องนี้มีสัตว์กี่ชนิด

ก. ๒

ข. ๓

ค. ๔

ง. ๕

๖. นิทานเรื่องนี้ต้องการสอนเรื่องใด

ก. คนฉลาดมักจะได้เปรียบ

ข. คนเราไม่ควรทะเลาะกัน

ค. คนเราต้องพึ่งพาตนเอง

ง. คนเราไม่ควรให้ใครช่วยเหลือ

ชุดที่ ๒

ยาแก้ปวดหัว

สรรพคุณ: บรรเทาอาการคัดจมูก น้ำมูกไหล ปวดศีรษะและเป็นไข้

วิธีใช้: ผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 2 เม็ด ทุก 6-8 ชั่วโมง

คำเตือน: ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี

*ห้ามใช้ยาติดต่อกันนานเกิน 5 วัน เนื่องจากอาจมีพิษต่อตับได้

*ยานี้อาจทำให้ง่วงซึม จึงไม่ควรขับจี้ยานยนต์ หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล

*ผู้ป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน ให้ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้

จากแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดย ทินรัตน์ จันทราภินันท์

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ยานี้ใช้บรรเทาอาการหลายอย่าง ยกเว้นอาการอะไร

ก. ปวดศีรษะ

ข. น้ำมูกไหล

ค. อาเจียน

ง. ไข้หวัด

๒. ยาชนิดนี้ควรใช้กับใคร

ก. พอลอายุ 7 ปี

ข. พิมอายุ 10 ปี

ค. พลอยอายุ 3 เดือน

ง. แพรวอายุ 15 ปี

๓. เมื่อรับประทานยาชนิดนี้จะทำให้เกิดอาการอย่างไร

ก. ง่วงซึม

ข. เวียนศีรษะ

ค. หน้ามืด

ง. คลื่นไส้

๔. ถ้าใช้ยานี้ติดต่อกันเกิน 5 วัน อาจจะทำให้เป็นอันตรายต่ออวัยวะใดได้

ก. ปอด

ข. ม้าม

ค. ไต

ง. ตับ

๕. ผู้ป่วยโรคใดที่สามารถใช้ยานี้นี้ได้โดยไม่ต้องปรึกษาแพทย์ก่อนใช้

ก. โรคหัวใจ

ข. โรคหัวใจ

ค. โรคเบาหวาน

ง. โรคความดันโลหิตสูง

ชุดที่ ๓

เล็กน่องรัก

เช้าวันนี้ที่ต้องรับคนไข้อาการหนัก คนเจ็บถูกยิงด้วยปืนลูกซองเพราะมีเรื่องทะเลาะกัน เมื่อมาถึงสถานือนามัยนั้น คนไข้ก็ร่อแร่มากแล้ว พี่สั่งให้เตรียมเตียงผ่าตัดทันที แต่ไม่ทันลงมือ คนเจ็บก็ขาดใจตายเสียก่อน พี่เสียใจมาก นี่นับเป็นคนไข้อย่างที่สองของพี่ที่ต้องตายไปตั้งแต่มาอยู่ที่อนามัย แม้พี่จะรู้ว่าเป็นเรื่องสุควิสัยแต่ก็อดเสียใจไม่ได้เป็นธรรมดาของหมอที่เป็นคนไข้ของตัวมาตายไปต่อหน้า เล็กต้องจำไว้ว่าชีวิตของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด แพทย์ต้องทำทุกวิถีทางที่จะรักษาชีวิตคนไข้นั้นไว้ให้ได้ พี่เศร้าใจทุกครั้งที่ได้ยินข่าวว่ามีคนไข้ต้องตาย เพราะหมอไม่รับไว้รักษาที่โรงพยาบาล เนื่องจากไม่มีเงินค่ายา น่าแปลกที่คนเราเห็นเงินสำคัญกว่าชีวิตเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

จาก เกิดเป็นหมอ ของ นายแพทย์ วิศิษฐ์ กิจการ

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ผู้เขียนจดหมายฉบับนี้ประกอบอาชีพอะไร

ก. แพทย์

ข. ตำรวจ

ค. พยาบาล

ง. หมอพื้น

๒. ผู้เขียนทำงานที่ใด

ก. คลินิก

ข. สถานือนามัย

ค. โรงพยาบาล

ง. สาธารณะสุข

๓. ผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บจากสาเหตุใด

ก. ถูกระเบิด

ข. ถูกแทง

ค. ถูกยิง

ง. ถูกซ้อม

๔. ผู้เขียนจดหมายเศร้าใจเรื่องใด

ก. หมอไม่รักษาคณจน

ข. คนไข้ไม่มีเงินจ่าย

ค. หมอช่วยชีวิตคนไข้ไม่ได้

ง. โรงพยาบาลไม่มียารักษา

๕. ใจความสำคัญของเนื้อเรื่องนี่คือ

ก. เงินสำคัญกว่าชีวิต

ข. ค่ารักษาพยาบาลเป็นสิ่งจำเป็น

ค. ชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ง. ความตายเป็นเรื่องธรรมชาติ

ชุดที่ ๔

ชายหนุ่มเลิกงานและกลับบ้านช้าด้วยความเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลีย เขาพบว่าลูกชายวัย ๕ ขวบรอเขาอยู่ที่หน้าประตู

ลูก : พ่อครับ ผมมีคำถามถามพ่อข้อหนึ่ง

พ่อ : ว่ามาสิลูก

ลูก : พ่อทำงานได้เงินชั่วโมงละเท่าไรครับ

พ่อ : ทำไมถามอย่างนี้ล่ะ มันไม่ใช่เรื่องของลูกนะ (พ่อตอบด้วยความหงุดหงิด)

ลูก : ผมอยากรู้จริงๆ โปรดบอกผมเถอะ พ่อทำงานได้เงินชั่วโมงละเท่าไรครับ (ลูกพูดร้องขอ)

พ่อ : ถ้าจำเป็นจะต้องรู้ล่ะก็ พ่อได้ชั่วโมงละ ๒๐ เหรียญ

ลูก : โอ! (ลูกอุทาน และคอดก พูดกับพ่ออีกครั้ง) พ่อครับ ผมอยากขอยืมเงินพ่อ ๑๐ เหรียญครับ

พ่อ : เหตุผลที่ถามก็เพื่อจะขอเงินแล้ว ไปซื้อของเล่นอะไรที่ไม่เข้าท่าหรือหรือ (พ่อพูดด้วยน้ำเสียงที่ดั่งขึ้น)

รีบขึ้นไปนอนเลยนะ แล้วลองคิดว่า ลูกน่าจะเห็นแก่ตัวมาก พ่อทำงานหนักหลายๆ ชั่วโมงทุกวัน และไม่มีเวลาสำหรับเรื่องอะไรอย่างนี้หรือ

เด็กน้อยเงยบงก เดินไปที่ห้องแล้วปิดประตู ชายหนุ่มนั่งลง และยังไม่กรออยู่กับคำถามของลูกชายว่า เขากลับมาที่จะถามคำถามนั้นเพื่อจะขอเงินได้อย่างไร

หลังจากนั้นเกือบชั่วโมง อารมณ์ของพ่อก็เริ่มสงบลง และเริ่มคิดถึงสิ่งที่ทำลงไปกับลูกชายตัวน้อย บางทีเขาอาจจำเป็นต้องใช้เงิน ๑๐ เหรียญนั้นจริงๆ และลูกก็ไม่ได้ขอเงินเขาบ่อยนัก ชายหนุ่มจึงเดินขึ้นไปบนห้องของลูกแล้วเปิดประตู

พ่อ : กลับหรือยังลูก

ลูก : ยังครับ

พ่อ : พ่อมาคิดดู เมื่อกี้พ่ออาจทำรุนแรงกับลูกเกินไป นานแล้วนะที่พ่อไม่ได้คุยกับลูก เอ้า! นี่เงิน ๑๐ เหรียญที่ลูกขอ

ลูก : ขอบคุณครับพ่อ (ว่าแล้วเด็กน้อยก็ลี้วงไปได้หมอน และหยิบเงินจำนวนหนึ่งออกมาแล้วนับซ้ำๆ)

พ่อเห็นดังนั้น จึงเริ่มอารมณ์เสียอีกครั้ง พร้อมพูดเสียงดังว่า

พ่อ : ลูกมีเงินแล้วนี่ จะมาขอพ่ออีกทำไม

ลูก : เพราะผมมีไม่พอรครับ แต่ตอนนี้ผมมีครบ ๒๐ เหรียญแล้ว ผมขอซื้อเวลาพ่อหนึ่งชั่วโมง

พรุ่งนี้พ่อกลับบ้านเร็วๆ นะครับ ผมอยากทานข้าวเย็นกับพ่อ

ที่มา http://www.kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=4992

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. พ่อทำงานได้ชั่วโมงละกี่เหรียญ

ก. 10

ข. 20

ค. 40

ง. 30

๒. ทำไมลูกไปรอฟพ่ออยู่หน้าบ้าน

ก. เข้าบ้านไม่ได้

ข. มีคำถามอยากถามพ่อ

ค. ต้องการขอยืมเงินจากพ่อ

ง. ไม่อยากให้พ่อทำงานดึก

๓. ทำไมพ่อถึงตัดสินใจให้ลูก 10 เหรียญ

ก. เพราะลูกร้องขอ

ข. เพราะลูกต้องเอาไปซื้อของสำคัญ

ค. เพราะลูกอาจจะต้องการเงินนั้นจริงๆ

ง. เพราะเขาไม่อยากให้ลูกโกรธ

๔. นักเรียนคิดว่าลูกจะรู้สึกอย่างไรเมื่อโดนพ่อโมโหใส่ตอนขอเงิน 10 เหรียญ

ก. โกรธ

ข. เสียใจ

ค. น้อยใจ

ง. เกลียดพ่อ

๕. ลูกต้องการเงินพ่อเพื่อสิ่งใด

ก. นาฬิกา

ข. เวลา

ค. ของเล่น

ง. ให้พ่อพาไปกินข้าว

ชุดที่ ๕

ฝนตกหนักในออสเตรเลีย น้ำท่วมจนบ้านเรือน 26,000 หลังไม่มีไฟฟ้าใช้ ประชาชนอพยพเข้าศูนย์พักพิง

สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน ฝนที่ตกอย่างรุนแรงในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของประเทศออสเตรเลียจนเกิดน้ำท่วม ส่งผลให้บ้านเรือน 26,000 หลังไม่มีไฟฟ้าใช้ และทำให้ประชาชนหลายร้อยคนต้องอพยพเข้าอาศัยที่ศูนย์พักพิง

กรมอุตุนิยมวิทยาออสเตรเลียระบุว่า ในช่วง 24 ชั่วโมงจนถึงช่วงเช้าวันที่ 5 มิถุนายน ฝนตกหนักระหว่าง 4-7.9 นิ้ว ขณะที่มีบางแห่งรุนแรงถึง 469 มิลลิเมตร และคาดว่าในช่วงเย็นวันเดียวกันจะมีฝนตกหนักขึ้นขณะที่สภาพอากาศจะเคลื่อนตัวไปทางตอนใต้

พลเมืองจากหลายเมืองรอบชายฝั่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ได้รับการอพยพหลังจากระดับน้ำท่วมเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ออสเตรเลีย บริษัทไฟฟ้าของรัฐบาลคาดว่า จะมีบ้านเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้เพิ่มขึ้นจากผลกระทบของเหตุการณ์นี้

สภาพอากาศที่รุนแรงยังทำให้สนามบินซิดนีย์ต้องงดใช้รันเวย์ 2 ทางจากทั้งหมด 3 ทาง และส่งผลให้เที่ยวบินสายการบินแควนตัสแอร์เวย์สที่เดินทางจากเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน ต้องลงจอดที่ฐานทัพอากาศแห่งหนึ่งแทน

ที่มา <http://www.matichon.co.th/news/161560>

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. สาเหตุของการอพยพผู้คนในครั้งนี้อะไร

ก. น้ำท่วมจากฝนตกหนัก

ข. บ้านเรือนพังจากพายุ

ค. ความมืดจากไฟฟ้าดับ

ง. คนตายจากกลิ่นความร้อน

๒. กรมอุตุนิยมวิทยามีหน้าที่ทำอะไร

ก. พยากรณ์ (คาดเดา) อากาศ

ข. ประกาศข่าว

ค. อพยพคนเข้าสู่ศูนย์พักพิง

ง. ผลิตไฟฟ้า

๓. ผลกระทบของฝนที่ตกหนักในครั้งนี้อะไร

ก. โรคระบาด

ข. พืชผักถูกทำลาย

ค. พื้นดินแห้งแล้ง

ง. บ้านเรือนไม่มีไฟฟ้าใช้

๔. ข่าวนี้ต้องการจะให้ข้อมูลอะไรกับผู้อ่าน

ก. ปัญหาที่สนามบึงชนิดนี้

ข. ความเป็นอยู่ของคนออสเตรเลีย

ค. ผลกระทบจากฝนที่ตกหนัก

ง. คำทำนายของกรมอุตุนิยมวิทยา

๕. นักเรียนคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อระดับน้ำเริ่มลดลง

ก. สภาพอากาศรุนแรงขึ้น

ข. บ้านเรือนไม่มีไฟฟ้าใช้เพิ่มขึ้น

ค. ผู้คนเดินทางกลับเข้าบ้านตนเอง

ง. เทียบบินไม่สามารถลงจอดที่
ออสเตรเลียได้

ชุดที่ ๖

อินเดียนแดง ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Indian หรือ Native American ในอดีตได้ใช้คำว่า Red Indian แต่ได้เลิกใช้แล้วเพราะถือว่าเป็นคำไม่สุภาพ คือชื่อเรียกชนพื้นเมืองในทวีปอเมริกา ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นชนเผ่า ที่อาศัยอยู่ในอเมริกาเหนือ แคนาดา เม็กซิโก ไปจนถึงอเมริกาใต้ อย่าง บราซิล เปรู สันนิษฐานว่าบรรพบุรุษของพวกเขาคือกลุ่มคนจากเอเชียที่อพยพเข้าไปประมาณ 20,000 ปีที่แล้ว เนื่องจากมีลักษณะรูปร่างหน้าตาคล้ายคนเอเชียได้

ที่มาของชื่อ อินเดียนแดง ถูกเรียกมาจาก คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส นักสำรวจ นักเดินเรือ ชาวเจนัว ที่ครั้งหนึ่งเขาได้ออกสำรวจทางทะเลเพื่อค้นหาเส้นทางเรือที่ใช้ติดต่อการค้ากับเอเชีย และเล่นเรือไปจนเจอหมู่เกาะในทะเลแคริบเบียน แต่กลับเข้าใจผิดคิดว่านี่เป็นดินแดนอินเดีย

วิถีชีวิตและความเชื่อของอินเดียนแดง

ชาวอินเดียนแดงในทวีปอเมริกาจะอยู่ร่วมกันเป็นเผ่ากระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่จะตั้งถิ่นฐานกันหนาแน่นบริเวณแม่น้ำมิสซิสซิปปี ที่อยู่ตอนกลางของสหรัฐอเมริกา ซึ่งพวกเขาจะมีสภาพการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ชาวอินเดียนแดงนั้นผูกพันกับธรรมชาติอย่างแนบแน่น ทำให้ ปลูกข้าวโพด (ชาวอินเดียนแดงเป็นผู้คิดค้นป๊อปคอร์น) มันฝรั่ง ไบยาสูบ ถั่ว ถั่วลิสง เพื่อนำไปเป็นอาหาร และใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม ทำการประมง โดยใช้เรือแคนู จับปลา สร้างเครื่องมือที่ทำจากหนังสัตว์เป็นที่อยู่อาศัย

อินเดียนแดงมีความเชื่อในเรื่องจิตวิญญาณและเหนือธรรมชาติ ใช้ไสยศาสตร์ในการรักษาโรค ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เช่นเต้นบูชาผี เพื่อขับไล่ชาวอาณานิคมยุโรป อินเดียนแดง เชื่อว่าโลกนี้มีไซของมนุษย์ มนุษย์ต่างหากที่เป็นสมบัติของโลก จำต้องปฏิบัติต่อทุกสิ่งในโลก อย่างให้เกียรติ เพราะถ้าไม่มีสัตว์และพืช เสียสละชีวิต ให้รับประทานเป็นอาหารแล้ว เขาก็ย่อมจะดำรงอยู่ไม่ได้ ผู้ใดทำลายผู้คน ทำลายธรรมชาติด้วยแล้ว หายนะจะมาเยือนผู้นั้นในไม่ช้า

การค้นพบโลกใหม่ของอาณานิคมยุโรป และผลกระทบอันยิ่งใหญ่ต่ออินเดียนแดง

การที่อินเดียนแดงมีหลากหลายชนเผ่า ที่อาศัยอยู่กระจายไปทั่วทวีปอเมริกานั้นทำให้พวกเขาได้ชื่อว่าเป็น เจ้าของแผ่นดิน เลขก็ว่าได้ ทว่าการพบโลกใหม่ของชาวยุโรป ทำให้ชนพื้นเมืองอินเดียนแดง

ได้รับผลกระทบต่าง ๆ มากมายจนทำให้จำนวนประชากรชาวอินเดียนแดง ลดน้อยลง ดันเหตุของ สงครามเกิดขึ้นจากการที่ชาวยุโรปยึดที่ดินของชาวอินเดียนแดง เพื่อสร้าง**อาณานิคม**ของตน ลง หลักปักฐาน รุกล้ำอาณาเขตและเอารัดเอาเปรียบชาวอินเดียนแดงต่าง ๆ นานา บังคับให้เป็นทาสทำ เหมืองทอง ล่าควายป่าซึ่งเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวอินเดียนแดง บังคับให้ชาวอินเดียนแดง โยกย้ายไปหาถิ่นฐานใหม่ จนกระทั่งชาวอินเดียนแดง ทนแรงกดดันไม่ไหว จึงลุกขึ้น ต่อสู้ และ ต่อต้านชาวอาณานิคมในที่สุด แต่ชาวอินเดียนแดงก็มักเป็นฝ่ายแพ้สงครามเกือบทุกครั้ง ไป **ชีวิตอินเดียนแดงหลังสงคราม**

เมื่อฝ่ายแพ้สงครามให้กับอาณานิคมยุโรปบ่อยครั้ง เป็นเหตุให้พวกเขาต้องอพยพหลบหนี จน ประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ มากมาย เกิดสงครามแย่งชิงดินแดนกันระหว่างเผ่าอินเดียนแดงด้วย กันเอง โรคไข้ทรพิษระบาด ทำให้อินเดียนแดงล้มตายกันจำนวนมาก ถูกชาวอาณานิคมที่ต้องการ ขยายดินแดนเข้ามายึดครองที่ดิน ทำให้ต้องอพยพไปยังภูมิภาคประเทศที่แห้งแล้ง ทำให้เกิดภาวะอด อยาก ขาดแคลนอาหาร

เขตสงวนอินเดียน

เขตสงวนอินเดียน (Indian reservation) เป็นพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ทางรัฐบาลได้ กำหนดให้ชาวอเมริกันอินเดียนใช้เป็นที่ตั้งถิ่นฐาน โดยให้ชาวอินเดียนแดงทุกคนย้ายไปอยู่ในพื้นที่ เหล่านั้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2419 (ค.ศ. 1876) ซึ่งมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการกระทำที่ โหดร้าย ทารุณต่อมนุษย์ ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกามีเขตสงวนอินเดียนทั้งหมดประมาณ 300 เขต ซึ่งบางเผ่าอยู่อาศัยในหลายเขตสงวน โดยมี 9 เขตสงวนที่ใหญ่กว่า 5,000 กิโลเมตร และ 12 เขต สงวนที่มีขนาดใหญ่กว่า 3,000 กิโลเมตร โดยในแต่ละเขตสงวนจะมีดินแดนที่ต่างกัน รวมถึงภูมิ ประเทศและภูมิอากาศ พื้นดินในบางดินแดนไม่สามารถทำเกษตรกรรมได้ ด้วยเหตุนี้ ในปี พ.ศ. 2530 (ค.ศ. 1987) รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้อนุญาตให้ชาวอเมริกันอินเดียนเปิดศาลาโนอย่างถูก กฎหมาย เพื่อช่วยให้ชาวอเมริกันอินเดียนมีรายได้เพียงพอสำหรับคนในเผ่า

ที่มา http://no1thai.blogspot.com/2013/07/blog-post_7019.html

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. อินเดียแดงมีลักษณะหน้าตาคล้ายคนชนชาติใด

ก. เอเชียใต้

ข. อเมริกาใต้

ค. อเมริกา

ง. ยุโรป

๒. ทำไม คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ถึงเรียกชนพื้นเมืองในทวีปอเมริกาว่า อินเดียแดง

ก. เพราะชนพื้นเมืองมีเชื้อสายอินเดีย

ข. เพราะว่าเป็นคำเรียกที่สุภาพ

ค. เพราะชนพื้นเมืองมีหน้าตาเหมือนคนอินเดีย

ง. เพราะโคลัมบัสนึกว่านี่อเมริกาคืออินเดียในตอนแรก

๓. ทำไมอินเดียแดงถึงรักและหวงแหนธรรมชาติ

ก. เพราะอินเดียแดงชอบทำไร่

ข. เพราะอินเดียแดงเป็นเจ้าของแผ่นดิน

ค. เพราะอินเดียแดงไม่มีพื้นที่ให้อยู่อาศัยในเมือง

ง. เพราะอินเดียแดงให้ความสำคัญและให้เกียรติธรรมชาติ

๔. คำในข้อใดสะท้อนถึงวิถีชีวิตของชาวอินเดียแดงได้ดีที่สุด

ก. คุร้าย

ข. เรียบง่าย

ค. เชื่องช้า

ง. ชอบเดินทาง

๕. คำว่า “อาณานิคม” ในบรรทัดที่ ๒๕ มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. พื้นที่ที่แห้งแล้ง

ข. ที่พักของชาวต่างประเทศ

ค. ดินแดนที่อุดมสมบูรณ์

ง. ดินแดนที่ได้มาจากการมาจากประเทศอื่น

๖. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้อินเดียแดงต้องอพยพออกจากถิ่นฐานเดิม

ก. การสร้างเมืองทอง

ข. การต่อสู้ระหว่างเผ่า

ค. การขาดแคลนอาหาร

ง. การล่าอาณานิคมของชาวยุโรป

๗. การล่าอาณานิคมของชาวยุโรปไม่ส่งผลกระทบต่อเรื่องใด

ก. ที่อยู่อาศัยของอินเดียแดง

ข. งานของอินเดียแดง

ค. รูปร่างหน้าตาของอินเดียแดง

ง. จำนวนประชากรของอินเดียแดง

๘. ทำไมประชากรของอินเดียแดงยังคงลดลงหลังการอพยพถิ่นฐาน

ก. โรคระบาด

ข. สงครามโลก

ค. สภาพแวดล้อมที่เป็นพิษ

ง. การแต่งงานน้อยลง

๙. ถ้าหากโคลัมบัสไม่ได้ค้นพบทวีปอเมริกา นักเรียนคิดว่าชีวิตของชาวอินเดียแดงจะเป็นเช่นใด

ก. อดอยาก

ข. สงบสุข

ค. ว่างวาย

ง. ลำบากเพราะทำงานหนัก

๑๐. นักเรียนคิดว่า ชาวอินเดียนแดงรู้สึกอย่างไรตอนที่ชาวยุโรปบังคับให้อินเดียนแดงล่าควายป่า

ก. สนุก

ข. กัดคั่น

ค. ดีใจ

ง. เบื่อ

ชุดที่ ๗

เกาะหนู เกาะแมว

ในสมัยอดีตกาลนานมาแล้ว ครั้งนั้นที่จังหวัดสงขลา ยังไม่มีเกาะและเขาเหมือนเช่นทุกวันนี้ เรื่องที่จะเกิดมีภูเขาและเกาะต่างๆ ขึ้นนั้น ก็เนื่องมาจากมีเศรษฐีชาวจีนผู้หนึ่งได้เล่นเรือสำเภามาเมืองไทย และได้ซื้อข้าวที่เมืองสงขลาไปขายที่เมืองจีน เศรษฐีจีนนี้มีแก้วสารพัดนึก หรือแก้ววิเศษ อยู่ดวงหนึ่ง ซึ่งแหวงแหวนมากไม่ยอมให้ใครแตะต้อง และได้เก็บไว้ในห้องอย่างมิดชิดมาก กล่าวกันว่าไม่เคยมีใครได้เข้าไปใกล้ชิด หรือได้เคยเห็นแก้ววิเศษดวงนั้นของเศรษฐีเลย

คราวหนึ่งเศรษฐีผู้นี้เล่นเรือสำเภามาที่สงขลาเพื่อบรรทุกข้าวไปขายที่เมืองจีนอีก คราวนี้ เผอิญมีหนูตัวหนึ่งติดเรือไปด้วย หนูตัวนี้เป็นหนูที่ฉลาดมาก มันรู้ว่าตาเศรษฐีเจ้าของเรือมีแก้ววิเศษ มันก็คิดอยากจะได้มา แล้วมันก็วางแผนที่จะเอามาเป็นของมันอยู่ตลอดเวลา

เมื่อเรือบรรทุกข้าวไปถึงเมืองจีน เจ้าหนูตัวนี้ก็สะกดรอยตามเศรษฐีไปจนถึงบ้าน โดยที่เศรษฐีไม่รู้ตัวว่ามีนักเลงติดตามมาจากสงขลา คืนนั้นหลังจากที่เศรษฐีหลับนอนไปแล้ว เจ้าหนูแสนกลก็เข้าไปในห้องและขโมยเอาแก้ววิเศษหนีออกมา มันนึกว่าจะทำอย่างไรจึงจะเอาแก้วนี้ไปสงขลาที่มันเกิดได้ ครั้นจะรองนกว่าเรือสำเภาจะกลับไปที่สงขลาอีกก็คงจะกินเวลานาน และอาจจะถูกเศรษฐีจับได้เสียก่อน แต่แล้วในที่สุด มันก็ตัดสินใจกระโจนลงทะเลว่ายน้ำกลับมายังสงขลาจนได้ ทั้งนี้ก็เพราะอำนาจของแก้ววิเศษนั่นเองได้ช่วยมันไว้ไม่ให้จมน้ำตายเสียก่อน

ฝ่ายเศรษฐีตื่นขึ้นในตอนเช้านึกสังหรณ์ในใจอะไรอย่างหนึ่ง จึงไปเปิดดูที่ไว้แก้ววิเศษ เห็นแต่ฝักองอยู่และมีรอยขาดเป็นวงๆ ส่วนแก้วนั้นหายไป เศรษฐีตกใจมากที่ยวค้นหาจนทั่วห้องแต่ก็ไม่พบ แต่ปรากฏรอยเท้าเล็กๆ เป็นทางเข้ามาจากโพรงตรงฝาห้องแห่งหนึ่ง เมื่อเศรษฐีเห็นรอยเท้า ประกอบกับฝักที่ถูกกัดเป็นวงๆ เช่นนั้นก็รู้ว่าต้องเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งซึ่งมีอยู่ในเมืองไทย หรือที่เรียกกันว่าหนู เพราะเป็นสัตว์ที่ชอบกัดฝัก และคงจะได้ติดเรือมาเพื่อขโมยเอาแก้ววิเศษไป เมื่อคิดมาถึงตรงนี้ เศรษฐีก็ยิ่งเศร้าเสียตายหนักขึ้น ไม่เป็นอันกินอันนอน นึกถึงแต่แก้วสารพัดนึกที่หายไป

เศรษฐีผู้นี้แกเลี้ยงสัตว์ไว้เหมือนกัน คือ แกเลี้ยงแมวไว้ตัวหนึ่งกับ สุนัข 2 ตัว เจ้าสัตว์ทั้งสามตัวนี้เป็นสัตว์ที่แสนรู้ และมีความกตัญญูมาก เมื่อมันเห็นเจ้านายของมันเศร้าโศกไม่พูดจาเล่น หัวกับมันเหมือนแต่ก่อน มันทั้งสามก็พากันเข้าไปหา แมวจึงถามขึ้นว่า

“นายเป็นอะไร ไปจึงดูเศร้าโศกนัก นายมีเรื่องอะไรร้อนใจหรือ บอกให้เราเรารู้บ้างเพื่อจะช่วยนายได้”

เศรษฐีส่ายหน้าอย่างหมดหวังแล้วจึงตอบว่า

“ทุกข์ของเราครั้งนี้ใหญ่หลวงนัก”

สุนัขตัวหนึ่งจึงว่า “นายจงแบ่งความทุกข์นั้นให้พวกเราบ้างเถิด บางทีพวกเราจะช่วยเหลือนายได้บ้าง”

“ขอบใจเจ้าทั้งสามมากที่เป็นทุกข์ร้อนด้วยเรา แต่ว่าความทุกข์ของเราครั้งนี้ใหญ่หลวงเกินกว่าที่เจ้าจะช่วยได้”

“ถึงว่าจะใหญ่แสนใหญ่อย่างไร พวกเราทั้งสามก็ยินดีรับใช้ด้วยความยินดีและสุดความสามารถ ขอนายโปรดเล่าให้พวกเราฟังหน่อยเถิด” สัตว์ทั้งสามพยายามอ่อนน้อน

เศรษฐีเมื่อเห็นสัตว์ทั้งสามอ่อนน้อนเช่นนั้น ก็เล่าเรื่องแก้วสารพัดนึกหายให้ฟังและเสริมว่า

“ข้านี้คงสงสัยว่าจะมีหนูมาจากเมืองไทย และลักเอาแก้วนี้ไป”

“อ๊ะ ยังงั้นก็เหยียบจมูกกันมากไปละ” แมวแยกเขี้ยวพูดอย่างโกรธจัด

“นั่นซี ทำอย่างนี้ดูถูกกันชัดๆ” สุนัขพากันแยกเขี้ยวคำราม

“เราต้องออกติดตาม แมวหันมาทางสุนัข มันคงหนีไปไม่ได้ไกลหรอกตัวเล็กๆแค่นั้น มาเราไปกันเถอะ ไปตามแก้วมาให้หาย”

แมวเมื่อพูดแล้วก็กระโจนลงทะเลไปก่อน สุนัขเมื่อเป็นแมวใจเด็ดกระโดดลงทะเลไปเช่นนั้น ก็พากันกระโดดตามลงไปบ้าง

แมวและสุนัขว่ายน้ำไล่ตามหนูอยู่หลายวัน ต่างก็อ่อนเพลีย เหนื่อยอ่อนไปตามๆกัน หนูพยายามจะว่ายน้ำเข้าหาฝั่งเมืองสงขลา แมวก็ว่ายน้ำตามเข้าไปอย่างกระชั้นชิด ตามติดด้วยสุนัขที่กระโดดตามมาทีหลัง ครั้นใกล้จะถึงปากอ่าวเมืองสงขลา หนูหันมาเห็นแมวตามหลังมาเช่นนั้นก็ตกใจกลัว ปล่อยแก้ววิเศษที่คาบมานั้นเสีย แก้ววิเศษจึงจมลงไปอยู่ใต้ท้องทะเล แต่โดยที่ทั้งหนูและแมวต่างก็อดอาหารมาหลายวัน ประกอบกับเหนื่อยอ่อนด้วยกันทั้งคู่ พอว่ายน้ำใกล้ฝั่งเข้าอีกหน่อย ทั้งหนูและแมวก็หมดกำลัง จมน้ำตายที่ปากอ่าวเมืองสงขลานั้น ส่วนสุนัขที่ตามมาข้างหลังมีกำลังมากกว่าแมวและหนู ก็พยายามว่ายน้ำจนถึงฝั่ง แต่ถึงกระนั้นก็เดินตุบตุบไปได้เพียงไม่กี่ก้าวก็ล้มลงขาดใจตายด้วยความเหนื่อยและความหิว

แก้วสารพัดนึกหรือแก้ววิเศษที่จมอยู่ใต้ทะเลตรงปากอ่าวก็ได้กลายเป็นหาดทรายขึ้นมา และด้วยอนุภาพของแก้ววิเศษ ก็บันดาลให้หนูและแมวที่จมน้ำตายนั้นกลายเป็นเกาะขึ้นมา เรียกว่า “เกาะหนู” และ “เกาะแมว” มาจนทุกวันนี้ ส่วนซากของสุนัขสองตัวก็กลายเป็นภูเขาสองลูก เรียกว่า เขาน้อย และ เขาดังกวน หาดทรายที่เกิดขึ้นเพราะแก้ววิเศษก็เลยได้ชื่อว่า “หาดแก้ว” มาจนทุกวันนี้

จาก หนังสือนิทานไทย ของ ส.พลายน้อย

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เศรษฐีชาวจีนมาซื้อสินค้าอะไรที่เมืองสงขลา

ก. ปลา

ข. น้ำมัน

ค. ข้าว

ง. ยางพารา

๒. “นักเลงดีตามมาจากสงขลา” ข้อความนี้หมายถึงข้อใด

ก. หมู

ข. หนู

ค. แมว

ง. สุนัข

๓. เศรษฐีเก็บแก้ววิเศษไว้ที่ใด

ก. ในกล่อง

ข. ในตู้กระจก

ค. ในลิ้นชัก

ง. ใส่ห่อผ้าไว้ในห้อง

๔. เศรษฐีทราบได้อย่างไรว่าหนูเป็นผู้ขโมยแก้ววิเศษไป

ก. แมวบอกเศรษฐี

ข. สุนัขบอกเศรษฐี

ค. มีรอยเท้าหนูเต็มไปหมด

ง. เศรษฐีอยู่ในเหตุการณ์

๕. ข้อใดคืออำนาจของแก้ววิเศษ

ก. เหาะได้

ข. ทำให้ลอยตัวในน้ำได้

ค. หายตัวได้

ง. ทำให้พื้นดินกลายเป็นเกาะได้

๖. สัตว์ชนิดใดที่สามารถว่ายน้ำเข้าฝั่งได้ เพราะเหตุใด

ก. หนู เพราะมีแก้ววิเศษ

ข. แมว เพราะเป็นสัตว์ชอบว่ายน้ำ

ค. สุนัข เพราะมีกำลังมาก

ง. แมวและสุนัข เพราะมีหางยาว

๗. เหตุใดหนูจึงปล่อยแก้ววิเศษ

ก. ตกใจกลัวแมว

ข. ถูกกระแสน้ำพัด

ค. อ่อนเพลีย หหมดแรง

ง. ถูกแมวและสุนัขตามมาทัน

๘. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. สัตว์ที่รอดตายคือสุนัข

ข. หนูกับแมวที่จมน้ำตายกลายเป็นภูเขา

ค. เศรษฐีนั่งเรือมากับแมวและสุนัขเพื่อตามหนู

ง. สัตว์เลี้ยงของเศรษฐีว่ายน้ำตามหนูมาที่สงขลา

๘. ผลสุดท้ายแก้ววิเศษอยู่ที่ใด

ก. จมอยู่ที่ห้องทะเล

ข. กลับไปอยู่ที่เศรษฐี

ค. ฝังอยู่ในหาดแก้ว

ง. อยู่บนเกาะหนู เกาะแมว

๑๐. ซากของสุนัขสองตัวกลายเป็นอะไร

ก. เกาะ

ข. อ่าว

ค. ภูเขา

ง. หาดทราย

ชุดที่ ๘

"นั่นคือ มาลาลา"

มาลาลา ยูซาฟไซ (Malala Yousafzai) คือเด็กสาววัย 15 ปีชาวปากีสถานที่ถูกกลุ่มตาลีบันจู่โจมสังหารเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม ปีที่แล้วเนื่องจากความพยายามในการรณรงค์ด้านสิทธิการศึกษาของเด็กผู้หญิงในประเทศของเธอ

ในวันเกิดเหตุ ขณะที่มาลาลากำลังนั่งรถโรงเรียนกลับบ้านพร้อมกับเพื่อนๆ ตามปกติ มีปืนคนหนึ่งที่บุกขึ้นมานบนรถและตะโกนถามว่า “ใครคือมาลาลา...มาลาลาอยู่ไหน ถ้าไม่บอกจะยิงทุกคนที่อยู่บนรถ”

อันที่จริงการหาตัวมาลาลาบนรถที่มีพื้นที่จำกัดเป็นเรื่องง่ายดายมาก เพราะเธอเป็นคนเดียวที่ไม่สวมผ้าคลุมหน้า และทันทีที่ มาลาลาพูดว่า “นั่นคือมาลาลา” มีปืนก็กระดกกระสุนใส่เธอทันที

กระสุนพุ่งเข้าสู่ร่างกายของมาลาลาทางด้านซ้ายของศีรษะ ทะลุผ่านลำคอ และสุดท้ายพลังการทำลายล้างก็สิ้นสุดลงที่บริเวณไหล่ แม้บาดแผลจะสาหัสมาก แต่ทว่ามาลาลาก็ไม่ได้ตายอย่างที่ผู้ลอบสังหารใจโหดต้องการ

หนึ่งเดือนต่อมา คณะแพทย์ผู้ทำการรักษาเปิดเผยว่า มาลาลาสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว คณะแพทย์มีความหวังว่าเธอจะไม่ได้รับอันตรายจนร่างกายเกิดความเสียหายถาวรใดๆ ข่าวนี้นำให้คนทั่วโลกที่สวดมนต์อธิษฐานเอาใจช่วยให้มาลาลาหายป่วยรู้สึกสบายใจขึ้น เพราะเด็กสาวคนนี้ไม่ได้เป็นเพียงเหยื่อน่าสงสารเท่านั้นแต่ยังเป็นความหวังอันยิ่งใหญ่ของประเทศของเธอเอง และเป็นความหวังของคนทั้งโลก

มาลาลาเกิดและเติบโตในหุบเขาสวัตต์เมืองมิงโกรา แคว้นไคเบอร์ ปัคห์ตูนควาซึ่งอยู่ห่างจากกรุงอิสลามาบัด เมืองหลวงของปากีสถานเพียงแค่ 247 กิโลเมตรเท่านั้น แต่ทว่าภูมิประเทศที่งดงามแห่งนี้กลับกลายเป็นเขตที่ตกอยู่ใต้อำนาจทางทหารของกลุ่มตาลีบันตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 2008

ทันทีที่กลุ่มตาลีบันเข้ามาควบคุมหุบเขาสวัตต์ หัวหน้ากลุ่มได้ออกกฎที่**ลิดรอน**สิทธิเสรีภาพของ

ผู้หญิงหลายอย่าง เช่น ห้ามเด็กผู้หญิงเรียนหนังสือ ห้ามผู้หญิงออกไปทำงาน แม้แต่จะออกจากบ้าน เพื่อไปตลาดก็ไม่ได้ โรงเรียนหลายแห่งถูกปิดถูกทำลาย ส่วนคนที่ต่อต้านก็มักถูกสังหารอย่าง โหดเหี้ยม

พ่อของมาลาเป็นนักการศึกษาที่กล้าหาญ เขาเป็นกวี เป็นเจ้าของโรงเรียนเป็นครู และเป็นผู้นำ การประท้วงการปกครองที่ไร้เหตุผลของตาลีบันอยู่บ่อยครั้ง มาลาซึ่งเป็นลูกสาวคนโตได้รับ อิทธิพลจากผู้เป็นพ่อ เธอจึงเป็นเด็กที่มีจิตใจรักความยุติธรรม และมีความกล้าหาญยืนหยัดเพื่อสิ่งที่ ถูกต้อง

ในวัย 11 - 12 ปี มาลาได้ใช้นามแฝงเขียนเว็บบล็อกรายงานสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเธอผ่าน เว็บไซต์ของบีบีซี สำนักข่าวชื่อดังของอังกฤษ นักข่าวตัวน้อยผู้นี้ทำให้คนภายนอกรับรู้ถึงความ ยากลำบากในการใช้ชีวิตของผู้คนในหุบเขาสวัต ความหวงแหนแผ่นดินเกิดของคนที่นี่ และความ อยากเรียนหนังสือของเธอ

“หลายครั้งที่ฉันจินตนาการถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหากฉันถูกจับ แต่ถึงแม้ว่าพวกเขาจะบุกมาฆ่า ฉัน ก็จะบอกเขาอยู่นั่นเองว่าสิ่งที่เขาทำนั้นผิด เพราะการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเรา”

หลายสิบปีที่ผ่านมา มีเด็กผู้หญิงในเขตสงครามในปากีสถานและอัฟกานิสถานจำนวนมากต้องเสี่ยง ชีวิตเพียงเพื่อจะเรียนหนังสือ...คงไม่ผิดหากจะบอกว่า แท้จริงแล้วพวกเธอเหล่านั้นคือมาลา

อันที่จริงมาลาไม่ได้เรียกร้องเพื่อตัวเองเท่านั้น แต่เพื่อ “มาลา” คนอื่นๆ ด้วย และแม้ว่า ปัญหาการกีดกันทางเพศจะไม่ใช่ปัญหาที่ แก้ไขได้ในเร็ววัน แต่ถ้าคนทั้งโลกช่วยกัน เราก็จะมี “มา ลาลา” อีกนับร้อยนับพันที่ไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง...

หากแต่เป็นความหวังของโลกอนาคต

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การที่มัลลาลาไม่สวมผ้าคลุมหน้าเหมือนคนอื่น ๆ เป็นการสื่อถึงอะไร

ก. ความทันสมัย

ข. ความอยากเรียนหนังสือ

ค. ความไม่มีกฎระเบียบ

ง. ความเท่าเทียมกันทางเพศ

๒. เพราะเหตุใดมือปิ่นถึงต้องการสังหารมัลลาลา

ก. เพราะมัลลาลาเป็นผู้หญิง

ข. เพราะมัลลาลาต้องการเรียนหนังสือ

ค. เพราะมัลลาลาต้องการเรียกร้องสิทธิทางการศึกษา

ง. เพราะพ่อของมัลลาลาประท้วงกลุ่มตาลีบัน

๓. มัลลาลาถูกยิงที่ใด

ก. ศีรษะด้านซ้าย

ข. ศีรษะด้านขวา

ค. ไหล่ข้างซ้าย

ง. ไหล่ข้างขวา

๔. กลุ่มตาลีบันคืออะไร

ก. กลุ่มคนอิสลาม

ข. กลุ่มก่อการร้ายอิสลาม

ค. กลุ่มวัยรุ่นที่ชอบก่อความวุ่นวาย

ง. กลุ่มทหารที่คอยรักษาประเทศ

๕. ใครเป็นแรงบันดาลใจให้มัลลาลาต่อสู้กับความไม่เท่าเทียมกัน

ก. พ่อ

ข. เพื่อนๆ

ค. กลุ่มตาลีบัน

ง. ผู้หญิงอิสลาม

๖. คำว่า “ลึกรอน” ในบรรทัดที่ ๒๑ มีความหมายตรงกับคำใด

ก. ลด

ข. เพิ่ม

ค. ทำร้าย

ง. สนับสนุน

๗. คำว่า “สังหาร” ในบรรทัดที่ ๒๓ มีความหมายตรงกับคำใด

ก. ฆ่า

ข. ทำร้าย

ค. ลักพาตัว

ง. คนร้าย

๘. เรื่องของมาลาลามีใจความสำคัญอย่างไร

ก. การต่อสู้เพื่อตัวเอง

ข. การต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพ

ค. การต่อสู้กับตาลีบัน

ง. การต่อสู้กับคนร้าย

๙. นักเรียนคิดว่าความกล้าหาญของมาลาลาจะสามารถจุดประกายให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด

ก. สิทธิในการศึกษาของผู้หญิง

ข. เศรษฐกิจที่ดีขึ้นในประเทศ

ค. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อกับลูก

ง. ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนปากีสถาน

๑๐. ถ้าหากมาลาลาไม่มีความกล้าหาญ และรักความยุติธรรม นักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อมือปืนขึ้นมายานรถโรงเรียนเพื่อสังหารมาลาลา

ก. มาลาลาจะไม่หลบหนี

ข. ทุกคนที่อยู่บนรถจะปลอดภัย

ค. เด็กทุกคนที่อยู่บนรถจะถูกสังหาร

ง. มาลาลาจะถูกลูกปืนมาเมื่อถูกเรียก

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ชื่อ _____ นามสกุล _____ วันที่ _____

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ
ระดับชั้น Thai 61 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559-2560

คำชี้แจง อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามโดยวงคำตอบที่ถูกต้อง

ก่อนจะมาเป็น “กาแฟข้าง” กาแฟที่มีราคาแพงที่สุดในโลก

กาแฟข้าง กาแฟชนิดพิเศษที่ผลิตในประเทศไทยที่เดียวในโลกขณะนี้ มีความพิเศษอย่างไร จึงเป็นกาแฟที่มีราคาแพงที่สุดในโลกด้วย โดยมี สนนราคาอย่างต่ำถึงกิโลกรัมละ 45,000 บาท บีบีซีไทย ได้คุยกับคุณเบลค ดินคิน ชาวแคนาดา ผู้ริเริ่มผลิตกาแฟข้าง ภายใต้ชื่อการค้า “เบลค โอวอร์ คอฟฟี่” ดังนี้ค่ะ

คุณเบลคเล่าให้บีบีซีไทยฟังว่า กว่าที่จะมาถึงวันนี้ ได้ลองผิดลองถูกมามาก โดยเขาได้แนวคิดเรื่องการผลิตกาแฟที่ใช้กระบวนการย่อยของสัตว์เป็นที่ บ่มเมล็ดกาแฟ ตั้งแต่ตอนอยู่ที่แคนาดาแล้ว โดยเมื่อปี 2545 นั้นเป็นครั้งแรกที่เขาได้อ่านเรื่องกาแฟช้ะมัดที่ผลิตในอินโดนีเซีย เขาจึงไปลองทำดูบ้างในประเทศเอธิโอเปียเป็นเวลาหนึ่งปี แต่หลังจากนั้นก็พบปัญหาว่า มีการปลอมกาแฟช้ะมัดเกิดขึ้นมาก โดยเกษตรกรเพียงแค่นำเมล็ดกาแฟไปคลุกกับมูลช้ะมัด แล้วอ้างว่าเป็นกาแฟที่ผ่านกระบวนการย่อยและขั้วถ่ายของช้ะมัด แต่การทำกาแฟช้ะมัดจริงๆ จะต้องให้ช้ะมัดกินผลหรือลูกกาแฟที่มีเมล็ดกาแฟเข้าไปและอาศัยเอ็นไซม์ในกระบวนการย่อย ทำให้เมล็ดกาแฟที่ได้ออกมา มีรสชาติและกลิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ นอกจากนั้นช่วงเวลาดังกล่าวยังมีปัญหาการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (ซาร์ส) ซึ่งช้ะมัดเป็นพาหะนำโรค รวมทั้งมีเรื่องจริยธรรมและสิทธิสัตว์เข้ามาเกี่ยวข้อง สินค้าที่ผลิตออกมาจึงไม่ได้เป็นสินค้าที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและหลักจริยธรรมเท่าใดนัก

หลังจากที่เลิกผลิตกาแฟช้ะมัดไป เขาได้อ่านข่าวพบว่า ช่วงหน้าแล้งมักมีช้างป่าในแอฟริกา ตะวันตกและเอเชียใต้ เข้าไปทำลายไร่กาแฟ กินผลและเมล็ดกาแฟของเกษตรกร เรื่องรุนแรงถึงขั้นมีการฆ่าช้างเกิดขึ้น ทำให้คุณเบลครู้ว่า ช้างก็กินกาแฟด้วย เขาจึงกลับไปแคนาดาและทดลองให้ช้าง

ในสวนสัตว์ที่แคนาดากินลูกกาแฟที่มีเมล็ดกาแฟอยู่ด้วย แต่กาแฟข้างของคุณเบลคในช่วงแรกนั้น เขาบอกว่า “รสชาติแย่มาก”

จากนั้นเขาใช้เงินลงทุนราว 15 ล้านบาท และเวลาอีก 10 ปีในการพัฒนากรรมวิธีเพื่อผลิตกาแฟจีซ้าง โดยทดลองทั้งที่แคนาดาและศูนย์เลี้ยงช้างในอินโดนีเซีย แต่สุดท้ายได้มาเลือกประเทศไทยเป็นที่ผลิต เพราะเห็นว่า**มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำธุรกิจมากที่สุด** เนื่องจากมีศูนย์เลี้ยงช้างและมีหน่วยงานจิตอาสาที่ทำงานอนุรักษ์ช้างหลายแห่ง คุณเบลคตั้งใจไว้แล้วว่า เขาจะมอบเงินรายได้ 8 % จากการผลิตกาแฟนี้ให้กับองค์กรอนุรักษ์ช้าง โดยปัจจุบันเขาทำงานกับมูลนิธิช้างเอเชีย สามเหลี่ยมทองคำ และเริ่มผลิตกาแฟจีซ้างในประเทศไทยที่ อ. เชียงแสน จ. เชียงราย ตั้งแต่วันที่ 3 ปีที่แล้ว

คุณเบลคยืนยันว่า เขาเป็นคนแรกที่คิดค้นวิธีผลิตกาแฟจีซ้างสำเร็จ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและรสชาติที่ติดตลาด ส่วนที่ผลิตภัณฑ์มีราคาแพงนั้น เป็นเพราะกระบวนการผลิตที่ลำบากซับซ้อน ต้องคัดผลกาแฟที่มีคุณภาพให้ช้างกิน โดยตอนนี้ใช้พันธุ์อาราบิก้าของไทย ซึ่งต้องให้ช้างกินถึง 33 กิโลกรัม เพื่อที่จะได้กาแฟจีซ้างมา 1 กิโลกรัม เวลาช้างกินกาแฟ ช้างจะเคี้ยวด้วย เมล็ดกาแฟบางส่วนก็จะแตกหักหรือถูกย่อยไป ส่วนที่เหลือขับถ่ายออกมานั้นจะเลือกเอาเฉพาะเมล็ดที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีเมล็ดกาแฟที่สูญหายไปตอนที่ช้างลงไปอาบและขับถ่ายในน้ำ ส่วนตอนที่ช้างออกไปเดินตามป่าเขา นั้น ความรู้ช้างจะต้องคอยตามเก็บเมล็ดกาแฟที่ช้างขับถ่ายออกมาระหว่างทางด้วย จากนั้นจะนำไปผ่านกระบวนการทำความสะอาดและคัดเลือกขนาดเมล็ดกาแฟที่ใหญ่และสมบูรณ์อีกครั้ง

คุณเบลคอธิบายว่าแม้ว่ากาแฟมีส่วนประกอบของคาเฟอีน แต่คาเฟอีนในเมล็ดกาแฟไม่กระทบต่อช้าง เพราะในตอนนั้นคาเฟอีนยังไม่ออกฤทธิ์ จนกว่าเมล็ดกาแฟจะถูกความร้อนสูงผ่านกระบวนการคั่ว นอกจากนั้นกาแฟอาราบิก้ายังมีปริมาณคาเฟอีนน้อยกว่ากาแฟสายพันธุ์อื่น

ในแต่ละปีมีกาแฟจีซ้างยี่ห้อ แบลค ไอวอรี คอฟฟี่ ออกจำหน่ายในปริมาณไม่มาก โดยในปีนี้ผลิตได้ 150 กิโลกรัม ส่วนเมื่อปีที่แล้วผลิตได้ 200 กิโลกรัม ทั้งนี้ผลผลิตกาแฟอาราบิก้าซึ่งเป็นวัตถุดิบในแต่ละปีก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดปริมาณการผลิตกาแฟจีซ้างด้วย โดยคุณเบลคเองเป็นผู้คัดเลือก

กาแฟอาราบิก้าให้ช้างกิน ขณะนี้กาแฟช้างของคุณเบลคเป็นกาแฟที่เจาะตลาดบนและจำหน่ายให้กับโรงแรมห้าดาวและภัตตาคารระดับมิชลินสตาร์ทั้งในไทยและต่างประเทศ และมีส่วนหนึ่งที่จำหน่ายผ่านอินเทอร์เน็ต

คุณเบลคบอกว่า ช้างเป็นสัตว์กินพืช เมื่อเมล็ดกาแฟที่ช้างกินเข้าไปถูกบดอยู่ในระบบการย่อยของช้างร่วมกับพืชชนิดอื่น ๆ ที่ช้างกิน ทำให้กาแฟที่ผลิออกมามีกลิ่นและรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ คือมีกลิ่นซ็อกโกแลต และมีทั้งรสชาติของคาร์ก ซ็อกโกแลต, มอลต์, รวมทั้งเครื่องเทศ แต่ไม่มีรสขมบาดปาก คุณเบลคยังบอกด้วยว่า มีคนในแวดวงสังคมชั้นสูงหรือ “ไฮโซ” หลายคนบินไปจากกรุงเทพฯ เพื่อไปดื่มกาแฟช้างของเขาที่เชียงใหม่เป็นประจำ

คุณเบลคบอกว่า กาแฟเบลค ไอวอริ คอฟฟี่ ของเขา เป็นกาแฟช้างเพียงเจ้าเดียวในโลก มีนักลงทุนหลายรายทั้งในไทยและต่างประเทศเคยติดต่อมาเพื่อขอร่วมลงทุน หรือขอ “สูตรลับ” ในกระบวนการผลิต แต่คุณเบลคบอกบีบีซีไทยว่า เขาพอใจกับธุรกิจในขณะนี้ ที่เขาสามารถควบคุมคุณภาพได้ด้วยตนเองและช้างได้รับการดูแลอย่างดี เขายังคงต้องการให้เบลค ไอวอริ คอฟฟี่ เป็นกาแฟพิเศษที่หายาก มีคุณภาพสูง จึงยังไม่คิดจะเปิดเผยสูตรลับหรือหาผู้ร่วมลงทุนเพิ่มแต่อย่างใด

ที่มา: BBC Thai

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. คำใดสามารถใช้แทนคำว่า สนนราคา ในบรรทัดที่ ๒ ได้

ก. ราคา

ข. ราคาเริ่มต้น

ค. ราคาตามท้องตลาด

ง. ราคาโดยประมาณ

๒. กาแฟจีช้างผลิตในประเทศใด

ก. ไทย

ข. ไทย และ อินโดนีเซีย

ค. แคนาดา

ง. แคนาดา และ อินโดนีเซีย

๓. คำว่า “มูล” ในบรรทัดที่ ๕ มีความหมายตรงกับคำใด

ก. ข้อมูล

ข. มูลสัตว์

ค. มูลข้าว

ง. มูลนิธิ

๔. เกษตรกรปลอมกาแฟจีชะมดอย่างไร

ก. เก็บมูลชะมดมาตากแห้ง

ข. เอาเมล็ดกาแฟไปผสมกับมูลชะมด

ค. ให้ชะมดกินผลกาแฟที่มีเมล็ดกาแฟ

ง. เอาเมล็ดกาแฟธรรมดามาอ้างว่าเป็นกาแฟ
จีชะมด

๕. หากผู้บริโภครู้ว่าเกษตรกรนำเมล็ดกาแฟไปคลุกกับมูลชะมด เพื่อปลอมกาแฟจีชะมด
นักเรียนคิดว่าผู้บริโภคจะอย่างไร

ก. คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ข. มีจริยธรรมมากขึ้น

ค. แนะนำให้ผู้อื่นให้ซื้อกาแฟจีชะมด

ง. เลิกซื้อ และเลิกบริโภคกาแฟจีชะมด

๖. จากบทความข้างต้น เหตุใดคุณเบลคถึงตัดสินใจ เลือกผลิตกาแฟจีซ้างแทนกาแฟจีซ้ฆมค

- ก. เพราะฆมคเป็นพาหะนำโรค
ข. เพราะซ้างก็กินผลและเมล็ดกาแฟ
ค. เพราะมีคนผลิตกาแฟจีซ้ฆมคปลอมเป็น
ง. ถูกทุกข้อ
จำนวนมาก

๗. คุณเบลคได้พัฒนากรรมวิธีผลิตกาแฟจีซ้างที่ประเทศใด

- ก. ไทย และ แอฟริกา
ข. ไทย และ อิน โดนีเซีย
ค. แคนาดา และ แอฟริกา
ง. แคนาดา และ อิน โดนีเซีย

๘. นักเรียนคิดว่า องค์กรอนุรักษ์ซ้างจะใช้เงินรายได้ 8 % จากการผลิตกาแฟที่คุณเบลคจะให้ไปทำอะไร

- ก. ช่วยอนุรักษ์ซ้าง
ข. ซื้อที่ปลูกไร่กาแฟ
ค. ซื้อซ้างมาเลี้ยงจากต่างประเทศ
ง. พัฒนาการวิธีการผลิตกาแฟ

๙. ทำไมกาแฟจีซ้างจึงมีราคาแพง

- ก. เป็นกาแฟที่หายาก
ข. ต้องใช้ความซ้างตามเก็บเมล็ดกาแฟ
ค. เป็นกาแฟที่เมล็ดใหญ่กว่ากาแฟชนิดอื่น
ง. เมล็ดกาแฟที่เสียชีวิตระหว่างกระบวนการมี
จำนวนมาก

๑๐. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการทำกาแฟจีซ้าง

- ก. นำกาแฟมาให้ซ้างกิน
ข. เก็บเมล็ดกาแฟจากจีซ้าง
ค. ให้เมล็ดกาแฟบ่มในกระเพาะซ้าง
ง. นำจีซ้างที่มีเมล็ดกาแฟไปตากแห้ง

๑๑. บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำธุรกิจมากที่สุด ในบรรทัดที่ ๒๓ มีความหมายว่าอย่างไร

ก. มีอากาศดี	ข. มีนักธุรกิจเยอะ
ค. มีช่างที่ช่วยผลิตกาแฟได้เยอะ	ง. มีบรรยากาศที่เอื้อเพื่อเนื้อผ้า

๑๒. เมื่อช่างกินกาแฟที่มีคาเฟอีน จะมีผลกระทบอะไรต่อช่างหรือไม่

ก. มี ช่างจะใจสั้น	ข. มี ช่างจะคิดเป็นพิเศษ
ค. ไม่มี เพราะกาแฟที่ใช้คือกาแฟอาราบิก้า	ง. ไม่มี เพราะยังไม่ได้ถูกคั่ว

๑๓. คำว่า อบ ในบรรทัดที่ ๖ มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. อบ	ข. หมัก
ค. ละลาย	ง. ย่อย

๑๔. คำว่า ตลาดบน ในบรรทัดที่ ๔๓ มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. ตลาดที่อยู่ชั้นบน	ข. ตลาดที่มีขนาดใหญ่
ค. กลุ่มคนที่มีฐานะ	ง. กลุ่มคนที่อยู่ชั้นบน

๑๕. ถ้าหากมีคนสามารถผลิตกาแฟชั่งได้มากขึ้น นักเรียนคิดว่า ราคาของกาแฟชั่งในท้องตลาดจะเป็นอย่างไร

ก. ราคาจะถูกลง	ข. ราคาจะเท่าเดิม
ค. ราคาจะแพงขึ้น	ง. ราคาจะแพงขึ้น แล้วค่อย ๆ ถูกลง

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง

แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนแบบนำตนเอง
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความถี่ และแสดงข้อคิดเห็นในช่อง Reflection

ตัวชี้วัดด้านพฤติกรรม	ความถี่				
	ไม่เคย	น้อยครั้ง	เป็นครั้ง คราว	บ่อยครั้ง	เป็น ประจำ
ฉันตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วยตัวของตัวเอง					
ฉันสามารถบอกได้ว่าฉันไม่เข้าใจอะไรระหว่างที่เรียน					
ฉันถามคำถามเวลาที่ฉันไม่แน่ใจ					
ฉันหาข้อมูลต่างๆเพื่อช่วยให้ฉันเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น					
ฉันทำบันทึกว่าฉันต้องทำอะไรบ้างเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของฉัน					
ฉันทำงานเสร็จตามเวลาที่ครูกำหนด					
ฉันพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ฉันทำผิดในงานของฉัน					
ฉันลองใช้หลายๆวิธีในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
ฉันนำสิ่งที่เรียนไปใช้นอกห้องเรียน					
ฉันหาข้อมูลและความรู้ต่างๆเพิ่มเติมจากที่ครูสอนในห้องเรียน					

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามความพึงพอใจ

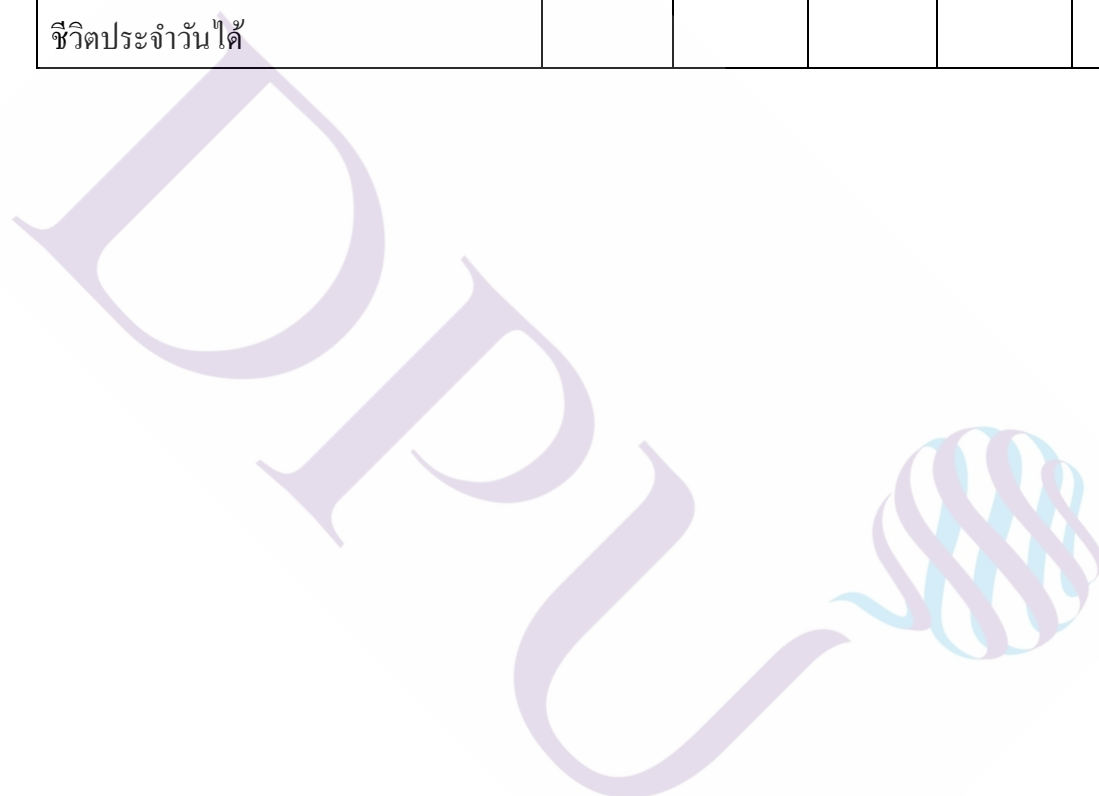

แบบทดสอบความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจที่นักเรียนเห็นด้วย

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม					
1. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านภาษาไทย					
2. บรรยากาศการเรียนไม่ตึงเครียด					
3. เกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้					
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
4. ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
5. ทำให้เกิดความเข้าใจ อ่านจับใจความสำคัญได้					
ด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียน					
6. นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องได้					
7. นักเรียนสามารถหาคำตอบของคำถามที่ได้ตั้งไว้จากเนื้อเรื่อง หรือจากประสบการณ์ได้					
8. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตนเองไม่เข้าใจคำศัพท์ใด					
9. นักเรียนสามารถค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจโดยใช้วิธีการต่างๆได้					
10. นักเรียนสามารถสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านได้					
11. นักเรียนสามารถคาดเดาเนื้อเรื่องที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้อย่างมีเหตุผล					

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
12. นักเรียนได้รับความรู้และประโยชน์ จากการอ่านจับใจความสำคัญ					
13. นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากการ อ่านจับใจความสำคัญไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

แบบสอบถามภูมิหลังทางการใช้ภาษาไทย

ชื่อเรียน.....

1.	บิดา สัญชาติ..... มารดา สัญชาติ.....
2.	ภาษาหลักที่ใช้สื่อสารภายในบ้าน ☐ ไทย ☐ อังกฤษ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
3.	ภายในบ้านนักเรียนได้ใช้ภาษาไทยกับใครมากที่สุด ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ พี่น้อง ☐ พี่เลี้ยง
4.	กิจกรรมข้อใดต่อไปนี้นักเรียนทำเป็นภาษาไทย ☐ ดูทีวี ☐ ดูหนัง ☐ ฟังเพลง ☐ อ่านหนังสือ
5.	โอกาสในการเข้าสังคมกับกลุ่มคนไทยที่ต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร (เช่นการเรียนพิเศษ กีฬา หรือดนตรีกับสถาบันนอกโรงเรียน หรือการพบปะเพื่อนผู้ปกครองที่ใช้ภาษาไทย) ☐ อย่างน้อยอาทิตย์ละครั้ง

	☐ อย่างน้อยเดือนละครั้ง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
6.	<p>นักเรียนเรียนพิเศษภาษาไทยหรือไม่</p> ☐ ไม่เรียน ☐ เรียน ถ้าเรียน เรียนอาทิตย์ละกี่ชั่วโมง
7.	<p>ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารเป็นภาษาไทย นักเรียนจะทำอย่างไร (เช่นนักเรียนโทรไปสั่งพิซซ่า แล้วพนักงานไม่พูดภาษาอังกฤษ นักเรียนจะทำอย่างไร)</p>

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงผลคะแนนชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการสอน
แบบ Reciprocal Teaching และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์

ตารางแสดงผลคะแนนชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching โดยแจกคำถามแต่ละข้อออกเป็นประเภทของคำถาม (Q = Questioning หรือ การตั้งคำถาม, C = Clarification หรือ การสร้างความชัดเจน, S = Summary หรือ การสรุป, P = Predicting หรือ การคาดเดา)

ชุดที่	ข้อที่	ประเภทคำถาม	นักเรียนลำดับที่						
			1	2	3	4	5	6	7
1	1	C	1	1	1	1	1	1	1
	2	Q	1	1	1	1	1	1	1
	3	Q	1	0	1	0	1	1	1
	4	Q	0	1	1	1	1	1	1
	5	S	1	1	1	1	1	1	1
	6	S	1	1	0	1	1	1	1
2	1	Q	1	1	1	1	1	1	1
	2	P	1	1	1	1	1	1	1
	3	Q	1	1	1	1	1	1	1
	4	Q	1	1	1	1	1	1	1
	5	Q	1	1	1	1	1	1	1
3	1	Q	0	1	1	1	1	1	1
	2	Q	0	0	1	1	1	1	1
	3	Q	1	1	1	1	1	1	1
	4	S	0	0	0	0	1	1	0
	5	S	1	1	1	1	1	1	1
4	1	Q	1	1	1	1	1	1	1
	2	Q	1	0	1	0	1	1	1
	3	Q	1	1	1	1	1	1	1
	4	P	1	1	1	1	0	1	1
	5	S	0	1	1	1	1	1	1

ชุดที่	ข้อที่	ประเภท คำถาม	นักเรียนลำดับที่						
			1	2	3	4	5	6	7
5	1	Q	1	0	0	0	1	1	1
	2	C	1	0	1	0	1	1	1
	3	C	1	1	1	1	1	1	1
	4	S	1	1	0	1	1	1	1
	5	P	1	0	0	0	1	1	1
6	1	Q	1	1	1	1	1	1	1
	2	Q	0	1	1	1	1	1	1
	3	Q	1	1	0	0	1	1	1
	4	S	1	1	0	1	1	1	1
	5	C	1	0	1	0	1	1	1
	6	Q	0	1	1	1	1	1	1
	7	S	1	0	1	0	1	1	1
	8	Q	1	1	1	1	1	1	1
	9	P	1	1	1	0	1	1	1
	10	P	1	1	1	0	1	1	1
7	1	Q	1	1	1	1	1	1	1
	2	C	0	1	1	1	1	1	1
	3	Q	1	1	1	1	1	1	1
	4	S	0	1	1	1	1	0	1
	5	Q	1	1	1	1	1	0	1
	6	Q	1	1	1	1	1	1	1
	7	Q	1	1	1	1	1	0	1
	8	S	1	1	1	1	1	1	1
	9	S	1	1	1	1	1	0	1
	10	Q	1	1	1	1	1	0	1

ชุดที่	ข้อที่	ประเภท คำถาม	นักเรียนลำดับที่						
			1	2	3	4	5	6	7
8	1	S	1	1	1	1	1	1	1
	2	S	1	1	0	0	1	1	1
	3	Q	1	1	1	1	1	0	1
	4	C	1	1	1	1	1	1	1
	5	Q	1	1	0	1	1	1	1
	6	C	1	1	1	1	1	1	1
	7	C	1	1	1	1	1	1	1
	8	S	1	1	1	1	1	1	1
	9	P	1	1	1	1	1	1	1
	10	P	1	1	1	1	1	1	1
รวม			47	47	47	44	55	50	55

ตารางแสดงผลคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยแจกคำถามแต่ละข้อออกเป็นประเภทของคำถาม (Q = Questioning หรือ การตั้งคำถาม, C = Clarification หรือ การสร้างความชัดเจน, S = Summary หรือ การสรุป, P = Predicting หรือ การคาดเดา)

ข้อที่	ประเภท คำถาม	นักเรียนคนที่						
		1	2	3	4	5	6	7
1	C	1	1	1	0	1	1	1
2	Q	1	1	1	1	1	1	1
3	C	1	1	1	0	1	1	1
4	Q	1	1	1	1	1	1	1
5	P	1	1	1	0	1	1	1
6	S	1	1	1	1	1	1	1
7	Q	0	0	1	0	1	1	1
8	P	1	1	1	0	1	1	1
9	Q	0	1	1	0	1	1	1
10	S	0	1	1	1	1	1	1
11	C	1	1	1	1	1	1	1
12	Q	0	1	1	1	1	1	1
13	C	1	0	0	0	1	1	1
14	C	1	1	1	1	1	0	0
15	P	0	1	1	1	1	0	1
รวม		10	13	14	8	15	13	14

ภาคผนวก ช
ตารางแสดงการหาค่า IOC ของเครื่องมือ

การหาค่า IOC ของชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยการสอนแบบ Reciprocal Teaching

ชุดที่	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ชุดที่	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
6	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	7	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้

ชุดที่	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

การหาค่า IOC ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้

การหาค่า IOC ของแบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

การหาค่า IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

ประวัติการศึกษา

นางสาวสุชานันท์ สิงหรา ณ อยุธยา

ปี พ.ศ. 2557

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์

มหาวิทยาลัยอัลเบอร์ต้า ประเทศแคนาดา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู

โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ

จังหวัดนนทบุรี

